

Plan ogólny gminy Baranów

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

Osoba kierująca prognozą: Mariusz Gunia

Mariusz Gunia

Radom, 22.05.2026 r.

Spis treści

1. Wstęp	4
2. Informacje o zawartości, głównych celach projektowanego dokumentu oraz jego powiązania z innymi dokumentami	6
2.1. Podstawa prawna	7
2.2. Źródła informacji.....	9
3. Metoda opracowania	11
4. Lokalizacja i istniejący sposób zagospodarowania	12
5. Istniejący stan środowiska oraz potencjalne zmiany tego stanu w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu	13
5.1. Istniejący stan środowiska	13
5.2. Obszary i obiekty objęte ochroną prawną	37
5.3. Potencjalne zmiany stanu środowiska w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu	40
6. Istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności dotyczących obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody	41
6.1. Klimat akustyczny i wibracje	41
6.2. Zanieczyszczenie powietrza	42
6.3. Susza.....	43
6.4. Pola elektromagnetyczne.....	44
6.5. Procesy urbanizacyjne	44
6.6. Jakość wód powierzchniowych	45
6.7. Jakość wód podziemnych	45
6.8. Obszary zagrożone powodzią.....	45
6.9. Poważne awarie	49
6.10. Gospodarka wodno-ściekowa	49
6.11. Gospodarka odpadami	50
6.12. Grunty zdegradowane i zdwastowane	50
7. Cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu oraz sposoby, w jakich te cele i inne problemy środowiska zostały uwzględnione podczas opracowywania dokumentu	50
8. Prognozowane skutki realizacji projektu planu ogólnego	53
8.1. Wpływ na powierzchnię ziemi	53
8.2. Wpływ na pokrywę glebową	54
8.3. Wpływ na stosunki wodne.....	55
8.4. Wpływ na florę, faunę i różnorodność biologiczną.....	57

8.5. Wpływ na warunki klimatyczne, aerosanitarne, klimat akustyczny i pola elektromagnetyczne	58
8.6. Wpływ na gospodarkę odpadami	60
8.7. Wpływ na krajobraz i dobra kultury	61
8.8. Wpływ na formy ochrony przyrody	62
8.9. Wpływ na zasoby naturalne.....	63
8.10. Wpływ na dobra materialne.....	64
8.11. Wpływ na zdrowie ludzi i zagrożenie powodziowe.....	64
9. Opis potencjalnie znaczących oddziaływań na środowisko - przewidywane znaczące oddziaływania, w tym oddziaływanie bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne, na cele i przedmioty ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru oraz na środowisko.....	65
10. Rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem projektowanego dokumentu, w szczególności na cele i przedmioty ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru	73
11. Rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie wraz z uzasadnieniem ich wyboru oraz opis metod dokonania oceny prowadzącej do tego wyboru albo wyjaśnienie braku rozwiązań alternatywnych, w tym wskazania napotkanych trudności wynikających z niedostatków techniki lub luk we współczesnej wiedzy	73
12. Ocena warunków zagospodarowania przestrzennego.....	74
13. Propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu oraz częstotliwości jej przeprowadzania	75
14. Informacje o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko.....	75
15. Adresowanie prognozy.....	75
16. Załączniki.....	76

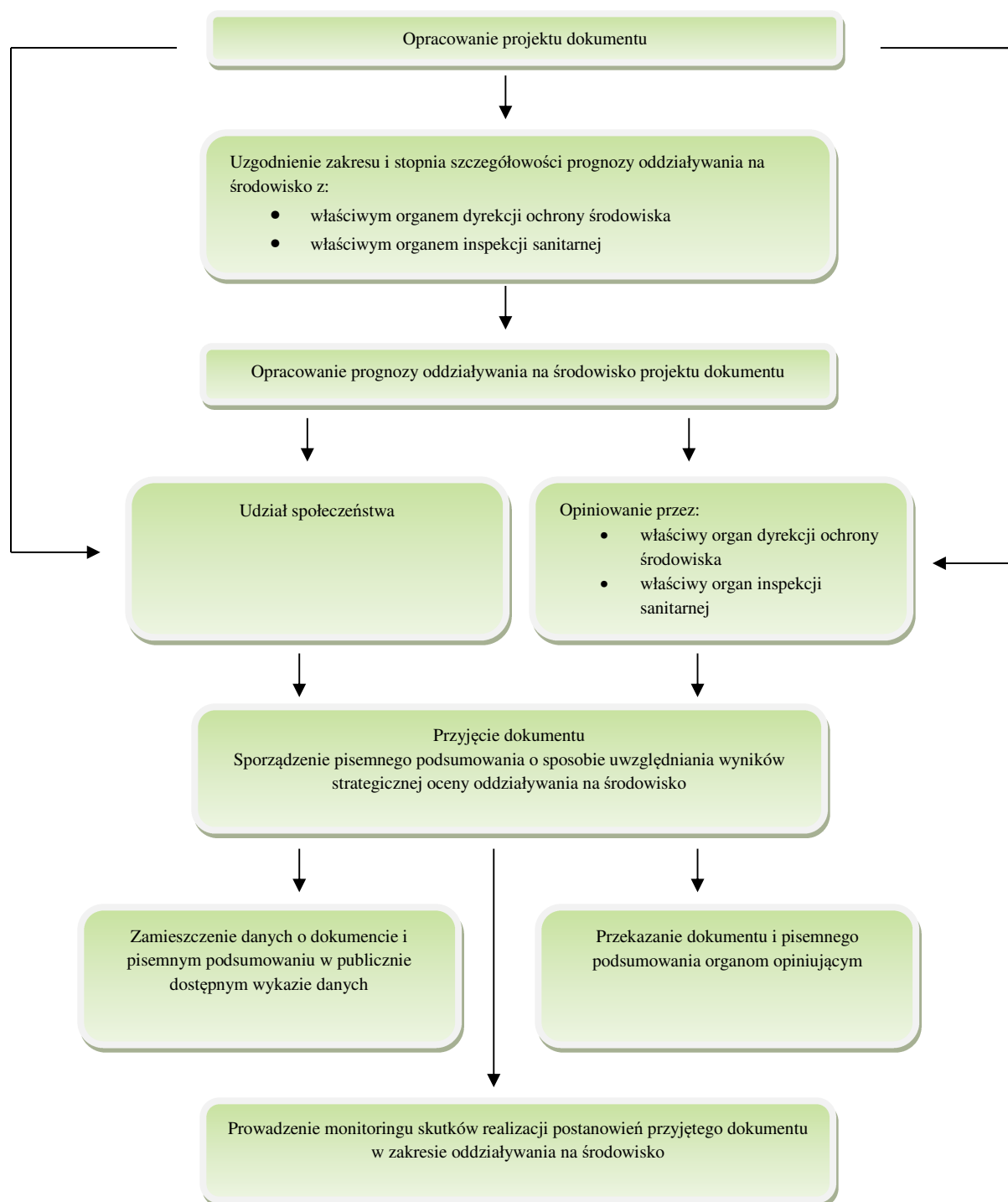
1. WSTĘP

Obowiązek przeprowadzenia procedury strategicznej oceny oddziaływania na środowisko do projektu Planu ogólnego gminy Baranów wynika z art. 46 ust. 1 ustawy z dnia 3 października 2008 r. *o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko* (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1112 ze zm.). Kluczowym elementem procedury strategicznej oceny oddziaływania na środowisko stanowi sporządzenie dokumentacji oceny, czyli prognozy oddziaływania na środowisko. Niniejsza prognoza oddziaływania na środowisko została sporządzona w oparciu o wymogi art. 51 ust. 2 powyżej ustawy. Zakres i stopień szczegółowości informacji wymaganych w prognozie został określony przez Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Lublinie i Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Puławach. Informacje zawarte w prognozie oddziaływania na środowisko zostały opracowane stosowanie do stanu współczesnej wiedzy i metod oceny oraz dostosowane do zawartości i stopnia szczegółowości analizowanego dokumentu planistycznego.

Podstawowym celem opracowania prognozy oddziaływania na środowisko jest identyfikacja oddziaływań na środowisko danego obszaru, jakie potencjalnie mogą nastąpić na skutek realizacji ustaleń planu ogólnego. Określenie tych oddziaływań, jak i ujawnienie sytuacji konfliktowych, umożliwi eliminację bądź maksymalne ograniczenie negatywnych skutków integracji w środowisko przyrodnicze. Będzie to możliwe na etapie ostatecznego definiowania ustaleń planu ogólnego jak i jego późniejszej realizacji. Stworzy to możliwość wypracowania optymalnych rozwiązań pozwalających na zachowanie właściwych parametrów środowiska odniesionych do warunków życia człowieka. Ważnym zadaniem prognozy oddziaływania na środowisko jest także informowanie lokalnej społeczności, władz samorządowych i podmiotów gospodarczych o możliwości wystąpienia negatywnych skutków dla środowiska i zdrowia ludzi.

Integralną częścią niniejszej prognozy jest rysunek prognozy oddziaływania na środowisko sporządzony na podstawie danych przestrzennych do projektu planu ogólnego w skali 1: 10 000.

Procedura przeprowadzania strategicznej oceny oddziaływania na środowisko

Źródło: Postępowanie administracyjne w sprawach określonych ustawą z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko. Zeszyty metodyczne nr 1 Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska, 2009. GDOŚ, Warszawa.

2. INFORMACJE O ZAWARTOŚCI, GŁÓWNYCH CELACH PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU ORAZ JEGO POWIĄZANIA Z INNYMI DOKUMENTAMI

Plan ogólny gminy Baranów sporządzono w granicach administracyjnych, zgodnie z wymogami zawartymi w ustawie z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (t.j. Dz. U. z 2026 r. poz. 538). Na obszarze gminy Baranów nie ustanowiono terenów zamkniętych, zatem nie wyłączało obszarów z granic opracowania planu ogólnego.

W ramach projektu planu ogólnego, stosownie do Rozporządzenia Ministra Rozwoju i Technologii z dnia 8 grudnia 2023 r. w sprawie projektu planu ogólnego gminy, dokumentowania prac planistycznych w zakresie tego planu oraz wydawania z niego wypisów i wyrysów z późniejszymi zmianami, określono strefy planistyczne, obejmujące istniejące i projektowane zagospodarowanie. Na obszarze gminy Baranów są to strefy planistyczne wskazane w tabeli nr 1. Nie wyznaczono strefy wielofunkcyjnej z zabudową mieszkaniową wielorodzinną (SW) oraz strefy handlu wielkopowierzchniowego (SH).

Tabela Nr 1. Strefy planistyczne.

Lp.	Symbol literowy	Nazwa strefy planistycznej	Powierzchnia [ha]
1	SJ	strefa wielofunkcyjna z zabudową mieszkaniową jednorodzinną	137,7
2	SZ	strefa wielofunkcyjna z zabudową zagrodową	396,7
3	SU	strefa usługowa	24,8
4	SP	strefa gospodarcza	30,6
5	SR	strefa produkcji rolniczej	227,5
6	SI	strefa infrastrukturalna	123,9
7	SN	strefa zieleni i rekreacji	44,4
8	SC	strefa cmentarzy	3,5
9	SG	strefa górnictwa	106,6
10	SO	strefa otwarta	7351,0
11	SK	strefa komunikacyjna	45,1

W każdej strefie planistycznej profil funkcjonalny obejmuje tereny określone w ramach profilu funkcjonalnego podstawowego (obligatoryjny tzw. „ustawowy”) oraz dodatkowy, który został uwzględniony ze względu na rozpoznane uwarunkowania, istniejące zagospodarowanie i potrzeby rozwoju gminy. Charakterystyka stref planistycznych oprócz profilu funkcjonalnego obejmuje także wskaźniki zagospodarowania terenu takie jak:

- maksymalna nadziemna intensywność zabudowy,
- maksymalna wysokość zabudowy,
- maksymalny udział powierzchni zabudowy,
- minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej.

Wartości wskaźników zostały ustalone w zależności od projektowanego przeznaczenia terenu oraz lokalnych uwarunkowań, przy czym wskaźnik minimalnego udziału powierzchni biologicznie czynnej został przyjęty na zasadach określonych w Rozporządzeniu Ministra Rozwoju i Technologii z dnia 8 grudnia 2023 r. w sprawie projektu planu ogólnego gminy, dokumentowania prac planistycznych w zakresie tego planu oraz wydawania z niego wypisów i wyrysów z późniejszymi zmianami.

Profile funkcjonalne stref planistycznych wraz ze wskaźniki zagospodarowania terenu tworzą gminny katalog stref planistycznych. Razem z gminnymi standardami dostępności infrastruktury społecznej tworzą gminne standardy urbanistyczne. Gminne standardy dostępności infrastruktury społecznej obejmują zasady zapewnienia dostępu dla przeznaczenia o funkcji mieszkaniowej do obiektów infrastruktury społecznej: szkoły podstawowej oraz obszarów zieleni publicznej. Stanowią fakultatywne ustalenie planu ogólnego. Dla obszaru gminy Baranów nie zostały one wyznaczone.

Dla gminy Baranów określone zostały również obszary uzupełnienia zabudowy (OUZ) – stanowiące podstawę prawną wydawania decyzji o warunkach zabudowy. Zostały one określone na podstawie Rozporządzenia Ministra Rozwoju i Technologii z dnia 2 maja 2024 r. w sprawie sposobu wyznaczania obszaru uzupełnienia zabudowy w planie ogólnym gminy. Nie zostały za to określone obszary zabudowy śródmiejskiej (OZS) - zgrupowania intensywnej zabudowy na obszarze śródmieścia, ze względu na brak takiego typu zagospodarowania w gminie.

Projekt planu ogólnego został sporządzony w formie danych przestrzennych (pliku GML), przy czym jego prezentacja graficzna znajduje się w uzasadnieniu.

Sporządzony projekt planu ogólnego gminy Baranów jest ściśle związane z innymi dokumentami planistycznymi i strategicznymi, takimi jak:

- 1) Strategia rozwoju gminy Baranów,
- 2) plan zagospodarowania przestrzennego województwa lubelskiego,
- 3) plany i programy branżowe opracowane dla gminy, w szczególności z zakresu ochrony środowiska, przyrody i opieki nad zabytkami.

2.1. Podstawa prawna

W opracowaniu prognozy oddziaływania na środowisko do Planu ogólnego gminy Baranów wzięto pod uwagę następujące przepisy prawne:

- Ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1112 z późn. zm.),
- Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (t.j. Dz. U. z 2025 r. poz. 647 z późn. zm.),
- Ustawa z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (t.j. Dz. U. z 2026 r. poz. 538).
- Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (t.j. Dz. U. z 2026 r. poz. 13 z późn. zm.),

Plan ogólny gminy Baranów

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

- Ustawa z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 82),
- Ustawa z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne (t.j. Dz. U. z 2025 r. poz. 960 z późn. zm.),
- Ustawa z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1292 z późn. zm.),
- Ustawa z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 1587 późn. zm.),
- Ustawa z dnia 13 kwietnia 2007 r. o zapobieganiu szkodom w środowisku i ich naprawie (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 2187),
- Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. Prawo geologiczne i górnicze (t.j. Dz. U. z 2026 r. poz. 69),

i akty wykonawcze do ww. ustaw:

- Rozporządzenie Ministra Rozwoju i Technologii z dnia 8 grudnia 2023 r. w sprawie projektu planu ogólnego gminy, dokumentowania prac planistycznych w zakresie tego planu oraz wydawania z niego wypisów i wyrysów (Dz. U. z 2023 r. poz. 2758 z późn. zm.),
- Rozporządzenie Ministra Rozwoju i Technologii z dnia 2 maja 2024 r. w sprawie sposobu wyznaczania obszaru uzupełnienia zabudowy w planie ogólnym gminy (Dz. U. z 2024 r. poz. 729),
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 września 2002 r. w sprawie opracowań ekofizjograficznych (Dz. U. z 2002 r. nr 155, poz. 1298),
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 16 grudnia 2016 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 2380),
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej roślin (Dz. U. z 2014 r. poz. 1409),
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej grzybów (Dz. U. z 2014 r. poz. 1408),
- Rozporządzenie Ministra Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej z dnia 12 lipca 2019 r. w sprawie substancji szczególnie szkodliwych dla środowiska wodnego oraz warunków, jakie należy spełnić przy wprowadzaniu do wód lub do ziemi ścieków, a także przy odprowadzaniu wód opadowych lub roztopowych do wód lub do urządzeń wodnych (Dz. U. z 2019 r. poz. 1311),
- Rozporządzenie Ministra Klimatu z dnia 2 stycznia 2020 r. w sprawie katalogu odpadów (Dz. U. z 2020 r. poz. 10),
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 24 sierpnia 2012 r. w sprawie poziomów niektórych substancji w powietrzu (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 845),
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 26 stycznia 2010 r. w sprawie wartości odniesienia dla niektórych substancji w powietrzu (Dz. U. z 2010 r. nr 16, poz. 87),
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (t.j. Dz. U. z 2014 r. poz. 112),

- Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 10 września 2019 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz.U. z 2019 r. poz. 1839 z późn. zm.),
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 1 września 2016 r. w sprawie sposobu prowadzenia oceny zanieczyszczenia powierzchni ziemi (Dz. U. z 2016 r. poz. 1395 z późn. zm.),
- Rozporządzenie Ministra Klimatu z dnia 17 lutego 2020 r. w sprawie sposobów sprawdzania dotrzymania dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 2630),
- Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 17 grudnia 2019 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku (t.j. Dz. U. z 2019 r. poz. 2448),
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 22 lipca 2019 r. w sprawie kryteriów oceny wystąpienia szkody w środowisku (Dz. U. z 2019 r. poz. 1383),
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 1 września 2016 r. w sprawie działań naprawczych (Dz. U. z 2016 r. poz. 1396),
- Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie (t.j. Dz.U. z 2022 r. poz. 1225 z późn. zm.),
- Rozporządzenie Ministra Gospodarki Komunalnej z dnia 25 sierpnia 1959 r. w sprawie określenia, jakie tereny pod względem sanitarnym są odpowiednie na cmentarze (Dz.U. z 1959 r. Nr 52 poz. 315).

Ponadto:

- Uchwała nr XXIII/388/2021 Sejmiku Województwa Lubelskiego z dnia 19 lutego 2021 r. w sprawie wprowadzenia na obszarze województwa lubelskiego ograniczeń i zakazów w zakresie eksploatacji instalacji, w których następuje spalanie paliw.

2.2. Źródła informacji

- Błażejczyk K., 2004: Bioklimatyczne uwarunkowania rekreacji i turystyki w Polsce. Prace geograficzne nr 192. Wyd. IGiPZ PAN, Warszawa.
- Kleczkowski A (red.), 1990: Mapa obszarów Głównych Zbiorników Wód Podziemnych (GZWP) w Polsce wymagających szczególnej ochrony w skali 1 : 500 000. Wyd. AGH, Kraków.
- Pawłat-Zawrzykraj A., 2008: Ocena wybranych opracowań ekofizjograficznych. Wyd. SGGW, Warszawa.
- Sudra P., 2015: Usługi ekosystemowe na tle wybranych koncepcji ekologii miasta, Człowiek i Środowisko, nr 39 (1), s. 61-73.
- Kistowski M., 2001: Opracowania ekofizjograficzne a prognozy oddziaływania na środowisko projektów planów zagospodarowania przestrzennego. Zagadnienia wstępne, Problemy ochrony środowiska, nr 2.

Plan ogólny gminy Baranów

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

- Zielony R., Kliczkowska A., 2012: Regionalizacja przyrodniczo-leśna Polski 2010. Wyd. Centrum Informacyjne Lasów Państwowych, Warszawa.
- Kondracki J., 2001: Geografia Regionalna Polski. Wyd. PWN, Warszawa.
- Stachy J., (red.) 1987: Atlas hydrologiczny Polski. Wyd. Geologiczne, Warszawa.
- Kaliszuk E., 2005: Funkcje systemu przyrodniczego miasta w kształtowaniu warunków środowiska przyrodniczego na przykładzie Warszawy, Prace i Studia Geograficzne, 2005, t. 36, s. 35-47.
- Szafer W., 1977: Podstawy geobotanicznego podziału Polski [w:] Szata roślinna Polski. red. W. Szafer, K. Zarzycki. Wyd. 3. t. 2. Warszawa, PWN, s. 9—15.
- Richling A., Solon J., 1996: Ekologia krajobrazu. Wyd. PWN, Warszawa.
- Richling A., 1992a: Kompleksowa geografia fizyczna. Wyd. PWN, Warszawa.
- Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły, 2022.
- Mapa glebowo-rolnicza w skali 1: 5 000.
- Objąsnienia do mapy geośrodowiskowej Polski 1 : 50 000, Arkusz Baranów, 2011. Wyd. PIG-PIB, Warszawa.
- Objąsnienia do mapy hydrogeologicznej Polski w skali 1 : 50 000, Arkusz Baranów, 2000. Wyd. PIG, Warszawa.
- Objąsnienia do szczegółowej mapy geologicznej Polski 1 : 50 000, Arkusz Baranów, 2015. Wyd. PIG-PIB, Warszawa.
- Mapa Podziału Hydrograficznego Polski w skali 1: 10 000.
- Szczegółowa mapa geologiczna Polski 1 : 50 000.
- Bilans zasobów złóż kopalin w Polsce wg stanu na 31 XII 2024 r., 2025. Wyd. PIG-PIB.
- Zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Baranów, 2022.
- Ekofizjografia. Opracowania podstawowe. Zmiana miejscowego planu zagospodarowania gminy Baranów, 2007.
- Jędrzejewski W. i inni., 2011: Projekt korytarzy ekologicznych łączących Europejską Sieć Natura 2000 w Polsce. Zakład Badania Ssaków PAN, Białowieża.
- Audyt krajobrazowy województwa lubelskiego (*projekt*), 2026.
- Program ochrony środowiska przed hałasem dla województwa lubelskiego, 2024.
- Aktualizacja „Programu ochrony powietrza dla strefy lubelskiej ze względu na przekroczenia poziomu dopuszczalnego pyłu zawieszony PM10 i PM2,5 oraz docelowego benzo(a)pirenu” w zakresie pyłu PM2,5 (faza II) i benzo(a)pirenu, 2023.
- Program ochrony powietrza dla strefy lubelskiej ze względu na przekroczenia poziomu dopuszczalnego pyłu zawieszony PM10 i PM2,5 oraz docelowego benzo(a)pirenu, 2020.
- Program ochrony środowiska dla gminy Baranów na lata 2023-2026 z perspektywą do 2030 roku, 2022.
- Roczna ocena jakości powietrza w województwie lubelskim, 2025.
- Plan przeciwdziałania skutkom suszy, 2021.
- Ocena poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku w roku 2024 w województwie lubelskim, 2025.
- Ocena poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku w roku 2023 w województwie lubelskim, 2024.

Plan ogólny gminy Baranów

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

- Strategia rozwoju gminy Baranów na lata 2009-2020, 2009.
- Raport o stanie gminy Baranów za 2024 r., 2025.
- Program Rewitalizacji Gminy Baranów na lata 2017- 2023, 2023.
- Plan zarządzania ryzykiem powodziowym dla obszaru dorzecza Wisły, 2022.

Strony internetowe

<https://www.openstreetmap.org>

<https://si2pem.gov.pl/>

<https://www.gov.pl>

<https://geoportal.pgi.gov.pl>

<https://epsh.pgi.gov.pl/epsh/>

<https://isok.gov.pl/hydroportal.html>

Ponadto:

- Opracowanie ekofizjograficzne do planu gminy Baranów,
- Projekt planu ogólnego gminy Baranów,
- Mapy topograficzne i hipsometryczne,
- Wyniki badań terenowych.

3. METODA OPRACOWANIA

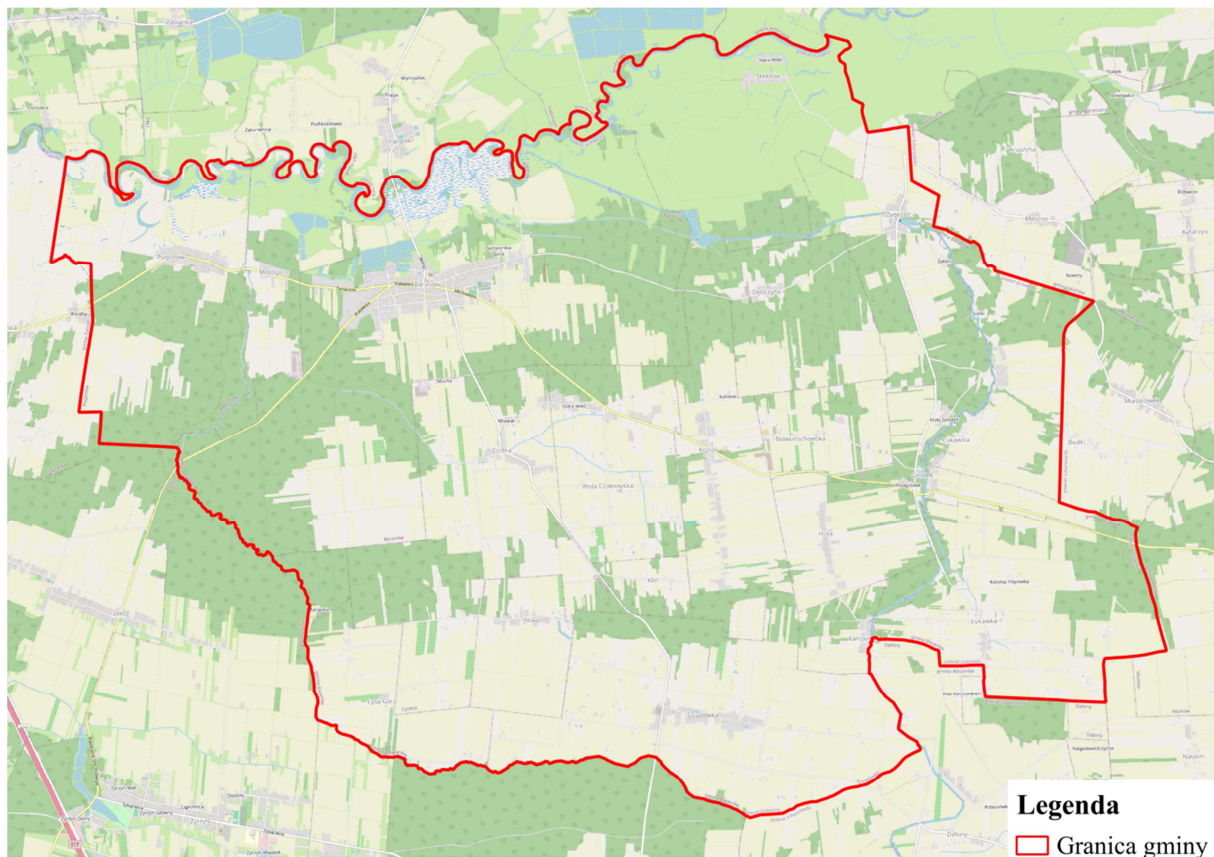
Prognoza oddziaływania na środowisko do projektu planu ogólnego gminy Baranów została opracowana w oparciu o art. 51 ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko. Informacje zawarte w prognozie opracowano stosownie do stanu współczesnej wiedzy i metod oceny oraz dostosowano do zawartości i stopnia szczegółowości projektowanego dokumentu planistycznego.

W zależności od przyjętej metody opracowania, niniejszą prognozę oddziaływania na środowisko można podzielić na następujące części:

- charakterystyka stanu środowiska na podstawie materiałów i opracowań fizjograficznych i ekofizjograficznych dotyczących środowiska obszaru objętego planem ogólnym i terenów sąsiednich,
- analiza powiązań i zgodności ustaleń planu ogólnego z obowiązującymi dokumentami gminnymi, wspólnotowymi i międzynarodowymi,
- analiza i ocena ustaleń planu ogólnego oraz skutków jego realizacji na środowisko przyrodnicze i formy ochrony przyrody,
- określenie rozwiązań mających na celu ograniczenie negatywnych skutków realizacji ustaleń planu ogólnego,
- zaproponowanie monitoringu skutków ustaleń planu ogólnego na środowisko.

4. LOKALIZACJA I ISTNIEJĄCY SPOSÓB ZAGOSPODAROWANIA

Gmina Baranów położona jest w zachodniej części województwa lubelskiego, w powiecie puławskim. Jest to gmina wiejska. Od północy graniczy z gminą Ulęż i Jeziorzany, od wschodu z gminą Michów, od południa gminą Abramów, od zachodu i południowo-zachodu gminą Żyrzyn. Powierzchnia gminy Baranów wynosi 8 492 ha, a liczba osób zamieszkałych to 3 479 osób (GUS 2024). Obszar gminy w linii prostej położony jest w odległości około 11 km od Puław, 31 km od Lublina oraz 90 km od Warszawy. W strukturze użytkowania terenu dominują tereny rolnicze i leśne.

Ryc. nr 1. Położenie i struktura gminy Baranów.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z openstreetmap.org.

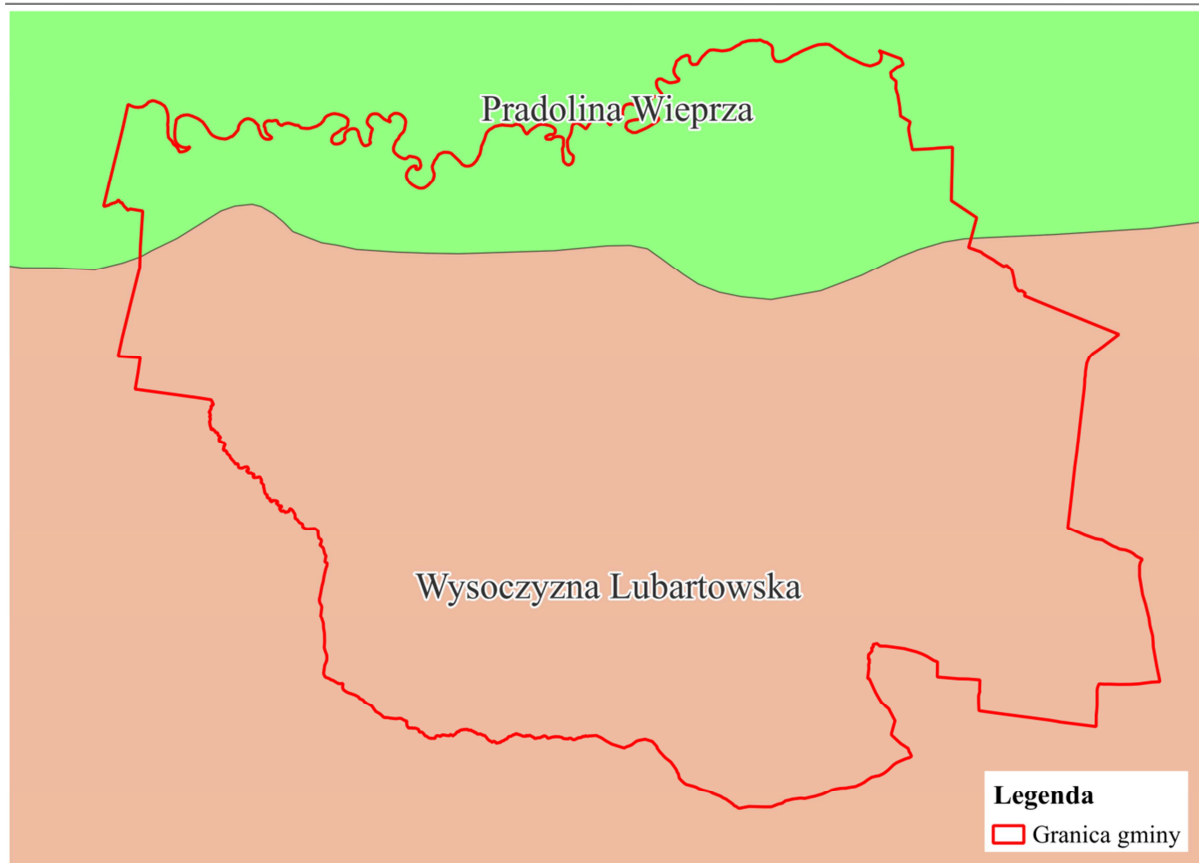
Fot. 1. Centrum Baranowa.

5. ISTNIEJĄCY STAN ŚRODOWISKA ORAZ POTENCJALNE ZMIANY TEGO STANU W PRZYPADKU BRAKU REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU

5.1. Istniejący stan środowiska

Położenie fizycznogeograficzne

W podziale fizycznogeograficznym Polski J. Kondrackiego (2001), zmodyfikowanym w 2018 r. i opublikowanym w czasopiśmie "Geographia Polonica" większość gminy Baranów zakwalifikowano do Nizin Południowopodlaskich - mezorejonu Wysoczyzna Lubartowska (318.98). Północna część gminy wkracza zaś na obszar mezorejonu Pradolina Wieprza (318.97) należącego również do Nizin Południowopodlaskich. Wysoczyzna Lubartowska obejmuje zdenudowaną wysoczyznę morenową ze żwirowymi ostańcami. Natomiast Pradolina Wieprza to dolny odcinek doliny rzeki o szerokości 4-6 km.

Ryc. nr 2. Podział fizycznogeograficzny.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska.

Budowa geologiczna i warunki gruntowe

Obszar gminy Baranów znajduje się w paleozoicznej jednostce strukturalnej – rowie mazowiecko-lubelskim wypełnionym utworami karbonu. Tworzą je głównie mułowce, iłowce, łupki i piaskowce o miąższości około 1700 m. Na strukturze tej zalega pokrywa skał mezozoicznych, które przynależą do synklinorium brzeżnego (południowo-wschodni kraniec niecki mazowieckiej).

Podłoże dla warstw powierzchniowych stanowią utwory mezozoiczne - jury i kredy. Skały jurajskie (jury środkowej i późnej) o miąższości 276-329 m obejmują piaskowce, piaski, wapienie (głównie twarde), margle i mułowce. Na nich zalega kompleks kredowy o miąższości zdecydowanie większej - 645,5–883,8 m. Wczesna kreda reprezentowana jest przez piaski i piaskowce glaukonitowe (z wkładkami mułowców i fosforytów), zaś późna kreda przez margle, kredę piszącą, wapienie, opoki i piaskowce.

Utwory kenozoiczne – paleogeńskie zlokalizowane są na całym obszarze gminy. Najstarsze – paleocenu obejmują takie skały jak gezy i wapienie margliste oraz piaski i piaskowce glaukonitowe. W eocenie powstały mułki i piaski glaukonitowe oraz piaskowce, gdzie w okolicach Baranowa osiągnęły miąższość około 13 m. Oligocen obejmują takie utwory jak piaski glaukonitowe i mułki, z domieszką żwirów kwarcowych i iłw. Osady neogeńskie – mioceńskie reprezentowane są przez piaski kwarcowe oraz pstre ły i mułki. Miąższość tych utworów wynosi przeważnie 25-30 m.

Plan ogólny gminy Baranów

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

Warstwy powierzchniowe tworzą głównie utwory czwartorzędowe - plejstoceniowe. Związane są one z kolejnymi zlodowaceniami. Miąższość tych utworów osiąga kilkadziesiąt metrów. Powstały one podczas zlodowaceń południowo-, środkowo- i północnopolskich. Większość obszaru gminy Baranowa (część południowo-środkowa) pokrywają gliny zwałowe z wkładkami piasków. Na obrzeżach tej pokrywy występują piaski i żwiry wodnolodowcowe, miejscami żwiry i glazy rezydualne. Na stokach dolin rzecznych wykazano obecność piasków i żwirów tarasów nadzalewowych na glinach zwałowych. W okolicach Pogonowa i Baranowa występują glazy lodowcowe. Mułki i piaski jeziorno-rzeczne można odnaleźć w rejonie wsi Kolonii Motoga, Śniadówki, Baranowa, Woli Czołnowskiej i Kolonii Filipówki. W suchych dolinach dopływów rzek Wieprz, Granica i Bylina występują piaski i mułki deluwialne. W gminie występują także piaski eoliczne, tworząc gdzieś wydmę paraboliczną, między innymi w okolicach Pogonowa, Śniadówki, Łukawicy i Woli Czołnowskiej.

Osady holoceniowe występują w dolinach rzecznych. W dolinie Wieprza występują mułki piaszczyste (mady), piaski i żwiry oraz torfy. Torfowiska mają przeważnie miąższość do 2 m. Natomiast w dolinach rzek Granica i Bylina wykazano obecność piasków i mułków humusowych oraz namułów i namułów torfiastych.

Podłoże budowlane

Pod względem warunków budowlanych gmina Baranów jest silnie zróżnicowana, co wynika z budowy geologicznej, hydrogeologii i rzeźby terenu. Największy wpływ na warunki ma głębokość zwierciadła wód gruntowych oraz nośność gruntów. Podłoże budowlane wpływa na lokalizację i geotechniczne warunki posadowienia obiektów budowlanych. Na obszarze gminy możemy wyróżnić:

- Strefę o korzystnych warunków podłoża budowlanego – obejmuje obszary wysoczyzny morenowej, równiny sandrowe i wodnolodowcowe, gdzie odpowiednio występują grunty spoiste (gliny zwałowe) oraz niespoiste (piaski i żwiry wodnolodowcowe). Zwierciadło wód gruntowych zalega głębiej niż 2 m p.p.t. Nie występują także zjawiska geodynamiczne.
- Strefę o niekorzystnych warunków podłoża budowlanego – obejmuje doliny rzeczne wraz z tarasami zalewowymi (m.in. Wieprza, Granicy i Byliny), gdzie występują grunty organiczne (torfy, mułki i namuły) oraz osady holoceniowe (piaski rzeczne). Zwierciadło wód gruntowych zalega płycej niż 2 m p.p.t. Do strefy tej zaliczono także obszary występowania piasków eolicznych ze względu na słabe zagęszczenie.

Surowce mineralne

Gmina Baranów jest zasobna w bazę surowcową do budownictwa i drogownictwa. Na jej obszarze znajduje się 10 udokumentowanych złóż kopalin, z czego dla jednego ustanowiony jest teren i obszar górniczy (Baranów I-1). Złóża zlokalizowane są w miejscowościach Baranów, Czołna, Gródek i Poręba. Kategoria rozpoznanych złóż to C1 i C2. Do najzasobniejszych złóż należą Czołna I i Baranów II. Zagrożeniami dla środowiska związanymi z wydobywaniem kopalin stanowią deformacje powierzchni terenu i hałas.

Plan ogólny gminy Baranów
PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

Tabela Nr 1. Udokumentowane złoża kopalin.

Nazwa złoża	Powierzchnia [ha]	Kopalina	Stan zagospodarowania złoża	Zasoby w tys. ton		Wydobycie w tys. ton
				geologiczne bilansowe	przemysłowe	
Baranów I	12,1200	piaski i żwiry (kopalina towarzysząca - surowce ilaste ceramiki budowlanej)	złoże o zasobach rozpoznanych szczegółowo	3 932	–	–
Baranów I-1	12,1019	piaski i żwiry	złoże o zasobach rozpoznanych szczegółowo	2 797	2 797	–
Baranów II	23,4100	piaski i żwiry (kopalina towarzysząca - surowce ilaste ceramiki budowlanej)	złoże o zasobach rozpoznanych szczegółowo	7 207	–	–
Baranów II-1	10,7432	piaski i żwiry	złoże o zasobach rozpoznanych szczegółowo	1 823	–	–
Baranów II-1-1	18 172	piaski i żwiry	złoże o zasobach rozpoznanych szczegółowo	285	–	–
Czołna I	25,8500	piaski i żwiry (kopalina towarzysząca - surowce ilaste ceramiki budowlanej)	złoże o zasobach rozpoznanych szczegółowo	8 101	–	–
Czołna II	13,9178	piaski i żwiry (kopalina towarzysząca - surowce ilaste ceramiki budowlanej)	złoże o zasobach rozpoznanych szczegółowo	5 581	–	–
Gródek	3,8000	piaski i żwiry	złoże, z którego wydobyte zostało zaniechane	284	–	–
Gródek I	18 200	piaski i żwiry	złoże, z którego wydobyte zostało	100	–	–

Plan ogólny gminy Baranów
PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

			zaniechane			
Poręba	34,7087 (pow. w gminie – 15,9968)	piaski i żwiry	złoże o zasobach rozpoznanych wstępnie	5 364	–	–

Źródło: Bilans zasobów złóż kopalin w Polsce wg stanu na 31 XII 2024 r., PIG-PIB. Centralna Baza Danych Geologicznych - baza MIDAS, PIG-PIB.

W gminie Baranów aktualnie ustanowiony jest jeden teren i obszar górniczy o powierzchni 121 020 m².

Tabela Nr 2. Tereny i obszary górnicze.

Nazwa terenu / obszaru górniczego	Nazwa złoża	Organ wydający koncesję	Data upływu ważności koncesji	Powierzchnia w m ²		Użytkownik
				terenu górniczego	obszaru górniczego	
Baranów I-1	Baranów I-1	Marszałek Województwa Lubelskiego	31.12.2033 r.	121 020	121 020	Carson sp. z o.o.

Źródło: Centralna Baza Danych Geologicznych - baza MIDAS, PIG-PIB.

Filary ochronne zostały wyznaczone dla złoża Baranów I (kruszywa naturalnego i surowca ilastego). Zgodnie z projektem zagospodarowania złoża na terenie tego złoża utworzono filary ochronne o szerokości 10 m dla dróg przebiegających w bezpośrednim sąsiedztwie złoża (dz. nr ewid: 444, 818, 828, obręb Baranów). Filary te mają za zadanie zapewnić bezpieczeństwo pojazdów korzystających z tych dróg.

Na obszarze gminy Baranów oprócz udokumentowanych złóż kopalin wskazano obszary perspektywiczne (w dolinie Wieprza, rejonie Zagóździa, Gródka, Łukawki, Baranowa, Czolny, Poręby) oraz o negatywnych wynikach rozpoznania (w rejonie Pogonowa, Gródka, Poręby, w dolinie Wieprza). Złoża dotyczą piasku, piasku ze żwirem, ilitu oraz węgla.

Warunki geomorfologiczne

Warunki geomorfologiczne gminy Baranów zostały ukształtowane w wyniku akumulacji lodowca i wód lodowcowych, denudacji peryglacialnej, erozji i akumulacji rzek i wiatru. Tworzą krajobraz staroglacialny, przeobrażony przez procesy peryglacialne. Obszar gminy znajduje się w strefie recesji zlodowacenia środkowopolskiego, w czasie której uformowały się zasadnicze zręby rzeźby, tworzącej dzisiejszą powierzchnię.

Współczesne ukształtowanie terenu jest odzwierciedleniem rzeźby strukturalnej powstałej w okresie paleogenu i neogenu. W trakcie kolejnych zlodowaceń, w tym ostatniego środkowopolskiego doszło do wyrównania rzeźby strukturalnej w wyniku procesów akumulacyjnych. Największą część obszaru gminy Baranów zajmują formy pochodzenia lodowcowego – wysoczyzna morenowa płaska i falista (część południowa i środkowa gminy) i wodnolodowcowego – równiny sandrowe i wodnolodowcowe (część południowo-wschodnia, zachodnia i wschodnia gminy). Wysoczyzny i równiny urozmaicone są drobnymi dolinami rzecznyymi, formami eolicznymi i denudacyjnymi. Przez ich obszar przebiegają

Plan ogólny gminy Baranów

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

doliny rzek Granicy i Byliny oraz niewielkie suche doliny. Na fragmentach, w wyniku procesów denudacyjnych powstały długie stoki tych dolin. Wysoczyzny urozmaicone są także bezodpływowymi zagłębieniami o różnej genezie. W gminie Baranów można zaobserwować także procesy eoliczne, które przejawiają się występowaniem wydmy parabolicznych, wałów wydmych i wzniesień o nieregularnym kształcie. Formy te występują fragmentarycznie na przedmiotowym obszarze. Szczególnie w hipsometrii oznacza się wydma w rejonie Byliny, które osiąga wysokość 140 m n.p.m. i względną 10 m. Ponadto w ukształtowaniu terenu można zaobserwować zagłębienia deflacyjne wypełnione materiałem organiczno-mineralnym.

Na północy gminy przebiega równoleżnikowo pradolina Wieprza o szerokości około 4,5 km. Przewężenie doliny pomiędzy Baranowem a Ułężem to próg będącym dawnym lokalnym działem wodnym pomiędzy Wieprzem a Wisłą. Pradolina wcięta jest w wysoczyznę morenową na głębokość 30 m (ze 150 m n.p.m. do 120 m n.p.m.). W pradolinie występują liczne starorzecza świeże, gdzie najwięcej jest ich usytuowanych w rejonie Składowa. Często są one zabagnione. Pradolina posiada holocenijskie tarasy akumulacyjne zalewowe, osiągające wysokość do 3 m i zalewane wodami powodziowymi. Ponad nimi są zlokalizowane plejstocenijskie tarasy akumulacyjne nadzalewowe o wysokości do 12 m (w zależności od procesów erozyjnych). Pomiedzy Baranowem a Zagózdziem występuje równina torfowa o miąższości do 2 m.

Fot. 2. Widok na pradolinę Wieprza.

Plan ogólny gminy Baranów

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

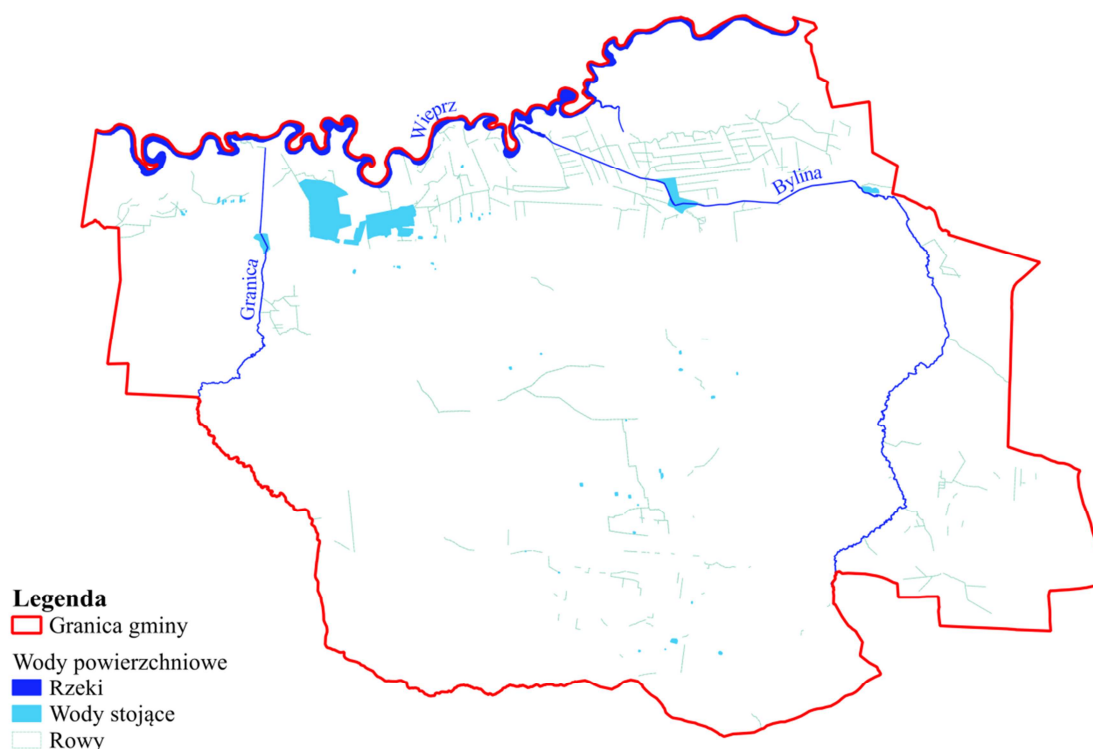
Najwyższe wysokości bezwzględne w gminie notowane są na wysoczyźnie morenowej i dochodzą do prawie 180 m n.p.m. Wysokości opadają w kierunku północnym - pradoliny Wieprza, do wysokości około 120 m n.p.m. w rejonie Pogonowa.

Na obszarze gminy Baranów nie występują tereny zagrożone ruchami masowymi ziemi oraz tereny, na których występują te ruchy.

Wody powierzchniowe

Obszar gminy Baranów znajduje się w dorzeczu Wisły. Sieć hydrograficzna tworzona jest przez rzekę Wieprz i jej dopływy, stawy hodowlane i bagna.

Rzeka Wieprz, stanowiąca główną oś hydrograficzną, przepływa przez gminę ze wschodu na zachód, przy północnej granicy gminy. Wieprz uchodzi do Wisły (prawy jej dopływ) – tworzy zlewnię drugiego rzędu. Bierze początek na Roztoczu Środkowym. Od źródeł całkowita długość rzeki wynosi około 368 km, zaś głębokość waha się od 1,5 do 3 m. Średnia szerokość cieku wynosi 35-60 m, przy czym koryto ma charakter naturalny z licznymi meandrami, mieliznami i podmokłościami. Rzeka ma niewielkie spadki. Reżim rzeki jest śnieżno-deszczowy. Do rzeki Wieprz uchodzą Bylina i Granica. Rzeka Bylina o długości około 18,7 km przepływa przez część wschodnią gminy. Zasila stawy w Zagóździe i Bylinie. Rzeka Granica o długości 17,4 km przepływa w część zachodnią gminy. Obie rzeki odcinkowo są uregulowane. Płyną w dolinach słabo wykształconych. Na obszarze gminy Baranów płyną także stałe lub okresowe cieki ujęte w rowy. Są to m.in.: Dopływ spod Zagóździa, Dopływ spod Baranowa oraz Dopływ spod Kolonii Żyrzyna.

Ryc. nr 3. Układ hydrograficzny.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z mapy ewidencyjnej i Mapy Podziału Hydrograficznego Polski.

W gminie Baranów znajduje się trzy jednolite części wód powierzchniowych: Wieprz od Tyśmienicy do ujścia (kod: RW20001124999), Granica (kod: RW200010249569) oraz Bylina (kod: RW200010249529).

Fot. 3. Wieprz pomiędzy Baranowem a Drażgowem.

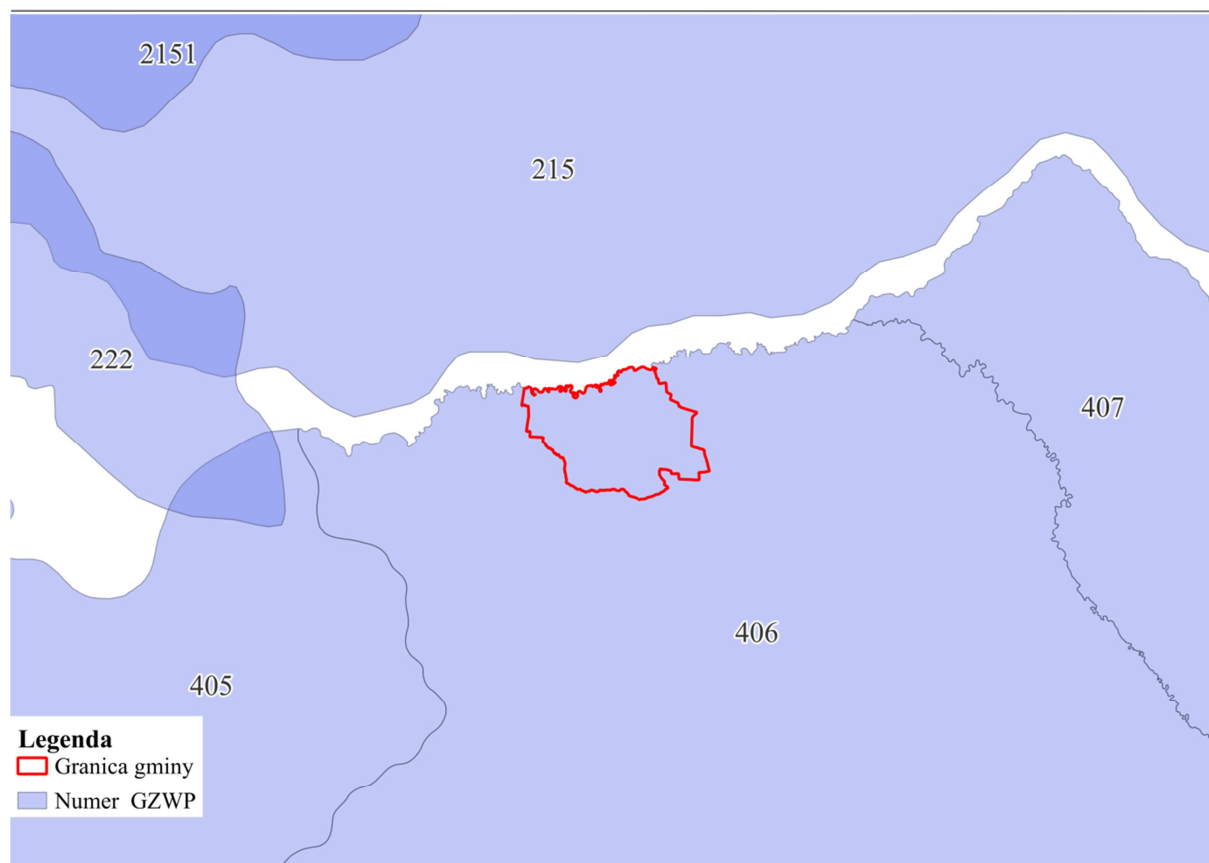
Wody stojące reprezentowane są głównie przez stawy hodowlane m.in. w miejscowości Baranowie, Motodze, Bylinie, Zagóździe.

W dolinach rzecznych występują bagna fluwiogeniczne. Zasilane są wodami wezbraniowymi, a także spływem powierzchniowym ze stoków wysoczyzn przy niskich stanach wody w ciekach - wodami gruntowymi. Ponadto występują oczka wodne stanowiące pozostałości po eksploatacji torfu oraz liczne starorzecza w dolinie Wieprza.

Wody podziemne

Obszar gminy Baranów położony jest w regionie IX lubelsko-podlaskim. Na tle głównych zbiorników wód podziemnych w Polsce znajduje się w całości w górnokredowego GZWP nr 406 Niecka Lubelska.

Plan ogólny gminy Baranów
PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

Ryc. nr 4. Położenie gminy na tle Głównych Zbiorników Wód Podziemnych.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych PIG-PIB.

Na obszarze gminy występują trzy poziomy wodonośne:

- poziom czwartorzędowy tworzą zawodnione piaski i żwiry dolin rzecznych, powierzchniowe i śródglinowe utwory wodnolodowcowe. Zasilany jest przez bezpośrednią infiltrację opadów atmosferycznych lub z przesączania przez warstwy trudnoprzepuszczalne wykształcone w postaci glin. Na obszarze gminy nie ma on znaczenia użytkowego,
- poziom trzeciorzędowy związany jest z piaskami drobnoziarnistymi i pylastymi miocenu oraz glaukonitowymi piaskami drobnoziarnistymi i pylastymi oligocenu. Zasilany jest z przesączania wody z poziomu czwartorzędowego. Woda ujmowana jest między innymi w Baranowie, rejonie Huty i Czołna.
- górnokredowy poziom wodonośny to podstawowy zbiornik wód podziemnych dla obszaru gminy. Występuje w spękanych marglach, gezach i wapieniach na głębokości 40-100 m (ma charakter porowo-szczelinowy).

Obszar gminy Baranów znajduje się w obrębie jednostek hydrogeologicznych: 4 Q/Ol/abCr3II i 6bcCr3II. Jednostka Q/Ol/abCr3II posiada powierzchnię 37,1 km², zaś główny poziom wodonośny tworzą skały czwartorzędowe, pod którym występuje poziom oligoceni. Obejmuje północną część gminy. Miąższość poziomu wodonośnego wynosi 10-40 m. Studnie posiadają potencjalne wydajności na poziomie 50-70 m³/h, zaś moduł zasobów dyspozycyjnych wynosi 107 m³/24h/km². Jednostka 6bcCr3II obejmuje południową część

Plan ogólny gminy Baranów

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

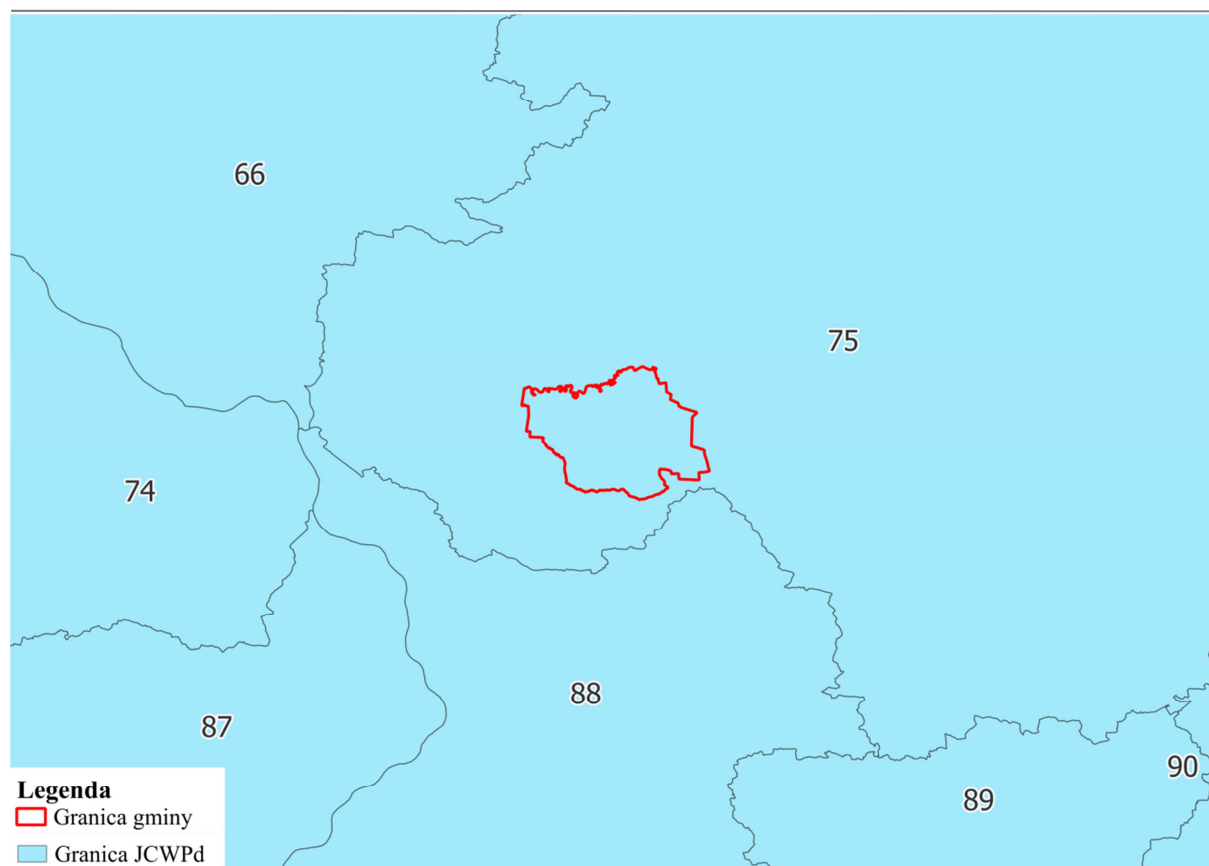
gminy. Studnie posiadają wydajność na poziomie 10-50 m³/h, natomiast moduł zasobów dyspozycyjnych oscyluje wokół 176 m³/24h/km². Jej powierzchnia wynosi 47,3 km².

Głębokość występowania pierwszego zwierciadła wód gruntowych uzależniona jest od budowy geologicznej i rzeźby terenu. Na obszarze gminy zasadniczo występują dwie strefy wody gruntowej:

- strefa swobodnego zwierciadła obejmuje tereny zbudowane z utworów łatwo przepuszczalnych tj. dolinę Wieprza wraz z dopływami oraz fragmenty równin i wysoczyzn zbudowanych z utworów wodnolodowcowych. W dolinach rzecznych zwierciadło występuje przeważnie na głębokości od 0 do 2 m p.p.t. W okresach niżówek rzeki drenują tereny do nich przyległe. Inaczej sytuacja wygląda po wiosennych roztopach i większych opadach atmosferycznych. Wówczas na terenach sąsiadujących z rzekami dochodzi do okresowego podwyższenia poziomu wód gruntowych. Na tarasach akumulacyjnych rzek zwierciadło występuje na głębokości 2-5 m ppt., zaś w obrębie równin i wysoczyzn głębiej niż 5 m ppt.
- strefa o zwierciadle napiętym występuje na obszarach równin i wysoczyzn w piaszczystych przewarstwieniach śródglinowych. Główny poziom wód gruntowych zalega tutaj głębiej niż 5 m ppt. Na obszarze gminy nie wykazuje ciągłości. W miejscach zbudowanych z utworów trudnoprzepuszczalnych woda opadowa spływa do gruntów łatwiej przepuszczalnych, gdzie przedostaje się do właściwego poziomu wód gruntowych. Czasami swobodna infiltracja wody może zostać zatrzymana na przewarstwiach gliniastych i ilastych. Są to wody typu zaskórnego tzw. „wierzchówki”. Najczęściej zalegają blisko powierzchni terenu (od 1 do 4 m), w związku z czym znajdują się w zasięgu parowania i transpiracji ulegając wpływom zmian pogody. Wierzchówki wykazują dużą amplitudę wahań, w lecie są ciepłe (od 11 do 14 °C), a w zimie często zamarzają. Wody zaskórne stanowią problem dla budownictwa. Mogą być groźne dla fundamentów wpływając na zmianę konsystencji (uplastycznienia) gruntu.

Obszar gminy Baranów w całości znajduje się w jednolitej części wód podziemnych nr 75 (kod: GW200075) - wskazanej do poboru wody w celu zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia.

Plan ogólny gminy Baranów
PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

Ryc. Nr 5. Położenie gminy na tle jednolitych części wód podziemnych.

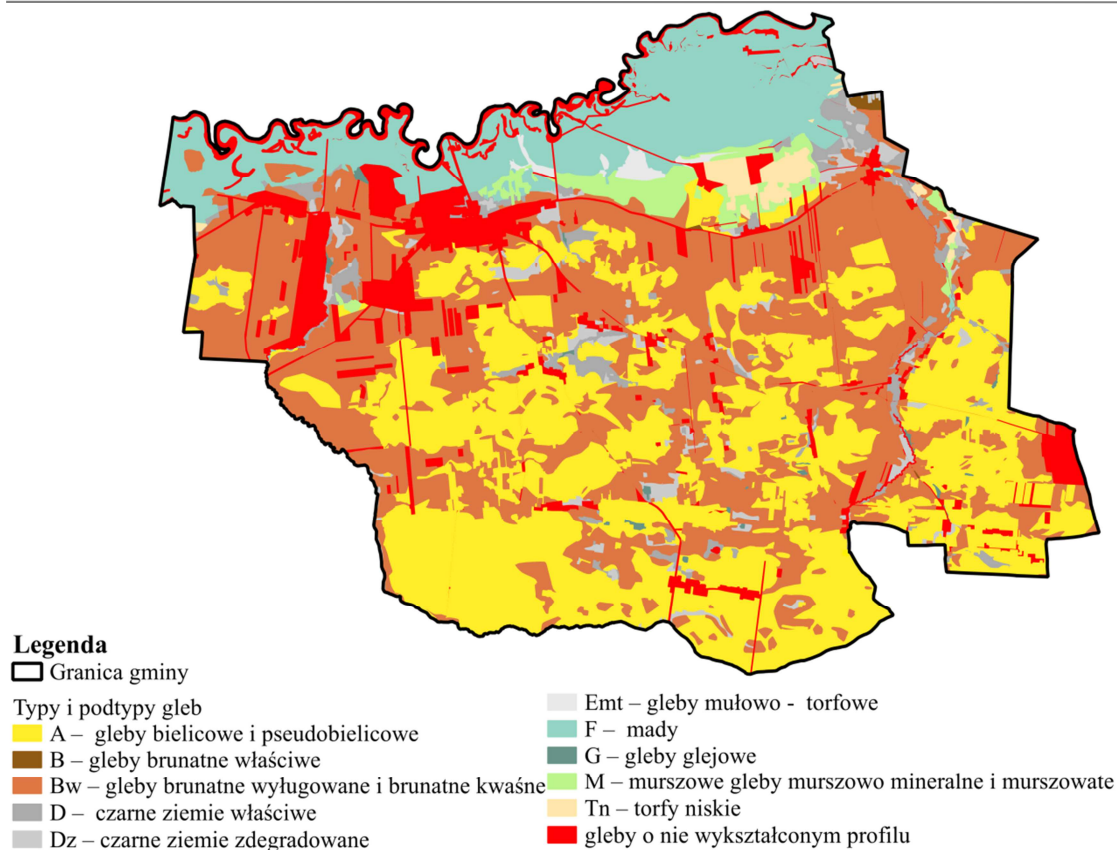
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych PIG-PIB.

Pokrywa glebowa

Warunki glebowe gminy Baranów wynikają z występowania w podłożu utworów lodowcowych i wodnolodowcowych, równinnej rzeźby terenu, a także z położenia:

- w strefie klimatu umiarkowanego o typie przejściowym,
- na terenie dawnych obszarów puszczy o drzewostanie mieszanym,
- w zlewni rzeki Wieprz i jej dopływów.

Pokrywą glebową obszaru gminy tworzą głównie gleby bielice i pseudobielice (34,8%) oraz gleby brunatne wyługowane i kwaśne, w niewielkim stopniu właściwe (34,1%) wytworzone na glinach i piaskach. Gleby bielice i brunatne występują na równinach i wysoczyznach. Znaczną powierzchnię w gminie osiągnęły gleby napływowe – mady (12%), które występują w pradolinie Wieprza. Pozostałą powierzchnię glebową tworzą gleby czarnoziemne (czarne ziemie właściwe i zdegradowane) – 5% oraz gleby hydrogeniczne (murszowe gleby murszowo mineralne i murszowate, gleby mułowo - torfowe, glejowe, torfy niskie) – 3,6%. Gleby te występują na równinie torfowej, zagłębieniach bezodpływowych oraz dolinach rzek Granica i Bylina. W zależności od składu mechanicznego i stosunków wodnych pokrywa glebowa obszaru gminy wykazuje zróżnicowaną bonitację i przydatność dla rolnictwa. Pozostałe gleby gminy na mapie glebowo-rolniczej nie zostały sklasyfikowane (10,5%) – obejmują kompleksy leśne, nieużytki, nieprzydatne rolniczo gleby (nadające się pod zalesienie), tereny zabudowane, wody.

Ryc. Nr 6. Typy i podtypy gleb.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie mapy glebowo-rolniczej w skali 1: 5 000.

Klimat

Obszar gminy Baranów zlokalizowany jest w mazowiecko-podlaskim regionie klimatycznym, charakteryzującym się przewagą strefy wpływów kontynentalnych. Pogoda nie wykazuje dużej zmienności. Warunki klimatyczne są zmodyfikowane przez warunki lokalne tj. ukształtowanie terenu, sieć rzeczną, głębokość zalegania wód gruntowych, szatę roślinną oraz charakter i rodzaj pokrycia terenu. Obszar gminy charakteryzuje się elementami pogody:

- średnia temperatura powietrza: 7,2°C,
- najchłodniejszym miesiącem jest styczeń, zaś najcieplejszym lipiec,
- suma opadów: 645 mm,
- wiatry: przeważają zachodnie i południowo-zachodnie.

Klimat obszaru gminy zmodyfikowany jest na obszarach dolinnych, gdzie występuje inwersja temperatury. Odwrócenie normalnej stratyfikacji termicznej następuje w wyniku wypromieniowania ciepła i grawitacyjnego spływu chłodnego powietrza z równin i wysoczyzn ku obszarom dolinnym, gdzie gromadzi się oziębione powietrze, w wyniku czego następuje spadek temperatury. Różnice temperatury dochodzić mogą do kilku stopni Celsjusza. Na obszarach dolinnych występuje także podwyższona wilgotność powietrza. W przebiegu dobowym, największy wzrost nasycenia powietrza zaznacza się w porze nocnej, co

Plan ogólny gminy Baranów

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

jest wynikiem obniżenia temperatury. W porze dziennej rośnie temperatura obniżając wilgotność względną, szczególnie w godzinach popołudniowych.

Zjawiskiem meteorologicznym, które jest bezpośrednim wynikiem oddziaływania temperatury i wilgotności są mgły. Na obszarze gminy najczęściej występują w miesiącach jesienno-zimowych. Tworzą się dolinie rzeki Wieprz i dolinach jej dopływów, a także w wilgotnych zagłębieniach terenowych. Mają najczęściej charakter radiacyjny.

Wpływ pokrycia terenu na klimat lokalny szczególnie odczuwalny jest na terenach leśnych, gdzie występuje podwyższona wilgotność powietrza, co ma wpływ na zmniejszenie amplitud temperatury powietrza. Lasy poprawiają także czystość powietrza atmosferycznego. Szczególne znaczenie mają kompleksy leśne położone w części środkowo-zachodniej i środkowo-wschodniej gminy.

Szata roślinna

Zgodnie z regionalizacją przyrodniczo-leśną, obszar gminy Baranów zlokalizowany jest w Krainie Mazowiecko-Podlaskiej (IV), Mezonegionie Wysoczyzny Siedleckiej (IV.15), w zasięgu buka, dębu i świerka.

Zbiorowiska leśne

Lasy zajmują powierzchnię 2379 ha w gminie. Obejmują gleby najuboższe, powstałe na piaskach. Zlokalizowane są głównie w części środkowo-zachodniej, środkowo-wschodniej i środkowej gminy (m.in. Las Borowina, Las Dąbrówki, Las Dębczyna). Stanowią istotną rolę w systemie przyrodniczym.

Według danych GUS (2024) lasy prywatne na obszarze gminy stanowią 82%, zaś lasy publiczne 18% powierzchni leśnej. Lasy publiczne gminne mają powierzchnię 31,34 ha. Wskaźnik lesistości (GUS, 2024) w gminie Baranów wynosi 28 % i jest porównywalny do kraju (29,6%), lecz mniejszy niż w powiecie puławskim (25,7%).

Lasy występujące na obszarze gminy nadzorowane są przez Ministra Klimatu i Środowiska oraz Starostę Puławskiego. Zlokalizowane są w Nadleśnictwie Puławy. Gospodarka leśna, w tym zadania ochronne realizowane są na podstawie planów urządzenia lasu lub uproszczonych planów urządzenia lasu.

Na obszarze gminy Baranów część lasów należących do Skarbu Państwa zostało uznanych za lasy ochronne, które:

- są trwale uszkodzone na skutek działalności przemysłu,
- są położone w granicach administracyjnych miast i w odległości do 10 km od granic administracyjnych miast liczących ponad 50 tys. mieszkańców.

Na stan zdrowotny lasów ma wpływ wiele czynników, które powodują niekorzystne zmiany. Czynniki oddziałujące negatywnie określane są czynnikami stresowymi. Na jakość i stan zdrowotny lasów na obszarze gminy wpływają szkodniki owadzie, zwierzęta, choroby grzybowe, a także zanieczyszczenie powietrza. W lasach obserwowane są szkody po pożarach, wiatrołomy i śniegołomy, a także posusz.

Zagrożeniem dla lasów stanowi także urbanizacja. Na obszarze gminy grunty leśne zabudowywane są zabudową mieszkaniową i zagrodową, w szczególności przy drogach. Zjawisko to nie jest intensywne.

Plan ogólny gminy Baranów

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

Lasy pełnią bardzo ważne funkcje przyrodnicze, ekonomiczne i społeczne, do których należą m.in.: retencjonowanie wody, przeciwdziałanie erozji, poprawa jakości powietrza atmosferycznego, kształtowanie klimatu lokalnego, poprawa estetyki krajobrazu, zwiększenie bioróżnorodności, poprawa warunków życia mieszkańców, przyczyniają się do rozwoju turystyki, wypoczynku i edukacji. Na obszarze gminy występuje dalsza potrzeba zalesienia gruntów, w szczególności gruntów rolnych nieprzydatnych do produkcji rolnej (z wyłączeniem dolin rzecznych i siedlisk łąkowych). Działania takie poprawią strukturę przyrodniczą gminy, realizując przy tym cele ekologiczne.

Na obszarze gminy występują typy siedliskowe lasu charakterystyczne dla terenów Polski nizinnej m.in. borowe, lasowe, olsowe i łąkowe.

Siedliska borowe tworzą m.in. bór świeży, bór mieszany świeży i bór mieszany wilgotny. Występują głównie na siedliskach ubogich, piaszczystych, przeważnie na glebach bielicowych. Bory wilgotne spotykane są w obniżeniach terenowych, o płytkim poziomie wód gruntowych. W drzewostanach dominuje monokultura sosnowa. Gatunkami domieszkowymi są brzoza, dąb i grab. W podszyciu spotykane są takie gatunki jak: jałowiec, kruszyna, leszczyna, jarzębina. Natomiast runo zbudowane jest m.in. z takich roślin jak: borówka czarna i brusznica, mchy, wrzosa, trawy, jeżyny, poziomki, przetaczniki, konwalie.

Fot. 4. Siedliska borowe w okolicach Pogonowa.

Plan ogólny gminy Baranów

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

Siedliska lasowe tworzą m.in. las wilgotny, las świeży, las mieszany wilgotny i las mieszany świeży. Występują głównie na siedliskach żyznych, gliniastych, głównie na glebach brunatnych. Lasy wilgotne znajdują się pod umiarkowanym lub silnym wpływem wody gruntowej. W drzewostanie dominuje sosna, dąb, olcha i brzoza. Natomiast w runie można odnaleźć takie gatunki jak: fiołki, maliny, jeżyna, jagoda czarna.

Siedliska olsowe tworzy m.in. ols. Olsy zajmują siedliska żyzne, o płytkim poziomie wód gruntowych. Runo charakteryzuje się dużym bogactwem gatunkowym. W drzewostanie dominuje olsza czarna. W pradolinie Wieprza występują bogate pod względem ekologicznym płaty olsu porzeczkowego.

W dolinie Wieprza występują łągi – wiązowo-jesionowe, jesionowo-olszowe, gwiazdnicowe oraz wierzbowo-topolowe.

W lasach przeważa drzewostan w wieku około 100 lat.

Zadrzewienia

Zadrzewienia pełnią ważne funkcje ekologiczne na obszarze gminy. Stanowią bowiem strefę ekotonową pomiędzy lasami a obszarami rolnymi, charakteryzując się wysoką bioróżnorodnością. Do istotnych ról zadrzewień stanowi zmniejszanie prędkości wiatru, zwiększenie wilgotności gleby i przygruntowych warstw powietrza, ograniczanie erozji wietrznej i wodnej, zmniejszanie amplitud temperatury czy ograniczanie rozprzestrzeniania się zanieczyszczeń rolniczych.

Na obszarze gminy występują następujące rodzaje zadrzewień: przywodne i dolinne (wzdłuż Wieprza i jej dopływów), śródpolne (największy udział – wśród użytków rolnych), wokół obiektów budowlanych (przy budynkach mieszkalnych i gospodarczych, drogach) i parkowe (cmentarze). Na otwartych obszarach zadrzewienia mają charakter leśny – powstają wskutek naturalnej sukcesji gatunków leśnych, sąsiadując z istniejącymi lasami.

Zbiorowiska łąkowe i szuwarowe

Użytki zielone (łąki i pastwiska) zajmują łącznie powierzchnię około 1461 ha, co stanowi około 17,2% obszaru gminy. łąki występują w dolinie Wieprza w miejscach płytkiego zalegania wód gruntowych (m.in. *Alopecuretum pratensis* z wyczyńcem łąkowym i *Arrhenatheretum medioeuropaeum* z rajgrasem). Pastwiska są rozmieszczone nieregularnie na całym obszarze gminy, przy czym większe skupiska można także odnaleźć w dolinie Wieprza (dominuje zespół *Lolio – Cynosuretum* z życicą trwałą i grzebienicą pospolitą). Z dolinami rzecznyymi związana jest roślinność wodna, przede wszystkim ze starorzeczami, stawami, rowami melioracyjnymi. Często spotykanym zespołem zbiorowisk wodnych jest *Lemno – Spirodeletum* z rzęsą drobną oraz *Nupharo – Nymphaeetum* z grążelem żółtym i grzebieniem białym. Zbiorowiska szuwarowe są dość powszechne na obszarze gminy m.in. *Typhetum angustifoliae* z oczeretem jeziornym, *Phragmitetum communis* z trzcina pospolitą, *Typhetum latifoliae* z pałąką szerokolistną, *Glycerietum maximae* z manną mielec, *Sagittario – Sparganietum* ze strzałką wodną. Ponadto występują zespoły wielkich turzyc, torfowisk niskich i siedliska hydrogeniczne.

Fot. 5. Zbiorowiska szuwarowe w dolinie rzeki Granica.

Uprawy sadownicze

Zajmują niewielką powierzchnię (45 ha) i są rozproszone na całym obszarze gminy. Większe zgrupowania są zlokalizowane w rejonie Baranowa i Czołny.

Zbiorowiska synantropijne

Rozwinęły się na terenach zagospodarowanych przez człowieka i dzielą się na dwie grupy:

- zbiorowisko segetalne: roślinność występującą wśród upraw polowych roślin okopowych i zbożowych,
- zbiorowisko ruderalne (zrębów leśnych i nieużytków), reprezentowane między innymi przez bez czarny, śliwę tarninę, pokrzywę zwyczajną.

W dolinie Wieprza, w granicach SOO „Dolny Wieprz” zidentyfikowano następujące siedliska przyrodnicze:

- 91E0 Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe, *Salicetum albae*, *Populetum albae*, *Alnenion glutinoso-incanae*, olsy źródliskowe,
- 6510 Ekstensywnie użytkowane niżowe łąki świeże (*Arrhenatherion*),
- 6120 Ciepłolubne, śródlądowe murawy napiaskowe *Koelerion glaucae*,
- 3270 Zalewane muliste brzegi rzek,

Plan ogólny gminy Baranów

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

- 3150 Starorzeczka i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami z Nympheion, Potamion.

Świat zwierzęcy

Bioróżnorodność fauny gminy Baranów uzależniona jest od bogactwa i różnorodności szaty roślinnej oraz jakości elementów abiotycznych środowiska.

Bezkręgowce

W dolinach rzecznych i przyległych łąkach dogodne warunki występowania mają owady, chrząszcze i mięczaki (głównie pospolite gatunki ślimaków m.in. winniczek).

Ryby

W rzece Wieprz i jej dopływach występuje typowa ichtiofauna związana z rzeką niziną. W rzekach tych występuje m.in. płoć, jelec, okoń, szczupak, leszcz czy kleń. W dolinie Wieprza, w granicach SOO „Dolny Wieprz” zinwentaryzowano obecność bolenia i piskorza.

Płazy i gady

W gminie występuje płazy i gady typowe dla Polski nizinnej. Można zaobserwować takie gatunki jak żaba moczarowa (ochrona ścisła) czy objęte ochroną częściową: ropucha szara, traszka zwyczajna, żaba jeziorkowa, żaba wodna, żaba trawna. Płazy powszechnie występują w zbiornikach wodnych przy rzekach. Gady reprezentowane są przez zaskrońca zwyczajnego i jaszczurkę zwinkę (objęte ochroną częściową). Są to gatunki pospolite, a ich populacje stabilne.

W dolinie Wieprza, w granicach SOO „Dolny Wieprz” zinwentaryzowano obecność kumaka nizinnego (ochrona ścisła).

Ptaki

Awifauna gminy związana jest z bogactwem występujących siedlisk. W gminie stwierdzono gatunki ptaków związane z terenami otwartymi, lasów i zadrzewień i terenów podmokłych. Większość ptaków to gatunki pospolite o ustabilizowanej populacji, nie zagrożone w skali regionu i kraju. Są objęte ścisłą ochroną gatunkową. Do najcenniejszych gatunków ptaków należą m.in.: derkacz, brodziec piskliwy, krwawodziób, rybitwa czarna, dzięcioł białoszyi.

Ssaki

W obrębie upraw rolniczych i w strefie zabudowań stwierdzono pospolite ssaki m.in. zajęce, krety, jeże, mysz polną i domową, wiewiórki. Na rzekach występuje bóbr europejski. Z siedliskami leśnymi związane są takie gatunki jak: dzik, jelen, sarna, borsuk, lis i kuna leśna.

W dolinie Wieprza, w granicach SOO „Dolny Wieprz” zinwentaryzowano obecność wydry.

Fot. 6. Jeż wschodni.

Ocena odporności środowiska na degradację

Naturalną odporność środowiska na degradację warunkuje kilka czynników:

- skład mechaniczny gleby oraz rodzaj skały macierzystej,
- żyzność siedliska,
- pokrycie roślinnością,
- ukształtowanie terenu oraz stopień ustabilizowania gruntu,
- klimat, a zwłaszcza częstotliwość występowania nadzwyczajnych zjawisk atmosferycznych (gwałtowne wichry, ulewy, itp.),
- stosunki wodne oraz zdolności retencyjne gleby.

Najmniej odpornym komponentem środowiska przyrodniczego są wody powierzchniowe. Szczególnie niekorzystny wpływ mają tereny zabudowy mieszkaniowej i zagrodowej. Wysoki stopień degradacji wynika z:

- niekontrolowanych zrzutów ścieków, w tym rolniczych,
- stosowania nawozów i środków ochrony roślin,
- wycinania przydolinnych zadrzewień wychwytyjących zanieczyszczenia.

Należy dążyć do dalszej poprawy ładu ekologicznego gminy, poprzez rozszerzanie obszarów objętych siecią kanalizacji sanitarnej. Należy wykorzystywać w jak największym stopniu możliwości, jakie dają nam przepisy prawne.

Plan ogólny gminy Baranów

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

Stopień odporności wód podziemnych zależy od stopnia przepuszczalności przypowierzchniowych utworów, a także wydajności i głębokości zalegania poziomów wodonośnych. Najbardziej zagrożone są tereny dolinne charakteryzujące się niskim stopniem izolacji użytkowanych poziomów wodonośnych. Skutkuje to przedostawaniem się do wód czwartorzędowych zanieczyszczeń opadowych i rzecznych. W obrębie równin i wysoczyzn, w miejscach zalegania utworów piaszczysto-żwirowych występują tzw. okna hydrauliczne. Brak warstwy trudnoprzepuszczalnej sprzyja infiltracji zanieczyszczonych wód opadowych i roztopowych, które przedostają się do głębszych poziomów wodonośnych. Szczególnie zagrożony jest górnokredowy GZWP nr 406 Niecka Lubelska, który jest podstawowym źródłem wody pitnej dla mieszkańców gminy Baranów.

Obszar gminy Baranów charakteryzuje się wysoką odpornością na degradację litosfery. Na ruchy masowe narażone są niewielkie fragmenty zboczy o spadach powyżej 5% dolin Wieprza i Byliny. Procesy obrywania i odpadania dotyczą także strefy krawędziowej w dolinach rzecznych.

Pokrywa glebowa wykazuje dużą odporność na erozję wietrzną, co wiąże się z występowaniem gleb zwięzłych. Odporność gleb na degradację chemiczną zależy od kompleksu sorpcyjnego i zawartości próchnicy. Najszybciej degradowane są gleby piaszczyste i słabogliniaste, co wiąże się dużą ich przepuszczalnością. Z uwagi na znaczną powierzchnię występowania gleb bielcowych i pseudobielcowych na obszarze gminy stwierdza się, że pokrywa glebowa wykazuje niską i średnią odporność na degradację chemiczną. Najbardziej wrażliwe na zmianę stosunków wodnych są gleby hydrogeniczne znajdujące się w dolinach rzecznych. W wyniku obniżenia poziomu wód gruntowych następuje proces murszenia obniżający ich wartość użytkową. W miejscach zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i zagrodowej, a także w obrębie wyrobisk poeksploatacyjnych występują nieodwracalne przekształcenia litosfery. Ze względu na występowanie gleb zwięzłych utrwalonych szatą roślinną, w gminie praktycznie nie występuje zagrożenie erozją wodną.

Biosfera stanowi najbardziej wrażliwy komponent środowiska, szczególnie lasy. W gminie przeważają bory sosnowe z niewielką domieszką drzew liściastych. Przeważnie występują na siedliskach ubogich. Odporność borów sosnowych jest niska. Lasy takiego typu są wrażliwe na pożary, a także oddziaływanie przemysłu i rekreacji.

Na obszarze gminy może dojść do wystąpienia anomalii pogodowych: nadmiernych opadów deszczu i śniegu, które mogą powodować lokalne podtopienia. Ponadto do tych zagrożeń należy dodać zjawisko suszy (zmniejszenie dostępu do wody), silnych mrozów (degradacja infrastruktury technicznej), oblodzenia (degradacja infrastruktury technicznej, możliwość wystąpienia katastrof drogowych) oraz silne huraganowe wiatry (degradacja infrastruktury technicznej, szkody w zabudowie mieszkaniowej).

Zdolności do regeneracji mają elementy biotyczne (flora, fauna) oraz abiotyczne (powietrze, hydrosfera). Największą zdolność do regeneracji mają gatunki szybko rosnące, ekspansywne o małych wymaganiach siedliskowych (tworzące zbiorowiska segetalne i ruderalne). Podobna sytuacja dotyczy gatunków fauny, które łatwo rozprzestrzeniają się w ekosystemie, konkurują z rodzimymi gatunkami. Jakość powietrza może być w szybkim tempie poprawiona poprzez stosowanie proekologicznych źródeł zaopatrzenia w ciepło. Ciągły przyrost wytwarzanych odpadów, ścieków, emisji zanieczyszczeń pyłowych i

Plan ogólny gminy Baranów

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

gazowych, zmiany w ukształtowaniu terenu, zmiany stosunków wodnych to elementy, które ograniczają zdolność środowiska do regeneracji.

Walory krajobrazowe

Na województwa lubelskiego nie przyjęto audytu krajobrazowego. Opublikowany został projekt dokumentu, na podstawie którego poniżej przedstawiono charakterystykę krajobrazu gminy Baranów. Tym samym nie uwzględnia się w planie ogólnym rekomendacji i wniosków zawartych w audycie krajobrazowym oraz krajobrazów priorytetowych, zgodnie z przepisami odrębnymi.

Na obszarze gminy wyodrębniono 2 grupy, 4 typy, 6 podtypów krajobrazu, zgodnie z systematyką zwaną w Rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 11 stycznia 2019 r. w sprawie sporządzania audytów krajobrazowych. Łącznie zdelimitowano 13 jednostek krajobrazowych. W gminie występuje krajobraz przyrodniczy i przyrodniczo-kulturowy, przy czym powierzchniowo największą jednostką krajobrazową jest 06-318.98-06 - 6b. Z przewagą wstęgowo ułożonych zespołów niewielkich pól ornych, łąk i pastwisk i 06-318.97-26 - 2a. Z udziałem ekstensywnie użytkowanych łąk (krajobraz priorytetowy).

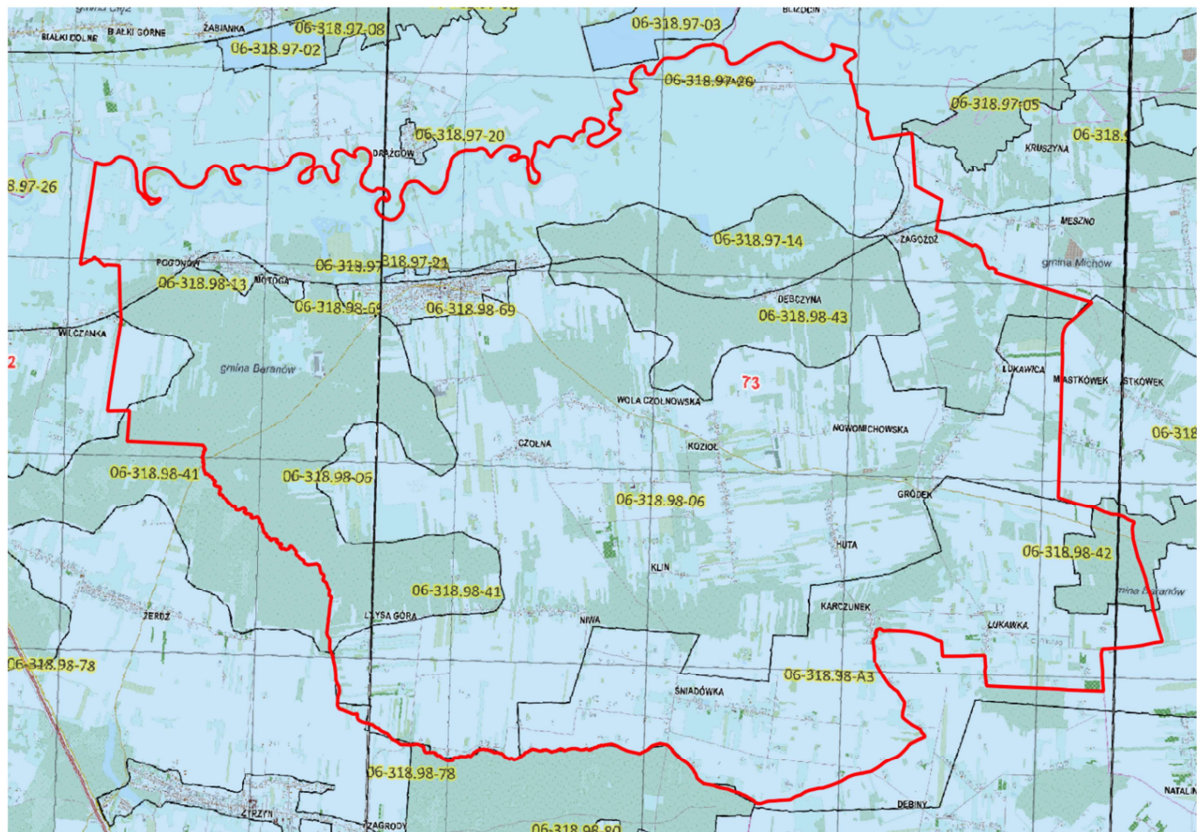
Fot. 7. Krajobraz wiejski.

Tabela Nr 3. Jednostki krajobrazowe.

Lp .	Kod krajobrazu	Typ krajobrazu	Podtyp krajobrazu
1	06-318.97-13	6. Wiejskie	6c. Z przewagą mozaikowo rozmieszczonych użytków rolnych, tworzących małe pola
2	06-318.97-14	3. Leśne	3b. Z przewagą siedlisk lasowych
3	06-318.97-21	8. Podmiejskie i osadnicze	8c. Miejscowości o zwartej, wielorzędowej zabudowie o charakterze wiejskim
4	06-318.97-26	2. Bagiennie-łąkowe – głównie bezleśne	2a. Z udziałem ekstensywnie użytkowanych łąk
5	06-318.98-06	6. Wiejskie	6b. Z przewagą wstęgowo ułożonych zespołów niewielkich pól ornych, łąk i pastwisk
6	06-318.98-13	6. Wiejskie	6c. Z przewagą mozaikowo rozmieszczonych użytków rolnych, tworzących małe pola
7	06-318.98-41	3. Leśne	3a. Z przewagą siedlisk borowych
8	06-318.98-42	3. Leśne	3a. Z przewagą siedlisk borowych
9	06-318.98-43	3. Leśne	3a. Z przewagą siedlisk borowych
10	06-318.98-69	8. Podmiejskie i osadnicze	8c. Miejscowości o zwartej, wielorzędowej zabudowie o charakterze wiejskim
11	06-318.98-78	6. Wiejskie	6c. Z przewagą mozaikowo rozmieszczonych użytków rolnych, tworzących małe pola
12	06-318.98-80	3. Leśne	3b. Z przewagą siedlisk lasowych
13	06-318.98-A3	6. Wiejskie	6c. Z przewagą mozaikowo rozmieszczonych użytków rolnych, tworzących małe pola

Źródło: Opracowanie własne na podstawie projektu audytu krajobrazowego dla województwa lubelskiego.

Plan ogólny gminy Baranów PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

Ryc. Nr 7. Jednostki krajobrazowe.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie projektu audytu krajobrazowego dla województwa lubelskiego.

Dla jednostek krajobrazowych wskazano zagrożenia dla możliwości zachowania wartości krajobrazów m.in.:

- eksploatacja złóż innych niż węgiel kamienny, węgiel brunatny i torf,
- erozja gleb,
- wykopy, nasypy, obwałowania i kopce,
- osuszanie torfowisk i bagien oraz likwidacja ich naturalnej szaty roślinnej,
- naturalna i przyspieszona przez działalność człowieka sukcesja zbiorowisk zaroślowych i leśnych na naturalne i półnaturalne zbiorowiska nieleśne,
- zmniejszanie się ogólnego udziału naturalnych i półnaturalnych ekosystemów w krajobrazie,
- zanikanie tradycyjnych upraw charakterystycznych dla określonych regionów,
- hałas komunikacyjny i przemysłowy,
- zanieczyszczenie terenu odpadami,
- brak należytej ochrony i konserwacji zabytkowych obiektów i zespołów architektonicznych,
- lokalizacja dominujących w krajobrazie obiektów wysokościowych i obszarowych,
- zanieczyszczenie powietrza,
- eksploatacja torfu,
- zanieczyszczenie wód,
- wzrost zagęszczenia barier ekologicznych w krajobrazie,

Plan ogólny gminy Baranów

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

- wprowadzanie różnych form zabudowy i infrastruktury technicznej,
- niszczenie dziedzictwa archeologicznego,
- zanik cech architektury regionalnej; unifikacja materiałów i form architektury wiejskiej i miejskiej oraz jej bezpośredniego kontekstu krajobrazowego (ogrodzenia, podjazdy, zieleń),
- zanikanie tradycyjnych upraw charakterystycznych dla określonych regionów,
- zanikanie charakterystycznego przestrzennego układu pól, zadrzewień oraz miedz, w postaci szachownicy pól, układu łąkowego, niwowego itp., stanowiącego wyróżnik regionu – tekstury i faktury krajobrazu.

Wartości kulturowe i historyczne obszaru gminy Baranów tworzą obiekty wpisane do rejestru zabytków i gminnej ewidencji zabytków. Do rejestru zabytków nieruchomości wpisane są:

- drewniany wiatrak koźlak z 1900 r. (miejscowość Czołna),
- kościół parafialny p.w. św. Jana Chrzciciela z 1764-81, brama- dzwonnica, ogrodzenie z 4 kapliczkami, plebania, cmentarz przykościelny wraz z drzewostanem (miejscowość Baranów).

Ponadto występują obiekty figurujące w ewidencji zabytków m.in. kapliczki, cmentarz (żydowski, parafialny, powstańczy), pomniki, krzyże, młyny wodne, obeliska. Do ewidencji zabytków wpisane są także stanowiska archeologiczne (osady, ślady osadnicze).

Fot. 8. Kościół parafialny p.w. św. Jana Chrzciciela w Baranowie.

Wartości przyrodnicze i estetyczno-widokowe obszaru gminy Baranów są średnie. Zasadniczo rzeźba terenu jest równinna (z wyjątkiem pradoliny). Urozmaicona jest przez wydmy, które w większości są zalesione i zadrzewione. Miejscami tworzą one lokalne punkty widokowe, z których można obserwować bliskie widoki. Ponadto w rzeźbie terenu występują doliny z terasami, które tworzone są głównie przez rzekę Wieprz i jej dopływy. Malowniczość krajobrazu dolinnego podkreślona jest meandrującymi korytami rzek, liniowymi zadrzewieniami, łąkami z licznymi rozlewiskami. W typie pokrycia terenu najbardziej interesujące są lasy oraz zbiorowiska łąkowe i szuwarowe. Cechą charakterystyczną krajobrazu wiejskiego jest urozmaicenie pól zadrzewieniami śródpolnymi.

Powiązania przyrodnicze

Istotne znaczenie w ochronie bioróżnorodności, poprawy jakości życia mieszkańców oraz ograniczeniu zmian klimatu mają tereny biologicznie aktywne, tworzące system przyrodniczy. Od zachowania tych terenów jako niezabudowanych, zależy utrzymanie w gminie równowagi klimatyczno-higienicznej, hydrologicznej i ekologicznej.

Gmina Baranów położona jest w korytarzu ekologicznym o znaczeniu krajowym – Dolnego Wieprza, wskazanej w koncepcji Econet-Polska. W koncepcji Zakładu Badań Ssaków PAN (Jędrzejewski i inni, 2011) na obszarze gminy wskazano praktycznie na całym jej powierzchni jednostkę strukturalną: Dolina Bugu-Lasy Parczewskie. Pozostałe doliny pełnią funkcje lokalne – wspomagają ekologicznie sieć ponadlokalną. Korytarze ekologiczne

Plan ogólny gminy Baranów

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

w gminie umożliwiają migrację roślin, zwierząt i grzybów, zapewniają warunki przewietrzania oraz wodę dla środowiska żywego. Niezwykle ważnym, z punktu widzenia przewietrzania gminy, jest zachowanie ciągłości korytarzy ekologicznych o przebiegu równoleżnikowym, ze względu na przewagę wiatrów o kierunku zachodnim.

W strukturze przyrodniczej znaczenie regionalne posiadają większe kompleksy leśne, w szczególności Las Dębczyna. Węzły lokalne tworzą rozproszone kompleksy leśne, ekosystemy łąkowo-pastwiskowe poza dolinami, zalesienia gruntów porolnych. Węzły ekologiczne stanowią źródło lokalnego zasilania biologicznego, często są miejscem przecięcia korytarzy ekologicznych.

Dla utrzymania funkcji systemu przyrodniczego niezbędne jest zachowanie zwartości i ciągłości w strukturze przestrzennej gminy. Kształtowanie systemu powinno polegać na przeciwdziałaniu zjawisku izolacji i tworzeniu warunków zachowania naturalnych ekosystemów, tworząc jednolitą strukturę przyrodniczą i krajobrazową. W skład systemu przyrodniczego powinny wchodzić przede wszystkim tereny zwartych kompleksów leśnych, doliny rzeczne z terenami wilgotnymi, podmokłymi, zabagnionymi, uzupełnione terenami rolnymi. System powinien także obejmować pojedynczą rozproszoną zabudowę, a także zabudowę, która stanowi barierę ekologiczną dla prawidłowego jego funkcjonowania.

5.2. Obszary i obiekty objęte ochroną prawną

Na obszarze gminy Baranów ustanowione są 3 obszarowe formy ochrony przyrody: Specjalny obszar ochrony siedlisk „Dolny Wieprz” (kod: PLH060051), Obszar Chronionego Krajobrazu „Pradolina Wieprza” oraz na niewielkich fragmentach Obszar Chronionego Krajobrazu „Kozi Bór”.

Specjalny obszar ochrony siedlisk „Dolny Wieprz”

Został wyznaczony Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 20 września 2019 r. w sprawie specjalnego obszaru ochrony siedlisk Dolny Wieprz (PLH060051). Obejmuje obszar o powierzchni 8 182,3 ha. Położony jest w pradolinie Wieprza, w której występują starorzecza, zastoiska i liczne stawy. W szacie roślinnej występują rozległe łąki, łągi, zarośla wierzbowe oraz murawy napiaskowe. Rzeka płynie meandrującym korytem – stanowi przykład dobrze zachowanego krajobrazu dolinnego. Dolina Wieprza stanowi ważne miejsce dla ptaków zagrożonych wyginięciem: derkacza, dzięcioła białoszyjego, rycyka, bielika, puchacza, bączka i kropiatki. Przez dolinę migrują liczne ptaki wodno-błotne. Przedmiotem ochrony są siedliska: 3150, 3270, 6120, 6430, 6510 i 91E0, ujęte w Załączniku I Dyrektywy siedliskowej oraz boleń, piskorz, kumak nizinny, wydra, bóbr i marsylia czterolistna, ujęte w Załączniku II. W obszarze PLH060051 zinwentaryzowano także siedlisko 9170 oraz wydrę, żółwia i traszkę grzebieniastą. Zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Lublinie z dnia 18 listopada 2025 r. został ustanowiony plan zadań ochronnych.

Fot. 9. Specjalny obszar ochrony siedlisk „Dolny Wieprz”.

Obszar Chronionego Krajobrazu „Pradolina Wieprza”

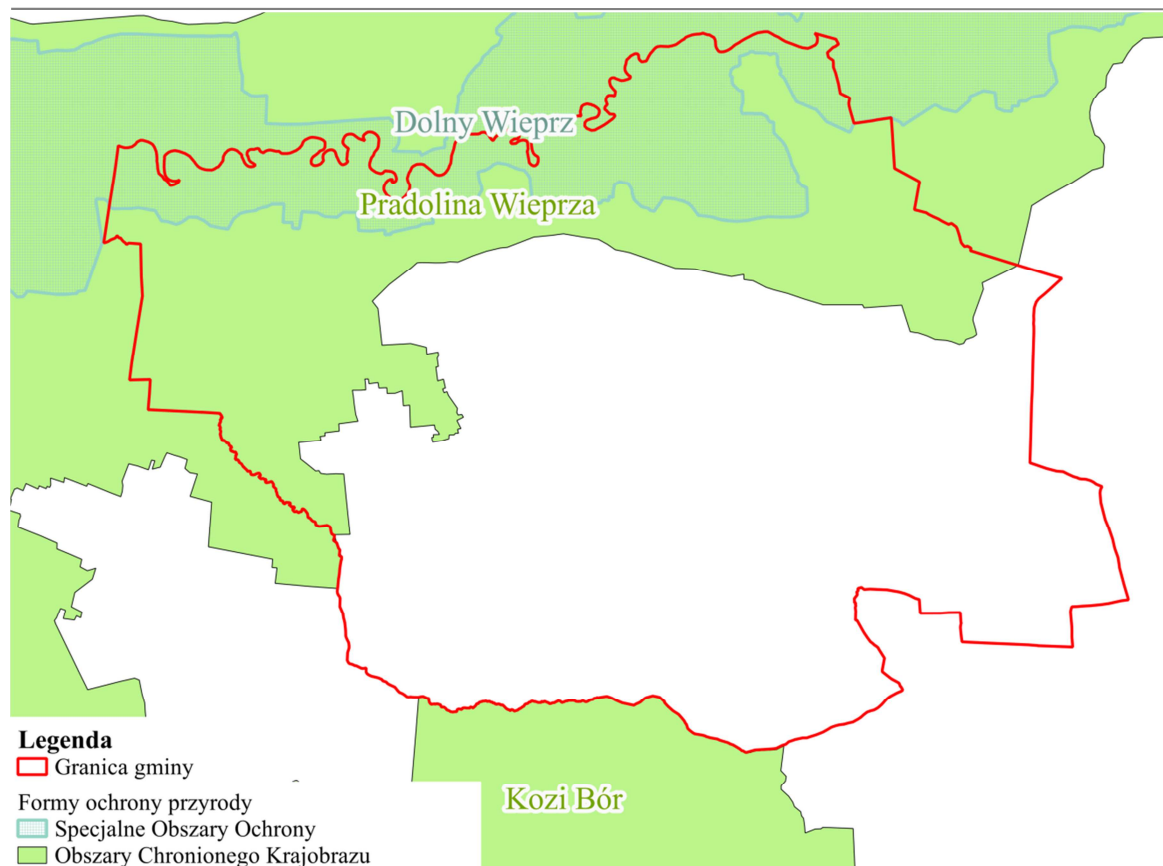
Zasady ochrony obszaru chronionego zostały wskazane w Rozporządzeniu Nr 38 Wojewody Lubelskiego z dnia 16 lutego 2006 r. w sprawie Obszaru Chronionego Krajobrazu "Pradolina Wieprza". Powierzchnia obszaru wynosi 33 159 ha. Obszar ma znaczenie jako korytarz ekologiczny łączący się z doliną Wisły. W obszarze występują rzadkie gatunki flory (zawciąg pospolity, czosnek kątowaty, mącznica lekarska, ożanka czosnkowa, rojownik pospolity, lepiężnik kutnerowaty, rzęsa garbata, łączeń baldaszkowaty czy zamokrzyca ryżowa) i fauny (żółw błotny, bielik, bocian czarny, żuraw, derkacz, brodziec piskliwy, krwawodziób).

Fot. 10. Obszar Chronionego Krajobrazu „Pradolina Wieprza” – widok z drogi.

Obszar Chronionego Krajobrazu „Kozi Bór”

Zasady ochrony obszaru chronionego zostały wskazane w uchwale Nr XII/184/2015 Sejmiku Województwa Lubelskiego z dnia 27 listopada 2015 r. w sprawie Obszaru Chronionego Krajobrazu „Kozi Bór”. Powierzchnia obszaru wynosi 12 681 ha. Obejmuje fragment Wysoczyzny Lubartowskiej pokryty lasami – borami, świetlistymi dąbrowami, grądami, olsami i łęgami.

Ryc. Nr 8. Formy ochrony przyrody ustanowione na obszarze gminy.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GDOŚ.

5.3. Potencjalne zmiany stanu środowiska w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu

Rozwój zagospodarowania przestrzennego gminy Baranów odbywa się na podstawie decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu oraz miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. Decyzje o lokalizacji inwestycji celu publicznego oraz warunkach zabudowy, co do zasady, nie muszą być zgodne ze zmianą Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Baranów uchwaloną uchwałą nr XXXIII/198/2022 Rady Gminy Baranów z dnia 25 lutego 2022 r. Zgodność taką muszą mieć za to miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego. Przy obecnym stanie prawnym ww. decyzje wpływają na kształtowanie przestrzeni bez uwzględnienia uwarunkowań środowiskowych, rozwoju zbiorowego zaopatrzenia w wodę i odprowadzania ścieków, ochrony struktur przyrodniczych i rolniczych oraz właściwych parametrów wskaźników zagospodarowania terenu chroniących powierzchnię ziemi. Nie pozwala to na zachowanie ładu przestrzennego. Rozwój zainwestowania, w tym zabudowy każdorazowo wiązać się będzie ze:

- zmianą w ukształtowaniu terenu na skutek posadowienia nowych obiektów budowlanych i zmianą właściwości gruntu na skutek jego ugniatania i utwardzania w granicach terenów wyznaczonych do zainwestowania,
- zmniejszeniem powierzchni biologicznie czynnej przez jej uszczelnienie w wyniku budowy nowych obiektów budowlanych, jak również realizacji dróg, parkingów itp.,

- ograniczenie infiltracji wód opadowych i roztopowych na skutek utwardzania powierzchni,
- zwiększenie ilości ścieków na skutek rozwoju terenów zainwestowania,
- zwiększenie ilości pyłów i gazów pochodzących ze spalania tradycyjnych nośników energii w przydomowych kotłowniach (tzw. niska emisja),
- zmiany siedliskowe na terenach podlegających urbanizacji.

Przewiduje się, że ww. zmiany będą miały charakter typowy dla terenów urbanizacji na terenach wiejskich.

Ustawa z dnia 7 lipca 2023 r. o zmianie ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2023 r., poz. 1688 z późniejszymi zmianami) wprowadza kilka kluczowych zmian w zakresie rozwoju zagospodarowania przestrzennego. Wprowadza nowy akt planowania przestrzennego obejmujący cały obszar gminy – plan ogólny, który zastępuje Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego. Studia zachowują moc do dnia wejścia w życie planu ogólnego gminy w gminie, jednak nie dłużej niż do dnia 30 czerwca 2026 r. Plan ogólny po jego uchwaleniu jako akt prawa miejscowego będzie podstawą do sporządzania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz wydawania decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu. Do najważniejszych ustaleń planu ogólnego stanowić będzie strefowanie planistyczne gminy oraz określenie parametrów i wskaźników urbanistycznych, biorąc pod uwagę szereg uwarunkowań środowiskowych określonych w ww. ustawie.

W przypadku braku realizacji ustaleń planu ogólnego przewiduje się, że zmiany w środowisku przyrodniczym będą postępować w dotychczasowym tempie. Intensywność zmian zachodzących w środowisku będzie w dużej mierze zależna od intensywności rozwoju terenów zainwestowania, w tym w strefie wielofunkcyjnej z zabudową mieszkaniową jednorodziną, zabudową zagrodową i produkcji rolniczej.

6. ISTNIEJĄCE PROBLEMY OCHRONY ŚRODOWISKA ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU, W SZCZEGÓLNOŚCI DOTYCZĄCYCH OBSZARÓW PODLEGAJĄCYCH OCHRONIE NA PODSTAWIE USTAWY Z DNIA 16 KWIETNIA 2004 r. O OCHRONIE PRZYRODY

W odniesieniu do obszaru gminy Baranów, na podstawie rozpoznanego stanu środowiska i jego powiązań uznano, że najbardziej wrażliwe elementy to:

6.1. Klimat akustyczny i wibracje

Hałas to każdy niepożądany, nieprzyjemny, dokuczliwy dźwięk występujący w danym miejscu, czasie i okolicznościach. Stanowi jedno z głównych uciążliwości dla środowiska i ludzi. Hałas drogowy w gminie Baranów związany jest ruchem pojazdów po drogach powiatowych, gminnych i osiedlowych. Stopień uciążliwości poszczególnych dróg zależy od: natężenia ruchu, struktury i prędkości pojazdów, stanu technicznego nawierzchni. Hałas drogowy stanowi główną uciążliwość akustyczną na tereny mieszkaniowe gminy. Z względu na brak dróg krajowych i wojewódzkich w gminie, przez gminę nie przebiega znaczący ruch

Plan ogólny gminy Baranów

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

tranzytowy samochodów ciężarowych. Drogi gminne, powiatowe i osiedlowe charakteryzują się mniejszym ruchem pojazdów ciężarowych, a uciążliwości występują głównie w porze dziennej. Na obszarze gminy Baranów hałas drogowy ma jedynie znaczenie lokalne, nie stanowi znaczącego zagrożenia dla mieszkańców. Hałas przemysłowy stanowi lokalne źródło uciążliwości dla osób mieszkujących w sąsiedztwie zakładów przemysłowych i usług. Głównymi źródłami są maszyny i urządzenia, transport wewnątrzzakładowy i procesy technologiczne. Hałas tego typu występuje także w sąsiedztwie obiektów rozrywkowych i handlowych (np. emitowany jest przez wentylatory klimatyzacyjne). Obecnie ten rodzaj hałasu w dużym stopniu został wyeliminowany postępowaniem technologicznym, a także w wyniku postępowań administracyjnych dotyczących wymaganych pozwoleń. Na obszarze gminy Baranów nie występuje hałas kolejowy i lotniczy.

Na podstawie badań statystycznych uciążliwości hałasu przyjmuje się następującą subiektywną skalę oceny uciążliwości, przyjętą przez Państwowy Zakład Higieny:

1. mała uciążliwość < 52 dB
2. średnia uciążliwość 52 - 62 dB
3. duża uciążliwość 63 - 70 dB
4. bardzo duża uciążliwość > 70 dB.

Dla zapewnienia prawidłowego snu (regeneracja organizmu i wypoczynek) poziom hałasu nie powinien przekraczać 45 dB. Z drugiej strony poziomy hałas przekraczające 65 dB powodują statystycznie zauważalne zakłócenia czynności dnia codziennego oraz zwiększenie częstości występowania takich objawów jak: szybkiego męczenia się, bólów mięśni i stawów, kołatania serca, duszności i zawrotów głowy, „uderzeń” krwi do głowy, bólów i łzawienia oczu, marznięcia kończyn, niskiej samooceny zdrowia. Powoduje to stany dekoncentracji, małej efektywności pracy, występuje zwiększone ryzyko wypadków przy pracy oraz wypadków drogowych.

W Programie ochrony środowiska przed hałasem dla województwa lubelskiego nie zostały ujęte źródła hałasu znajdujące się na obszarze gminy Baranów.

Na obszarze gminy nie ma ustanowionych stref przemysłowych, obszarów ograniczonego użytkowania i obszarów cichych.

Niekorzystne dla organizmu są także wibracje – czyli bodźce fizyczne, które przenoszą się bezpośrednio na człowieka bez udziału powietrza. Źródłem drgań są podłogi, podesty i pomosty w halach przemysłowych (od maszyn i urządzeń), ruch uliczny (w szczególności przy głównych arteriach), siedziska i podłogi środków transportu oraz maszyny i urządzenia bezpośrednio obsługiwane przez człowieka. Wibracje mogą prowadzić do rozwoju różnych chorób m.in. naczyniowych, neurologicznych. Mają także niekorzystny wpływ na konstrukcje budynków (mikrouszkodzenia, osłabienie materiałów budowlanych), stwarzając niebezpieczeństwo dla użytkowników i obniżając ich komfort zamieszkania.

6.2. Zanieczyszczenie powietrza

Gmina Baranów zlokalizowana jest w strefie lubelskiej PL0602. Głównymi źródłami zanieczyszczeń powietrza w gminie są sektor bytowy i transport. Na stan jakości powietrza negatywnie wpływa ogrzewanie indywidualne domów mieszkalnych i budynków usługowych, ruch pojazdów samochodowych oraz procesy technologiczne. Największy

Plan ogólny gminy Baranów

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

wpływ na stan jakości powietrza ma tzw. niska emisja, związana z niepełnym spalaniem paliw stałych. Źródłem emisji zanieczyszczeń stanowi również spalanie odpadów z gospodarstw domowych.

Zanieczyszczenia związane z pozyskaniem energii to na obszarze gminy głównie pył zawieszony PM10, PM2,5 i benzo(a)piren. Transport drogowy stanowi źródło emisji pyłu zawieszonoego PM10, węglowodorów, tlenków węgla, metali ciężkich, tlenków azotu i tlenków siarki.

W 2024 r. w strefie lubelskiej, a więc w gminie Baranów nie został dotrzymany poziom celu długoterminowego dla ozonu oraz docelowo benzo(a)pirenu w pyłe zawieszonym PM10. Pod względem stężeń pozostałych zanieczyszczeń, strefa ta została zakwalifikowana do klasy A.

Tabela Nr 4. Zanieczyszczenia powietrza w strefie lubelskiej w 2024 r. (Gmina Baranów) - ochrona zdrowia ludzi.

Zanieczyszczenie powietrza	SO ₂	NO ₂	CO	C ₆ H ₆	O ₃	PM10	PM2,5	Pb	As	Cd	Ni	B(a)P
Klasa	A	A	A	A	A ¹	A	A1 ²	A	A	A	A	C

1) dla ozonu – poziom celu długoterminowego, strefa uzyskała klasę D2

2) dla pyłu zawieszonoego PM2,5 – poziom dopuszczalny I faza, strefa uzyskała klasę A

Źródło: Roczna ocena jakości powietrza w województwie lubelskim, 2025.

W Programie ochrony powietrza dla strefy lubelskiej ze względu na przekroczenia poziomu dopuszczalnego pyłu zawieszonoego PM10 i PM2,5 oraz docelowo benzo(a)pirenu dla roku 2021 wskazano obszary przekroczeń benzo(a)pirenu w gminie Baranów na powierzchni 4,80 km². Wskazano także następujące działania:

- ograniczenie emisji z sektora komunalno-bytowego m.in. likwidację indywidualnych systemów grzewczych i podłączenie do sieci ciepłej lub zmianę sposobu ogrzewania,
- wyprowadzanie ruchu tranzytowego poza tereny zabudowane,
- przebudowa i modernizacja dróg,
- kształtowanie polityki przestrzennej poprzez odpowiednie zapisy w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego.

6.3. Susza

Ze zmianami klimatu związane jest zjawisko suszy, charakteryzujące się długotrwałym brakiem opadów atmosferycznych. Susza przejawia się obniżeniem poziomu wód gruntowych i powierzchniowych. W Planie przeciwdziałania skutkom suszy wskazano, iż obszar gminy Baranów charakteryzuje się w zakresie występowania:

- suszy atmosferycznej (zagrożeniem silnym),
- suszy hydrologicznej (zagrożeniem umiarkowanym),
- suszy rolniczej (zagrożeniem ekstremalnym),
- suszy hydrogeologicznej (zagrożeniem słabym i umiarkowanym).

W planie wskazano cele szczegółowe:

Plan ogólny gminy Baranów

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

- skuteczne zarządzanie zasobami wodnymi dla zwiększenia dyspozycyjnych zasobów wodnych na obszarach dorzeczy,
- zwiększanie retencji na obszarach dorzeczy,
- edukacja i zarządzanie ryzykiem suszy,
- formalizacja i zaplanowanie finansowania działań służących przeciwdziałaniu skutkom suszy,

natomiast nie wskazano na obszarze gminy zadań inwestycyjnych wspierających przeciwdziałanie skutkom suszy. Natomiast wskazano działania do wdrożenia w poszczególnych zlewniach JCWP:

- zwiększenie ilości i czasu retencji wód na gruntach rolnych (priorytet wysoki),
- realizacja przedsięwzięć zmierzających do zwiększania lub odtwarzania naturalnej retencji (priorytet wysoki),
- analiza możliwości zwiększenia retencji w zlewniach z zastosowaniem naturalnej i sztucznej retencji (priorytet wysoki),
- budowa lub przebudowa ujęć wód podziemnych do poboru na cele nawodnień rolniczych oraz budowa lub przebudowa wodooszczędnych systemów nawadniania wykorzystujących zasoby wód podziemnych (priorytet średni),
- przeprowadzenie weryfikacji zasad gospodarowania wodą w zbiornikach retencyjnych (priorytet średni),
- przegląd pozwoleń wodnoprawnych i pozwoleń zintegrowanych na obszarach o zasobach dyspozycyjnych o intensywnym i bardzo intensywnym stopniu wykorzystania (priorytet wysoki).

6.4. Pola elektromagnetyczne

Na obszarze gminy Baranów antropogenicznymi źródłami pól elektromagnetycznych są obiekty elektroenergetyczne służące przesyłowi energii elektrycznej (stacje transformatorowe, napowietrzne linie elektroenergetyczne), instalacje i urządzenia radiokomunikacyjne (m.in. stacje bazowe telefonii komórkowej). Największa dynamika rozwoju dotyczy radiokomunikacji ruchomej – telefonii komórkowej.

W ramach Państwowego Monitoringu Środowiska wykonywane są pomiary poziomów pól elektromagnetycznych. W 2024 r. na terenie gminy Baranów nie wykonywano monitoringu. Natomiast w 2023 r. wykonywano monitoring badawczy w Baranowie przy ul. Michałowskiej. Nie stwierdzono przekroczeń dopuszczalnych wartości PEM. W ramach pomiarów udostępnionych w Systemie Informacyjnym o Instalacjach wytwarzających Promieniowanie ElektroMagnetyczne również nie wykazano takich przekroczeń.

6.5. Procesy urbanizacyjne

Procesy urbanizacyjne na obszarze gminy Baranów nie należą do intensywnych. Przejawia się to lokalizacją zabudowy, głównie mieszkaniowej w obrębie istniejących wsi i miejscowości gminnej, w większości jest zgodna z uwarunkowaniami ekofizjograficznymi. Część zabudowy zlokalizowana jest w dolinach rzecznych m.in. w miejscowościach

Plan ogólny gminy Baranów

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

Karczunek, Gródek, Łukawica, Zagózdź), przez co ograniczona jest drożność korytarzy ekologicznych, i wzrasta zagrożenie powodziowe. Oprócz zabudowy, barierami dla systemu przyrodniczego są drogi gminne i powiatowe.

6.6. Jakość wód powierzchniowych

Wody powierzchniowe obszaru gminy znajdują się pod wpływem różnych uwarunkowań środowiskowych m.in. obszarów zurbanizowanych i rolniczego użytkowania gruntów. Wszystkie rzeki zagrożone są nieosiągnięciem celu środowiskowego, wykazując przy tym zły stan wód oraz zanieczyszczenie różnymi substancjami.

Tabela Nr 5. Jakość wód powierzchniowych.

Lp	Nazwa JCWP	Stan/potencjał ekologiczny	Wskaźniki determinujące stan/ potencjał ekologiczny	Stan chemiczny	Wskaźniki determinujące stan chemiczny	Stan (ogólny)	Ocena ryzyka nieosiągnięcia celu środowiskowego
1	Wieprz od Tyśmienicy do ujścia	słaby stan ekologiczny	BZT5; fitoplankton, ichtiofauna	poniżej dobrego	bromowane difenyletery, rtęć, heptachlor	zły	zagrożona
2	Bylina	umiarkowany stan ekologiczny	azot azotanowy	brak danych	nie dotyczy	zły	zagrożona
3	Granica	umiarkowany stan ekologiczny	OWO	brak danych	nie dotyczy	zły	zagrożona

Źródło: Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły, 2022.

6.7. Jakość wód podziemnych

Obszar gminy w całości znajduje się w jednolitej części wód podziemnych nr 75, której stan ilościowy i chemiczny określony jest jako dobry (stan ogólny - dobry). Jednostka niezagrożona jest osiągnięciem celów środowiskowych.

6.8. Obszary zagrożone powodzią

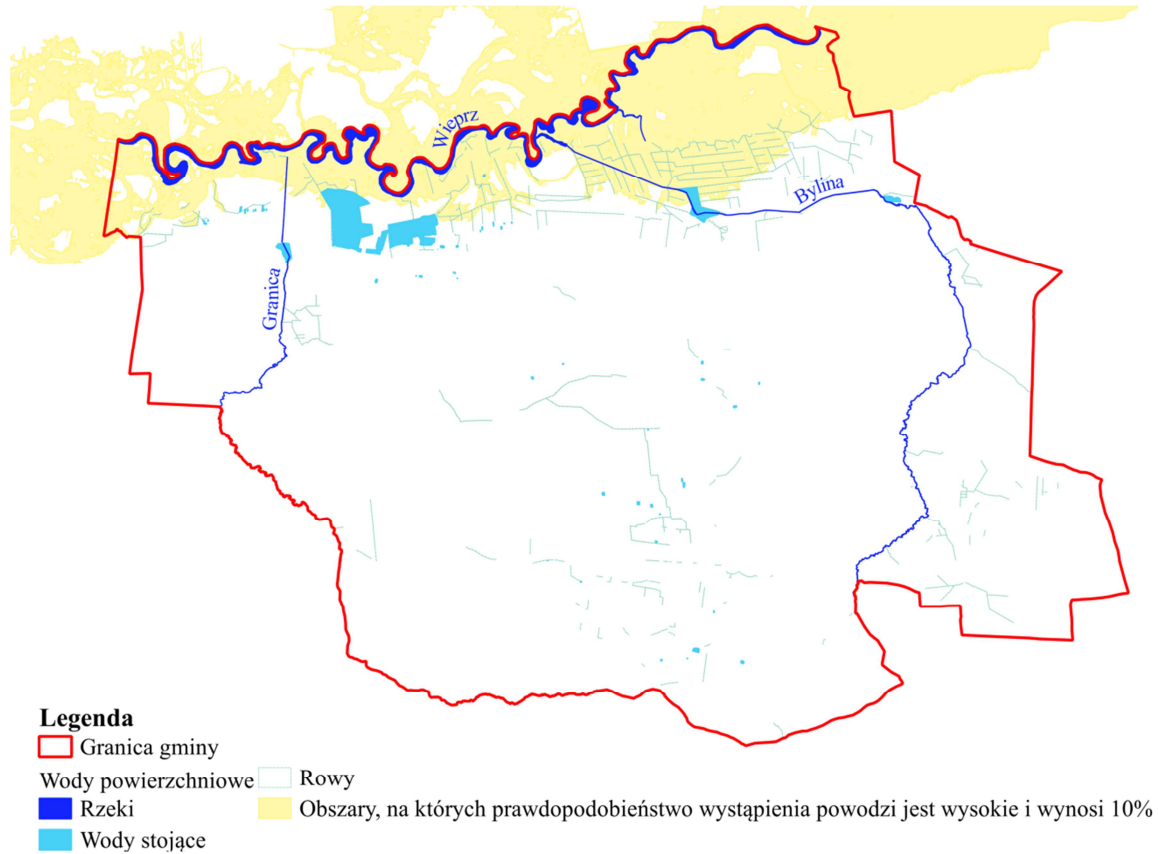
Obszar gminy Baranów znajduje się w zlewni rzeki Wieprz, w której występują powodzie rzeczne, opadowe związane głównie z naturalnymi wezbrzeniami. Ponadto często występują wezbrzenia związane z topnieniem śniegu (roztopowe), z towarzyszeniem deszczu. Największe ryzyko powodziowe kumuluje się przede wszystkim w przewężeniach dolin rzecznych, w miejscach występowania zabudowy i infrastruktury. Zagrożenie powodziowe ma charakter lokalny.

Na obszarze gminy, na mapach zagrożenia powodziowego, sporządzonych przez Wody Polskie, wskazano obszary szczególnego zagrożenia powodzią od rzeki Wieprz:

Plan ogólny gminy Baranów

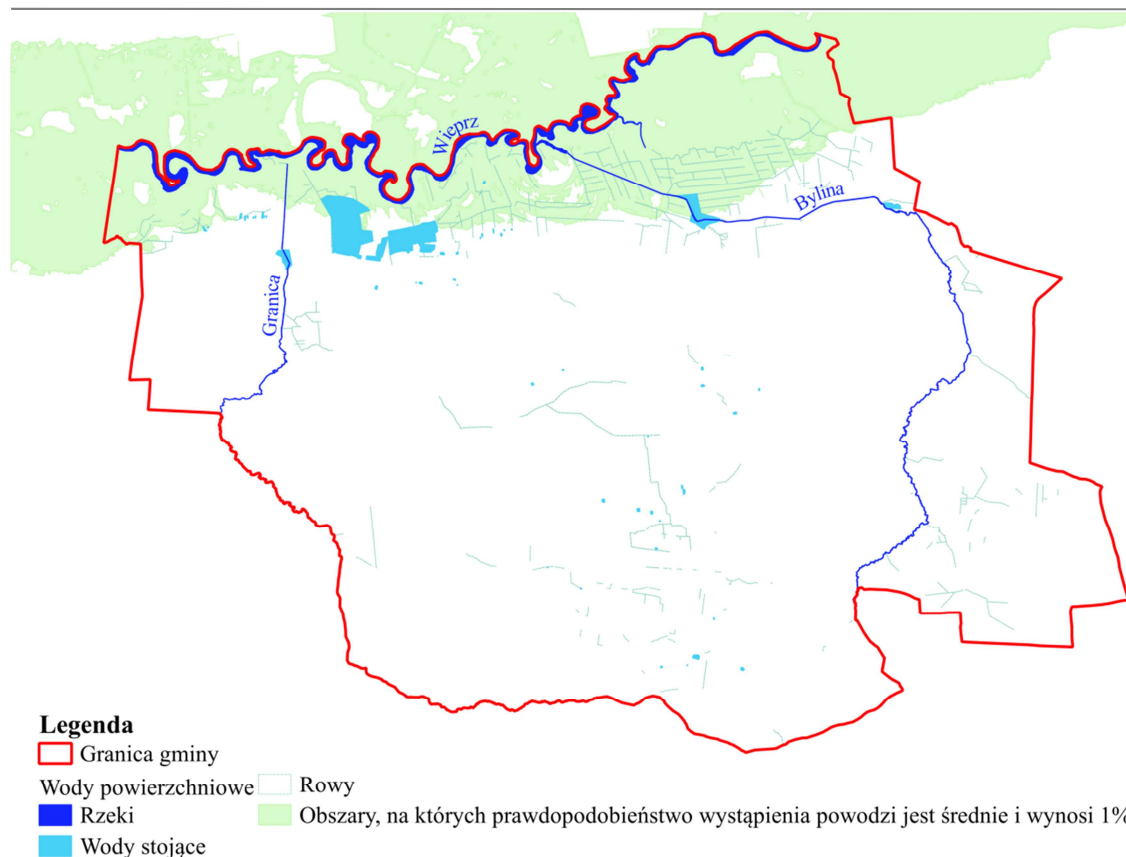
PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

- obszary, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest wysokie i wynosi 10%,
- obszary, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest średnie i wynosi 1%.

Ryc. Nr 9. Obszary szczególnego zagrożenia powodzią – prawdopodobieństwo 10%.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Wód Polskich.

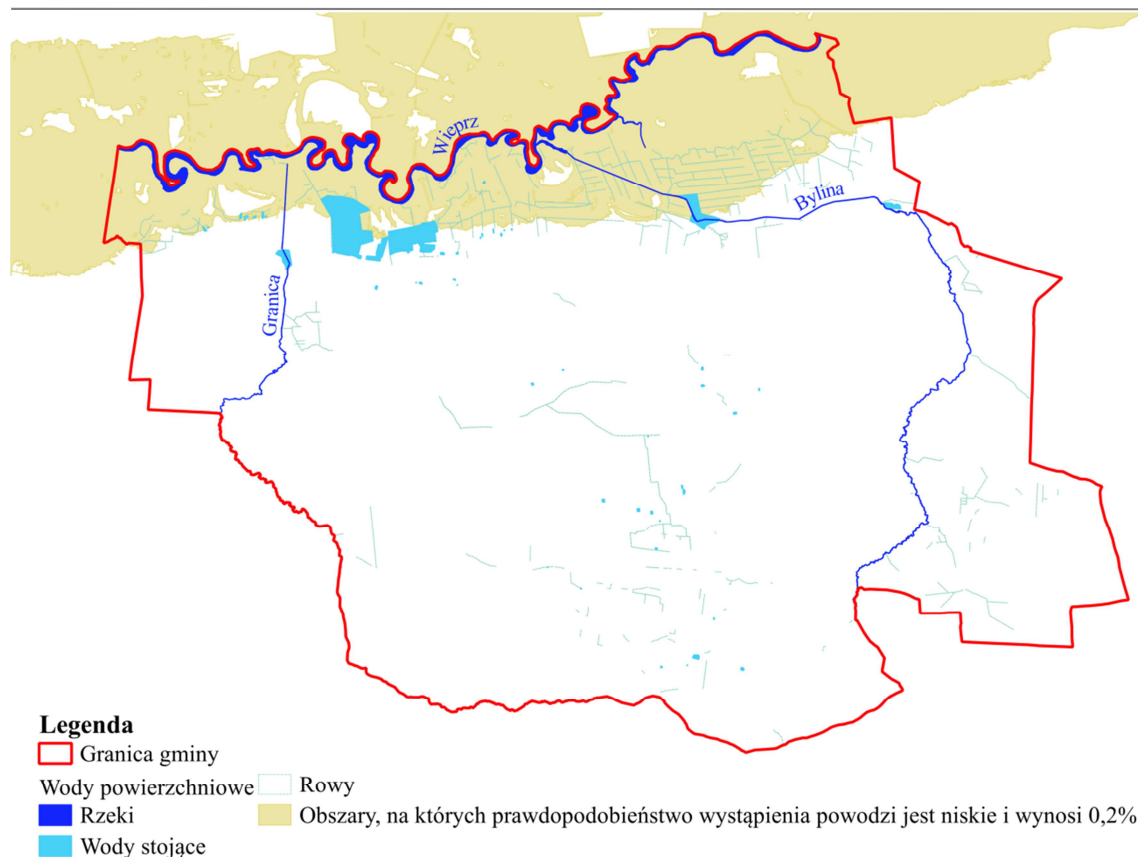
Ryc. Nr 10. Obszary szczególnego zagrożenia powodzią – prawdopodobieństwo 1%.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Wód Polskich.

Obszary szczególnego zagrożenia powodzią o prawdopodobieństwie 10% obejmują strefę korytową rzeki, tarasę zalewową doliny oraz częściowo równinę torfową. Nieco większe tereny obejmują obszary szczególnego zagrożenia powodzią o prawdopodobieństwie 1%, gdyż woda powodziowa wystąpi także na tarasie nadzalewowym doliny oraz większej części równiny torfowej. Obszary szczególnego zagrożenia powodzią podlegają ograniczeniom w zagospodarowaniu i zakazom wynikających z ustawy Prawo wodne.

Na mapach zagrożenia powodziowego wskazano w granicach gminy także obszary, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest niskie i wynosi 0,2%. Obejmuje większość obszaru doliny Wieprza.

Głębokość wód powodziowych 0,2%, 1% i 10% jest zróżnicowana i wynosi przeważnie do 2 m. W dużej mierze zależy to lokalnych warunków hipsometrycznych.

Ryc. Nr 11. Obszary zagrożenia powodzią – prawdopodobieństwo 0,2%.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Wód Polskich.

Obiekty zagrożone zalaniem wodami powodziowymi i wynikające z nich wartości potencjalnych strat powodziowych określono na mapach ryzyka powodziowego, opracowanych wraz z mapami zagrożenia powodziowego. Na obszarze gminy wodami powodziowymi o prawdopodobieństwie 0,2%, 1% i 10% zagrożone są głównie: użytki zielone, grunty rolne i uprawy trwałe oraz tereny sklasyfikowane jako pozostałe.

Na obszarze gminy nie występują zabezpieczenia w postaci wałów przeciwpowodziowych.

W Planie zarządzania ryzykiem powodziowym dla obszaru dorzecza Wisły (rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 18 października 2022 r.) określono trzy cele główne: zahamowanie wzrostu ryzyka powodziowego, obniżenie istniejącego ryzyka powodziowego oraz poprawa systemu zarządzania ryzykiem powodziowym. Celom głównym przypisano cele szczegółowe i działania wraz z ich priorytetyzacją. W zakresie zagospodarowania przestrzennego, jako cele szczegółowe do realizacji wskazano między innymi potrzebę zapewnienia warunków ograniczających i redukujących możliwość występowania powodzi oraz zapewnienia racjonalnego gospodarowania OZP. Działania powinny prowadzić w szczególności do:

- ochrony lub zwiększania retencji zlewniowej na gruntach leśnych, wodno-błotnych, zadrzewionych i zakrzewionych,
- ochrony lub zwiększania retencji zlewniowej na gruntach rolnych,
- ochrony lub zwiększenia retencji dolin rzecznych,

- opracowania dokumentów i przygotowania podstaw do realizacji działania pozwalającego na uściślenie szczegółowych warunków kształtowania zagospodarowania przestrzennego dolin rzecznych lub terenów zalewowych, w szczególności obszarów szczególnego zagrożenia powodzią (art. 165 ust. 1 pkt 1 ustawy – Prawo wodne),
- opracowania dokumentów i przygotowania podstaw do realizacji działania pozwalającego na wykupy gruntów i budynków w obszarze dolin rzecznych lub terenów zalewowych, w szczególności obszarów szczególnego zagrożenia powodzią.

W regionie wodnym Środkowej Wisły działania te mają wysoki priorytet w realizacji.

6.9. Poważne awarie

Na obszarze gminy Baranów nie występują zakłady o zwiększonym i dużym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej. Potencjalne zagrożenie poważną awarią wynika z transportu materiałów niebezpiecznych, głównie paliw płynnych (LPG, benzyna, olej napędowy).

6.10. Gospodarka wodno-ściekowa

Według danych GUS (2024) 98,4% budynków mieszkalnych jest podłączonych do sieci wodociągowej. Pozostałe posiadają podłączenie do indywidualnego ujęcia wody. Woda z własnych ujęć nie podlega rygorystycznym wymaganiom sanitarno-higienicznym co woda z wodociągów. Często do studni przenikają zanieczyszczenia chemiczne i mikrobiologiczne z najbliższego otoczenia: nieszczelnych szamb, niewłaściwie użytkowanych przydomowych oczyszczalni ścieków, zlewni wykorzystywanej rolniczo (stosowania nawozów, środków ochrony roślin). W ostatnich latach jakość wody ze studni uległa pogorszeniu. W celu jej spożycia, często powinna podlegać uzdatnianiu i regularnym badaniom w laboratorium.

Według danych GUS (2024) 33,4 % budynków mieszkalnych jest podłączonych do sieci kanalizacyjnej. Pozostałe odprowadzają ścieki do szamb i przydomowych oczyszczalni ścieków. Nieszczelności występujące w szambach, w szczególności betonowych i metalowych często powodują zanieczyszczenia wód gruntowych i gleb, w konsekwencji także pobliskich rzek. Część ścieków nie jest odbierana i wywożona przez firmy asenizacyjne. Do wód gruntowych i gleb trafia materiał zakaźny (m.in. bakterie, pasożyty) oraz toksyczne związki chemiczne (np. azotyny, metale ciężkie, detergenty). Również niewłaściwe użytkowanie przydomowych oczyszczalni ścieków może być przyczyną zagrożeń środowiskowych. Wynika to często z zaniechania podawania lub aplikacji zmniejszonej ilości środków zasilających mikroflorę, prowadząc do gromadzenia się osadów organicznych. W konsekwencji mogą pojawić się odory oraz chorobotwórcze drobnoustroje i bakterie. Zbiorowe odprowadzenie ścieków odbywa się w miejscowości Baranów. W Baranowie zlokalizowana jest oczyszczalnia ścieków komunalnych. Druga oczyszczalnia ścieków jest zlokalizowana w Motodze. Gmina wykazuje niski stopień skanalizowania.

6.11. Gospodarka odpadami

Na obszarze gminy odpady wytwarzane są przez gospodarstwa domowe, obiekty użyteczności publicznej oraz sektor gospodarczy (obiekty produkcyjne, handlowe, usługowe). Odbiór i zagospodarowanie odpadami komunalnymi od właścicieli nieruchomości realizowany jest przez przedsiębiorstwa, wyłonione przez gminę. W ramach gospodarki odpadami prowadzona jest zbiórka odpadów stałych zmieszanych oraz posegregowanych. W gminie funkcjonuje jeden Punkt Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych zlokalizowany w Baranowie.

Zagrożeniem dla środowiska są nielegalne składowiska odpadów, których wiążą się z ryzykiem skażenia gleb oraz zanieczyszczeniem wód gruntowych i powierzchniowych. Negatywnie wpływają także na krajobraz. Z nielegalnych składowisk w wyniku rozkładu odpadów emitowany jest siarkowodór i amoniak, które w kontakcie z wodą z opadów atmosferycznych zakwaszają glebę. Pojawiają się także odcieki w toksycznych związkami.

6.12. Grunty zdegradowane i zdewastowane

Obszarami wymagającymi rekultywacji na obszarze gminy Baranów mogą stanowić miejsca występowania złóż kopalin – w przypadku ich eksploatacji.

7. CELE OCHRONY ŚRODOWISKA USTANOWIONE NA SZCZEBLU MIĘDZYNARODOWYM, WSPÓLNOTOWYM I KRAJOWYM, ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU ORAZ SPOSOBY, W JAKICH TE CELE I INNE PROBLEMY ŚRODOWISKA ZOSTAŁY UWZGLĘDNIONE PODCZAS OPRACOWYWANIA DOKUMENTU

Ochrona środowiska na szczeblu międzynarodowym i wspólnotowym realizowana jest w Polsce poprzez odpowiednie akty prawne, w tym ustawy i rozporządzenia. Za jeden z najważniejszych spośród nich należy uznać ustawę z dnia 3 października 2008 r. *o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko*, która stanowi podstawę do sporządzenia niniejszej prognozy. Ustawa ta jest jednak w części wynikiem ustaleń na szczeblu międzynarodowym uwzględniając Konwencję o Różnorodności Biologicznej sporządzoną w Rio de Janeiro w dniu 5 czerwca 1992 r. W art. 14 tej ustawy wprowadzono odpowiednie procedury wymagające wykonania oceny oddziaływania na środowisko projektów, które mogą mieć znaczenie dla różnorodności biologicznej.

Drugim dokumentem sporządzonym na Konwencji w Rio de Janeiro była Agenda 21, która przewiduje działania na poziomie globalnym, narodowym i lokalnym w zakresie rozwiązywania problemów ochrony środowiska. Do najważniejszych założeń i celów Agendy 21 należy m.in.:

- ochrona i wspomaganie zdrowia człowieka;
- zrównoważony rozwój osiedli ludzkich (powstrzymanie kryzysu ekologicznego miast);

Plan ogólny gminy Baranów

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

- ochrona atmosfery (przeciwdziałanie efektowi cieplarnianemu, zanikaniu warstwy ozonowej, kwaśnym deszczom);
- bezpieczne gospodarowanie odpadami stałymi i ściekowymi, niebezpiecznymi i radioaktywnymi;
- zrównoważone gospodarowanie gruntami rolnymi;
- powstrzymanie niszczenia lasów;
- ochrona i zagospodarowanie zasobów wód słodkich;
- zachowanie różnorodności biologicznej (krajowe oceny różnorodności biologicznej, opracowanie strategii ich zachowania).

Ważnymi ustaleniami w zakresie ochrony środowiska na szczeblu państw członkowskich Unii Europejskiej są dyrektywy uwzględnione w prawodawstwie polskim, wśród których jako najważniejsze należy wymienić: dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/147/WE z dnia 30 listopada 2009 r. w sprawie ochrony dzikiego ptactwa z późniejszymi zmianami (tzw. dyrektywa ptasia) oraz dyrektywę Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory (tzw. dyrektywa siedliskowa). Obie dyrektywy są podstawą prawną tworzenia sieci NATURA 2000, której celem jest zachowanie zagrożonych wyginięciem siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin i zwierząt w skali Europy. Oprócz ww. aktów prawnych na uwagę zasługują także:

- dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady nr 2001/42/WE z dnia 27 czerwca 2001 r. w sprawie oceny wpływu niektórych planów i programów na środowisko (dalej: dyrektywa SOOŚ);
- dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady nr 2011/92/UE z dnia 13 grudnia 2011 r. w sprawie oceny skutków wywieranych przez niektóre przedsięwzięcia publiczne i prywatne na środowisko z późniejszymi zmianami (dalej: dyrektywa OOS).

Celem dyrektywy SOOŚ „...jest zapewnienie wysokiego poziomu ochrony środowiska i przyczynienie się do uwzględniania aspektów środowiskowych w przygotowaniu i przyjmowaniu planów i programów w celu wspierania stałego rozwoju, poprzez zapewnienie, że zgodnie z niniejszą dyrektywą dokonywana jest ocena wpływu na środowisko niektórych planów i programów, które potencjalnie mogą powodować znaczący wpływ na środowisko”. Dyrektywa OOS dotyczy oceny wpływu wywieranego przez niektóre przedsięwzięcia publiczne i prywatne na środowisko. Jest to swego rodzaju kompromis społeczno-ekologiczny, którego wypracowanie jest niezbędne by zachować środowisko przyrodnicze dla przyszłych pokoleń.

Za najważniejszy dokument na szczeblu krajowym należy uznać "Politykę ekologiczną państwa 2030", która została przyjęta przez Radę Ministrów 16 lipca 2019 r. W systemie dokumentów strategicznych polityka stanowi doprecyzowanie i operacjonalizację zapisów Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020. Dlatego też cel główny polityki tj. *Rozwój potencjału środowiska na rzecz obywateli i przedsiębiorców*, został przeniesiony wprost ze strategii. Cele szczegółowe polityki zostały określone w odpowiedzi na zidentyfikowane w diagnozie najważniejsze trendy w obszarze środowiska, w sposób umożliwiający zharmonizowanie kwestii związanych z ochroną środowiska z potrzebami

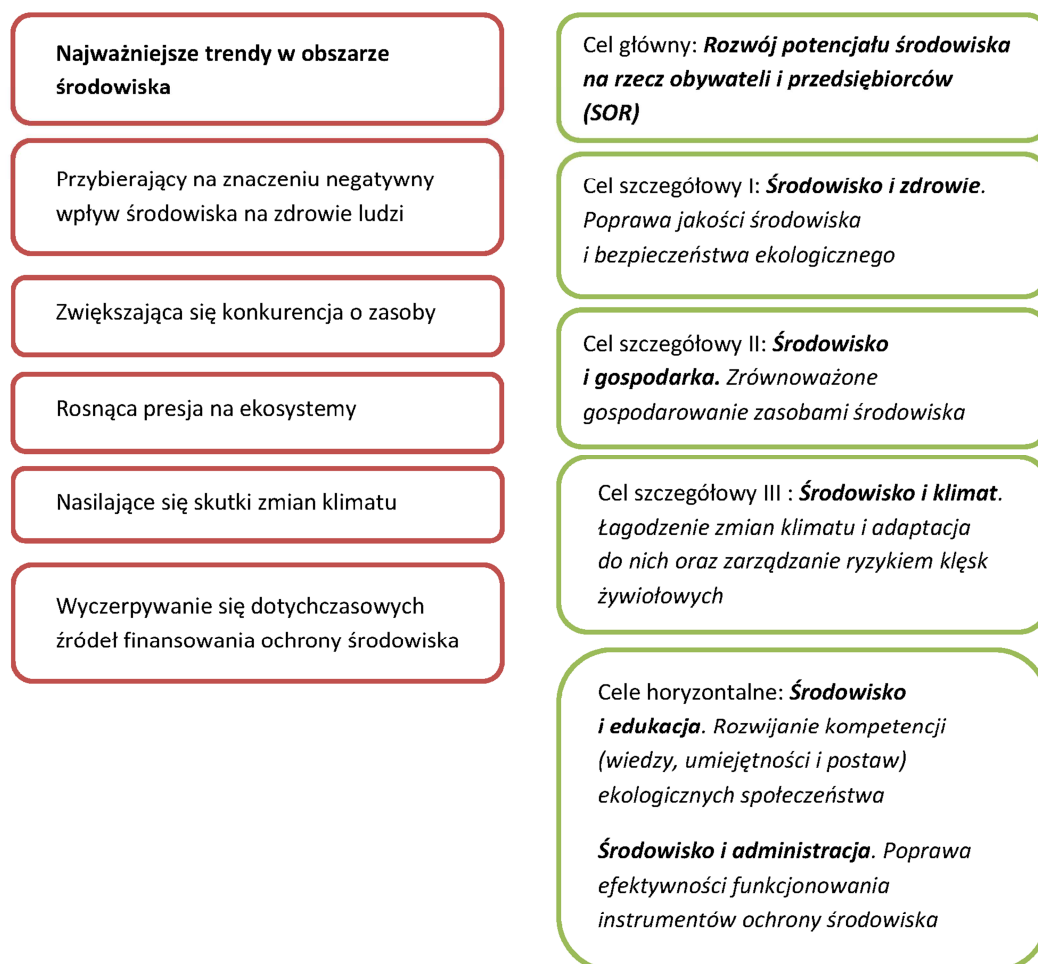
Plan ogólny gminy Baranów

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

gospodarczymi i społecznymi. Realizacja celów środowiskowych jest wspierana przez cele horyzontalne.

Projekt planu ogólnego stanowi dokument o znaczeniu lokalnym, którego zasięg nie wykracza poza granice gminy. Przy jego sporządzaniu wzięto pod uwagę cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu krajowym istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu, a mianowicie:

- dotrzymanie norm odnośnie jakości wód zgodnie z przepisami odrębnymi,
- dotrzymanie norm odnośnie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku zgodnie z przepisami odrębnymi,
- dotrzymanie norm odnośnie jakości powietrza atmosferycznego zgodnie z przepisami odrębnymi,
- ochrona dziko występujących roślin, zwierząt i grzybów zgodnie z przepisami odrębnymi,
- ochrona terenów cennych przyrodniczo o randze krajowej lub międzynarodowej.

Ryc. Nr 12. Cele Polityki ekologicznej państwa 2030.

Źródło: Polityka ekologiczna państwa 2030, 2019.

Z powyższego wynika, że cele ochrony środowiska na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym zostały uwzględnione w planie ogólnym, dla którego sporządzona została niniejsza prognoza oddziaływania na środowisko. Uwidacznia się to przede wszystkim w wyznaczeniu, zgodnie z zasadami zrównoważonego rozwoju, racjonalnego kierunku rozwoju zagospodarowania przestrzennego

8. PROGNOZOWANE SKUTKI REALIZACJI PROJEKTOWANEGO PLANU OGÓLNEGO

W wyniku realizacji ustaleń planu ogólnego powstaną przekształcenia środowiska przyrodniczego, które zaprezentowano na załączniku graficznym oraz poniżej w formie opisowej, w podziale na elementy abiotyczne i biotyczne. Każdorazowo szczegółowość ustaleń oddziaływań została dostosowana do zawartości i szczegółowości dokumentu.

8.1. Wpływ na powierzchnię ziemi

Realizacja ustaleń planu ogólnego wiąże się z rozwojem nowego zagospodarowania, w tym nowej zabudowy. Każdorazowo dojdzie do zmniejszenia powierzchni biologicznie czynnych kosztem terenów otwartych, a co za tym idzie zmian w ukształtowaniu terenu (w wyniku niwelacji, zagęszczenia i ugniataniu grunty, degradacji podglebia i skały macierzystej). Dla wyznaczonych stref planistycznych określono minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej, na zasadach określonych w Rozporządzeniu Ministra Rozwoju i Technologii z dnia 8 grudnia 2023 r. w sprawie projektu planu ogólnego gminy, dokumentowania prac planistycznych w zakresie tego planu oraz wydawania z niego wypisów i wyrysów późniejszymi zmianami. Przy czym na wybranych terenach wartości te zmniejszono w granicach obowiązujących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, zgodnie z regulacją przewidzianą w powyższym rozporządzeniu. Wartość minimalnego udziału powierzchni biologicznie czynnej, określona w planie ogólnym może być podwyższona w nowych miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego i decyzjach o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu, biorąc pod uwarunkowania przestrzenne i środowiskowe.

Najintensywniej zagospodarowania zostanie strefa komunikacyjna i drogi wskazane w strefie infrastrukturalnej. Ponadto intensywnie będą zagospodarowane strefy gospodarcze i usługowe. Najwyższe wartości udziału powierzchni biologicznie czynnej zagwarantowane są w obrębie strefy otwartej oraz strefy zieleni i rekreacji. Łączna ich powierzchnia stanowi aż 87,1% obszaru gminy Baranów. Pozwala to na ochronę obszarów ekosystemowych przed wprowadzeniem znaczących zmian w geomorfologii. W ich zasięgu znajduje się system dolin rzecznych Wieprza wraz z jego dopływami, które pod względem geomorfologicznym urozmaicają rzeźbę równiny i wysoczyzny. Formy te nie zostaną zdegradowane.

Na terenach przewidzianych do zabudowy mogą wystąpić trwałe przekształcenia związane ze zmianą niwelety terenu, okresowe lub trwałe nasypy i wykopy powstałe w trakcie budowy budynków i budowali, jak również wynikające z realizacji obiektów infrastruktury towarzyszącej. Przekształcenia będą dotyczyć głównie strefy przypowierzchniowej (najczęściej do 2,0 m p.p.t.). Prowadzone roboty ziemne będą

koncentrować się w bezpośrednim sąsiedztwie prowadzonych budów. Grunty z wykopów (m.in. fundamentowych) będą częściowo wywożone, a częściowo mogą posłużyć do formowania nasypów. Spowodować to może niewielkie podniesienie powierzchni terenu. Po fazie wznoszenia obiektów i budynków część terenów zostanie urządzona w formie powierzchni biologicznie czynnej: zieleńce, ogrody przydomowe, zieleń przydrożna, trawniki, zieleń izolacyjna. Umożliwi to przywrócenie procesów glebotwórczych i w części odbudowę jej profilu.

Opisane wyżej przekształcenie rzeźby terenu o niewielkiej powierzchni będą dotyczyły obszarów o niewyróżniającej się w krajobrazie geomorfologii. Nie wpłynie to więc negatywnie znacząco na jakość przestrzeni gminy. Wyznaczenie obszarów uzupełnienia zabudowy (OUZ) pozwala dodatkowo na maksymalne wykorzystanie istniejącej infrastruktury technicznej i drogowej, bez nadmiernej jej rozbudowy, dodatkowych środków finansowych, a w konsekwencji budowy zwartych struktur urbanistycznych. Pozwoli to zapobiec rozlewaniu się zabudowy, a tym samym zmniejszy zagrożenie wypływu na ukształtowanie terenu gminy. Ma to na celu efektywne gospodarowanie przestrzenią i ochronę systemu dolinnego gminy.

Wielkoobszarowe zmiany w ukształtowaniu terenu mogą powstać na skutek odkrywkowego wydobycia złóż kopalin w strefie górniczej. Jest to 5 obszarów zlokalizowanych w zachodniej i środkowej części gminy. Powierzchnia strefy górniczej jest niewielka i wynosi 106,6 ha. Szacuje się, że głębokość wyrobisk będzie wynosiła od około 4 m do 8 m. Każdorazowo po zakończeniu eksploatacji obowiązkowo teren podlega rekultywacji – przywróceniu terenom funkcji użytkowej lub zachowaniu funkcji przyrodniczej, w celu włączenia ich w otaczającą strukturę przestrzenną. Kierunek działań będzie zależny od stopnia degradacji, jak i planowanego zagospodarowania i zostanie wyznaczony zgodnie z ustawą z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych.

8.2. Wpływ na pokrywę glebową

Wprowadzenie nowych stref przeznaczonych pod zabudowę oraz uzupełnienie istniejących luk w zabudowie, spowoduje przekształcenia istniejącej pokrywy glebowej. Część pedosfery zostanie bezpowrotnie utracone w związku z wprowadzeniem trwałej zabudowy (budynki, budowle, jezdnie, chodniki, parkingi itp.). Pozostała część powinna być wykorzystana jako siedlisko roślinności izolacyjnej i ozdobnej wzdłuż dróg oraz zieleni towarzyszącej obiektom budowlanym, w tym zieleni urządzonej. Należy założyć także, że poszczególni inwestorzy, mogą wykorzystać zebrany nadkład glebowy do prac niwelacyjnych i wprowadzenia dodatkowych powierzchni biologicznie czynnych. Niewykorzystany nadkład glebowy powinien być również zagospodarowany do rekultywacji terenów poza obszarami realizowanych inwestycji. W okresie budowy trzeba liczyć się z niekorzystnymi zmianami struktury gleby oraz jej zanieczyszczeniem substancjami ropopochodnymi i różnego rodzaju odpadami. Wymienione zmiany w pokrywie glebowej będą miały charakter trwały i nieodwracalny. Na minimalizację tego negatywnego procesu będzie wpływać nakaz zachowania odpowiednich wartości wskaźnika powierzchni biologicznie czynnej. W pokrywie glebowej na tych terenach dojdzie do:

- zmiany ukształtowania powierzchni terenu przez wykonywanie nasypów, w tym drogowych, ewentualne zostaną wykonane nowe systemy odwadniające oraz wykopy pod fundamenty,
- powstania nieciągłości w strukturach litologicznych podglebia,
- zmiany właściwości gruntu na skutek wyrównywania, ugniatania, zagęszczania,
- zatrzymania procesów glebowych,
- lokalnego zniszczenia profili glebowych.

Całkowitemu zniszczeniu ulegną gleby w przypadku eksploatacji udokumentowanych złóż kopalin. Dotyczy to 5 obszarów o powierzchni łącznej 106,6 ha, co stanowi 1,3% powierzchni gminy. Po okresie eksploatacji częściowo w procesie rekultywacji istnieje możliwość przywrócenia procesów glebotwórczych. Najczęściej odbywa się to przy udziale odpowiednich zabiegów agrotechnicznych. Charakter gleby będzie zależny od kierunku rekultywacji. Najczęściej w takich przypadkach tworzy się gleby do wykorzystania rolniczego – w przypadku rekultywacji rolnej lub gleby leśne – w przypadku rekultywacji leśnej.

Szacuje się, że najmniejszym przekształceniom będą podlegać gleby w obrębie strefy otwartej (bez określonego terenu elektrowni słonecznej) oraz strefy zieleni i rekreacji. Wśród nich są gleby położone w dolinach rzecznych, z dużym udziałem materii organicznej, hydrogeniczne - najcenniejsze z punktu widzenia środowiskowego, wrażliwe na zmianę stosunków wodnych, a jednocześnie najbardziej narażone na degradację. Jest to forma ochrony tychże struktur glebowych.

Poza granicami administracyjnych miast grunty rolne klas I-III podlegają szczególnej ochronie tj. przy zmianie sposobu ich użytkowania wymagana jest dodatkowa zgoda uzyskiwana w toku sporządzania miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego. Grunty rolne stanowiące użytki rolne klas I-III, tworzące większe kompleksy, uwzględniono w planie ogólnym poprzez włączenie ich do strefy otwartej, w której obszary te będą mogły pełnić funkcje rolnicze, a także nie będą podlegały presji inwestycyjnej (ze strefy tej wyłączono tereny elektrowni wiatrowej, słonecznej, geotermalnej, wodnej i teren biogazowni). W obrębie tej strefy mogą bowiem zostać wyznaczone w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego tereny wyłączone z zabudowy związane z funkcją rolniczą.

Często gleby zanieczyszczane są w sposób pośredni, przez infiltrującą zanieczyszczoną wodę. Zanieczyszczenia mają różne źródło: spływy z powierzchni utwardzonych zanieczyszczone pyłami i metalami ciężkimi różnego pochodzenia (z niskiej emisji, z ruchu samochodowego, z przemysłu) i mieszkankami soli używanymi do odśnieżania. Intensywność zjawiska będzie zależne od przyjętych rozwiązań z zakresu ochrony środowiska i infrastruktury technicznej, które nie są regulowane planem ogólnym.

8.3. Wpływ na stosunki wodne

Realizacja zagospodarowania wynikająca z planu ogólnego może prowadzić do zmiany stosunków wodnych. Zmiany te będą miały charakter jakościowy, jak i ilościowy. Ze względu na źródło zmian oddziaływanie można podzielić na:

- związane z realizacją terenów przeznaczonych pod zabudowę (tereny mieszkaniowe, usługowe, gospodarcze i inne),

Plan ogólny gminy Baranów

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

- związane z prowadzoną gospodarką rolną.

Przekształcenia związane z pierwszą kategorią będą wynikać z:

- wytwarzania ścieków bytowych, przemysłowych, komunalnych,
- wytwarzania wód opadowych i roztopowych zanieczyszczonych pochodzących z dróg i placów utwardzonych,
- wytwarzania wód opadowych i roztopowych pochodzących z dachów budynków,
- zwiększenia poboru wody do celów bytowych, gospodarczych.

Zmiany ilościowe w bilansie wodnym obszaru gminy będą wynikać ze zmiany pokrycia terenu w skutek budowy budynków, budowli, ciągów komunikacyjnych itp. Na terenach zurbanizowanych zmniejszy się infiltracja wód opadowych, a zwiększy odpływ powierzchniowy. Zmiany w bilansie wód powierzchniowych będą miały znaczenie dla wód podziemnych. Mniejsza infiltracja i przyspieszony spływ powierzchniowy zmniejsza możliwość zasilania wód podziemnych. Należy spodziewać się zatem dalszego obniżenia pierwszego poziomu wód gruntowych.

Relatywnie może się zmniejszyć ilość zanieczyszczeń trafiających do wód powierzchniowych i podziemnych wyprodukowanych przez gospodarkę rolną związanych głównie ze stosowaniem środków nawożenia i ochrony roślin w rolnictwie. Wynikać to będzie ze zmniejszenia powierzchni pod tą funkcję.

Na obszarze gminy priorytetowe znaczenie dla stosunków wodnych ma rzeka Wieprz wraz z dopływami oraz zbiorniki wodne. Jej kluczowe fragmenty ujęte są w strefę otwartą, w sposób tworzący system z przewężeniami w miejscach już zainwestowanych. W ramach strefy otwartej można będzie zgodnie ze zidentyfikowanymi potrzebami związanymi z magazynowaniem wody tworzyć nowe zbiorniki retencyjne czy poldery zalewowe oraz zachować istniejące urządzenia wodne. Wyznaczenie rozszerzonej strefy otwartej wokół cieków wodnych, nie ograniczającej się tylko do samego dna doliny ma na celu, oprócz zapewnienia terenów naturalnej retencji gruntowej, utworzenie strefy buforowej dla wód powierzchniowych zabezpieczających przed bezpośrednim odprowadzaniem spływów powierzchniowych z utwardzonych powierzchni.

Plan ogólny strefy związane z rozwojem zabudowy wyznacza poza obszarem dolin rzek Wieprz i jej dopływami, co zapobiega zakłóceniu panujących tu stosunków wodnych oraz zanieczyszczeniu wód powierzchniowych. Dla udrożnienia systemu przyrodniczego, w szczególnych przypadkach zabudowa przykorytowa (głównie mieszkaniowa) znalazła się w strefach, gdzie nie przewiduje się realizacji takiego zainwestowania (strefa otwarta), co oznacza brak możliwości jej rozwoju. Określenie minimalnego udziału procentowego powierzchni biologicznie czynnej poza obszarami ekosystemowymi pozwoli ograniczyć niekorzystne zjawiska związane z nadmiernym uszczelnieniem powierzchni. Ma to istotne znaczenie w kontekście kształtowania zasobów wód powierzchniowych i podziemnych.

Zagrożeniem dla wód gruntowych stanowią cementarze, które są źródłem zanieczyszczeń wód jonami azotanowymi i fosforanowymi. Fosfor stanowi podstawowy budulec ciała człowieka i w dodatku jest łatwo rozpuszczalny. W związku z tym szybko dostaje się do środowiska. Wspomniane powyżej pierwiastki budują w 96% ciało człowieka obok wodoru,

wapnia i tlenu. Wielkość zanieczyszczeń wód podziemnych zależy od budowy geologicznej, która z kolei ma wpływ na stopień rozpuszczalności tkanek ludzkich i przechodzeniu ich do środowiska. Istotne znaczenie w tych procesach odgrywają warunki utleniania w podłożu, które są konsekwencją ulewnych deszczy oraz kwaśny odczyn podłoża. Oba te czynniki przyspieszają zanik tkanek zwłok ludzkich. W celu eliminacji negatywnego oddziaływania na środowisko strefę cmentarza wyznaczono z uwzględnieniem warunków hydrogeologicznych. Plan ogólny przewiduje rozbudowę istniejącego cmentarza w Baranowie.

Szczegółowy wpływ realizowanego zagospodarowania na zasoby wód podziemnych zawartych w GZWP nr 406 Niecka Lubelska oraz na jednolitą część wód podziemnych (JCWPd) nr 75 będzie znany na dalszych etapach realizacji poszczególnych przedsięwzięć. Biorąc pod uwagę dużą zasobność JCWPd nr 75 szacuje się, że realizacja ustaleń planu ogólnego nie wpłynie znacząco na wody podziemne.

8.4. Wpływ na florę, faunę i różnorodność biologiczną

Realizacja nowych terenów przeznaczonych pod zabudowę i drogi wpłynie na zmiany w składzie flory i fauny. Najczęściej powstają na skutek robót budowlanych, kiedy dochodzi do usunięcia części roślinności, w tym wysokiej. W konsekwencji siedliska zostaną przekształcone, a gatunki zwierząt w nich bytujące zmuszone do migracji. Przy czym siedliska przewidziane do przekształcenia to w większości: zbiorowiska ruderalne, segentalne pól uprawnych i leśne zbiorowiska zastępcze rozwijające się pod wpływem działalności człowieka. Wśród występujących roślin i zwierząt występują tu gatunki przystosowane do życia w warunkach antropogenicznych.

Przekształcenia siedliskowe będą najbardziej widoczne w początkowych fazach realizacji inwestycji związanych z wykonywaniem prac ziemnych. Następnie na terenach obecnie użytkowanych jako pola uprawne, a także odłogach i ugorach rolniczych na skutek realizacji zieleni przydomowej ilość roślinności wysokiej może wzrosnąć. Uszczuplenie zieleni wysokiej przewiduje się w miejscach, gdzie dokonana zostanie zmiana przeznaczenia gruntów leśnych na cele nieleśne. Każdorazowo wymagać to będzie opracowania miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego i w ramach jego sporządzenia, uzyskania odpowiedniej zgody, zgodnie z ustawą z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych. W przypadku braku zgody, grunty pozostaną w użytkowaniu leśnym. Jednocześnie na gruntach leśnych w obrębie stref, gdzie dopuszczono realizację zainwestowania nie będzie można wydawać decyzji indywidualnych w postaci decyzji o warunkach zabudowy dopuszczających przekształcenia tychże gruntów.

Analizując rozmieszczenia gruntów leśnych w obrębie poszczególnych stref należy zauważyć, iż w większości znajdują się one w strefie otwartej. Jednocześnie w profilu funkcjonalnym większości stref dopuszczony jest teren lasu. Umożliwia to w każdym przypadku zachowanie tych zbiorowisk, jak powstanie zalesień. Intencją jest pozostawienie do rozstrzygnięcia na podstawie szczegółowej oceny na dalszym etapie prac planistycznych czy dany grunt leśny będzie podlegał zmianie przeznaczenia czy należy go pozostawić w dotychczasowym użytkowaniu.

Realizacja terenów zainwestowanych oprócz bezpośredniego wpływu na siedliska wzmocni także tzw. efekt bariery ekologicznej. Hałas, zmiany w ukształtowaniu i pokryciu

Plan ogólny gminy Baranów

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

terenu, obecność ludzi odstrasza niektóre gatunki i tym samym zmusza do zmian w kierunkach przemieszczania się. Bariera nie do pokonania dla niektórych zwierząt są drogi. Działają odstraszająco poprzez emitowany hałas komunikacyjny, a także poprzez realizację nasypów drogowych stanowiących barierę fizyczną. Standardowe, przewidywane oddziaływanie barierowe polegają na:

- dużym wpływie na gatunki wolno przemieszczające się,
- wyraźnym ograniczeniu dla przemieszczania się zwierząt szybciej poruszających się,
- zmianach rozmieszczenia areałów osobniczych wokół drogi.

Dla zachowania bioróżnorodności oraz stabilizacji warunków przyrodniczych wyznaczono w planie ogólnym strefę otwartą oraz zieleni i rekreacji, która jest osią systemu przyrodniczego – korytarzy i węzłów ekologicznych. Obejmuje ona dolinę rzeki Wieprz i jego dopływy oraz innych mniejszych cieków, tereny użytków zielonych oraz lasy stanowiące centra bioróżnorodności.

Przewiduje się zatem, że doliny rzeczne i większe kompleksy leśne nie będą podlegały znaczącym przekształceniom antropogenicznym. W szczególności zachowane zostaną w duże kompleksy leśne, stanowiące lasy ochronne.

Ochrona bioróżnorodności została także przewidziana na etapie wyznaczania w planie ogólnym możliwych lokalizacji OZE. Lokalizację tych urządzeń wykluczono na obszarach systemu przyrodniczego poza terenami elektrowni wodnych (na fragmentach dolin poza obszarem Natura 2000).

Z uwagi na powyższe przewiduje się, że ustalenia planu ogólnego nie wpłyną znacząco negatywnie na różnorodność biologiczną.

8.5. Wpływ na warunki klimatyczne, aerosanitarne, klimat akustyczny i pola elektromagnetyczne

W wyniku realizacji ustaleń planu ogólnego przewiduje się zwiększenie w stopniu proporcjonalnym do istniejącego zagospodarowania, ilości zanieczyszczeń pyłowych i gazowych wprowadzonych do atmosfery. Ich głównym źródłem będą:

- indywidualne systemy ogrzewania budynków,
- ruch samochodowy,
- procesy produkcyjne.

Ich ilość jest aktualnie trudna do oszacowania. Zależna będzie od indywidualnych decyzji oraz przyjętych systemowych rozwiązań z zakresu realizacji zaopatrzenia w ciepło, organizacji systemu komunikacji oraz gałęzi przemysłu i rolnictwa jaka zafunkcjonuje w strefie, gdzie dopuszczone są tereny produkcyjne. Jednocześnie poszczególne przedsięwzięcia muszą spełniać standardy emisyjne i wymagania określone prawem powszechnym oraz miejscowym, w tym uchwałą antysmogową i programem ochrony powietrza dla strefy lubelskiej.

Zgodnie z ustaleniami planu ogólnego, lokalizacja odnawialnych źródeł energii została zapewniona w strefach planistycznych, w których w profilu funkcjonalnym wskazano teren produkcji, czyli w strefie gospodarczej, infrastrukturalnej i górniczej. Ich lokalizacja uzależniona jest od efektywności energetycznej i opłacalności, postępowania w sprawie oceny

Plan ogólny gminy Baranów

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko oraz uwarunkowań przestrzennych wskazanych w obowiązujących przepisach prawnych. Dodatkowo w wybranych strefach planistycznych w profilu funkcjonalnych zostały wskazane konkretnie rodzaje odnawialnych źródeł energii możliwych do realizacji. W strefie otwartej SO, w profilu dodatkowym określono możliwość realizacji terenów elektrowni słonecznych (w odległości 100 m od stref mieszkaniowych: SJ, SZ). Umożliwi to ograniczenie wykorzystania tradycyjnych źródeł energii, zapylenia atmosfery, zmniejszenie emisji CO₂, a tym samym zmniejszenie efektu cieplarnianego i wpływu na zmiany klimatyczne. Mniejsze instalacje (mikroinstalacje) będą mogły być realizowane na zasadach ogólnych. Ponadto tereny elektrowni słonecznych zostały określone w strefach usługowych SU (m.in. obejmujące tereny dotychczas niezainwestowane), gdzie może wystąpić lokalizacja tego typu instalacji na gruncie. Na jednym obszarze wyznaczono w strefie produkcji rolniczej SR teren biogazowni, zgodnie z potrzebami istniejącego gospodarstwa. Uszczegółowienie co do sposobu lokalizacji oraz rodzaju OZE będzie możliwe na etapie sporządzania mpzp.

Ograniczenia w zainwestowaniu wynikające z lokalizacji elektrowni wiatrowych w gminie Michów uwzględniono w ten sposób, że nie wyznaczono nowych stref planistycznych (stref SZ, SJ, SW) umożliwiających lokalizowanie lub budowę budynków mieszkalnych albo budynków o funkcji mieszanej w strefach włączeń z zabudowy, zgodnie z ustawą o inwestycjach w zakresie elektrowni wiatrowych. W strefie włączeń z zabudowy od elektrowni wiatrowych uwzględniono jedynie tereny zabudowy zagrodowej: istniejące (oznaczone użytkowaniem Br) oraz wskazane w obowiązujących miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego.

Korzystny wpływ na kształtowanie jakości powietrza atmosferycznego oraz warunków klimatycznych gminy będzie miało zachowanie dolin rzecznych jako terenów biologicznie aktywnych oraz terenów zieleni urządzonej. Doliny stanowią korytarze przewietrzania, pełnią także funkcje punktów mikroklimatycznych. Podobny wpływ jak wyżej (jednak w znacznie mniejszym stopniu) będą miały również zapisy planu ogólnego ustalające m.in. minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej, co przyczyni się do ograniczenia przenoszenia zanieczyszczeń pyłowych oraz poprawy jakości powietrza atmosferycznego na skutek redukcji udziału dwutlenku węgla.

Nowym źródłem hałasu mogą stać się tereny produkcyjne i komunikacyjne, w mniejszym stopniu tereny zabudowy mieszkaniowej. Funkcja przemysłowa w szczególności będzie realizowana w strefie gospodarczej, a najwięcej nowych terenów wyznaczono w miejscowości gminnej. Głównymi źródłami hałasu przemysłowego mogą być urządzenia i instalacje technologiczne. Ze względu na dokonany w ostatnich latach postęp technologiczny powodujący wyciszenie instalacji, urządzeń (zwalczanie hałasu u źródła) w chwili obecnej nie stanowi aż tak istotnego zagrożenia. Hałas przemysłowy jest skutecznie zwalczany w ramach postępowań administracyjnych dotyczących wymaganych pozwoleń. Wraz ze wzrostem terenów zainwestowanych wzrośnie również natężenie ruchu kołowego związanego z koniecznością zapewnienia dojazdu do poszczególnych budynków mieszkalnych oraz obsługą obiektów usługowych.

Energia pozyskana z promieniowania słonecznego nie powoduje istotnych skutków dla środowiska, przy czym w przypadku lokalizacji farm fotowoltaicznych mogą wystąpić uciążliwości w postaci emisji hałasu od inwerterów. Na etapie oceny oddziaływania

konkretnych przedsięwzięć na środowisko zostanie określona ewentualna konfliktowość oraz zasięg uciążliwości. W dłuższej perspektywie czasowej lokalizacja zabudowy na terenach dotychczas niezainwestowanych może się wiązać z nasileniem się hałasu komunalno-bytowego (np. wywóz śmieci, słuchanie głośnej muzyki, uprawianie sportu i rekreacji). Polityka ochrony przed hałasem będzie realizowana w ramach prawa powszechnego oraz programów i strategii opracowanych dla terenu gminy.

Powstanie nowego zainwestowania kubaturowego przyczyni się również do lokalnych zmian przepływu powietrza. Przejawiać się będą odkształceniem kierunku wiatru, osłabieniem prędkości wiatru oraz występowaniem prądów wstępujących. Intensywność tego zjawiska może być minimalizowana przez utrzymanie odpowiednio wysokiej i odpowiednio jakościowej powierzchni biologicznie czynnej.

Skala i zakres regulacji planu ogólnego umożliwi także zabezpieczenie przed zainwestowaniem terenów o funkcji klimatotwórczej w skali gminy, które odpowiadają za przewietrzanie oraz wymianę ciepłą z otoczeniem. Tworząc system pełnią ważną rolę regulującą i oparte są o przebieg dolin rzecznych.

Oddziaływanie pozostałych obiektów takich jak linie elektroenergetyczne, stacje bazowe telefonii komórkowych czy stacje radiowe będzie uwzględnione na etapie sporządzania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego lub w trakcie wydawania decyzji indywidualnych.

8.6. Wpływ na gospodarkę odpadami

W związku z wyznaczonymi w planie ogólnym obszarami uzupełnienia zabudowy oraz nowymi terenami przeznaczonymi pod zagospodarowanie, na etapie realizacji poszczególnych obiektów można się spodziewać powstania następujących grup odpadów:

- odpady z budowy, remontów i demontażu obiektów budowlanych oraz infrastruktury drogowej (włączając glebę i ziemię z terenów zanieczyszczonych) – grupa 17:
 - odpady materiałów i elementów budowlanych oraz infrastruktury drogowej (np. beton, cegły, płyty, ceramika) – podgrupa 17 01,
 - odpady drewna, szkła i tworzyw sztucznych – podgrupa 17 02,
 - mieszanki bitumiczne, smoła i produkty smołowe – podgrupa 17 03,
 - odpady i złomy metaliczne oraz stopów metali – podgrupa 17 04,
 - gleba i ziemia (włączając glebę i ziemię z terenów zanieczyszczonych oraz urobek z pogłębiania) – podgrupa 17 05,
 - materiały izolacyjne oraz materiały konstrukcyjne zawierające azbest – podgrupa 17 06 (potencjalna, niepotwierdzona możliwość wystąpienia tego typu odpadów),
 - materiały konstrukcyjne zawierające gips – podgrupa 17 08,
 - inne odpady z budowy, remontów i demontażu – podgrupa 17 09;
- odpady komunalne łącznie z frakcjami gromadzonymi selektywnie – grupa 20:
 - odpady komunalne segregowane i gromadzone selektywnie (z wyłączeniem 15 01) – podgrupa 20 01,
 - inne odpady komunalne – podgrupa 20 03.

Na etapie funkcjonowania planowanych przedsięwzięć określenie wielkości i kategorii powstających odpadów jest trudna do ustalenia. Najprawdopodobniej mogą powstawać odpady niebezpieczne. Nie można wykluczyć również powstawania odpadów w wyniku zdarzeń i wypadków losowych.

Plan ogólny zakłada utrzymanie istniejącej infrastruktury gospodarowania odpadami - Punktu Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych w Baranowie. Na jego obszarze plan ogólny wyznacza strefę gospodarczą. Działania takie pozwolą na zapewnienie ciągłości systemu gospodarowania odpadami komunalnymi, co ograniczy negatywne oddziaływanie na środowisko, w szczególności warunki gruntowo-wodne.

8.7. Wpływ na krajobraz i dobra kultury

Zgodnie z ustaleniami rozdziału 5, wartości kulturowe i historyczne obszaru gminy Baranów tworzą obiekty wpisane do rejestru zabytków i gminnej ewidencji zabytków. Dla tych obiektów obowiązują zasady zagospodarowania zgodnie z ustawą z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami.

Zakres planu ogólnego określony ustawowo nie przewiduje natomiast wprowadzenia szczególnych zapisów dla ww. obiektów, oprócz tych zdefiniowanych dla poszczególnych stref planistycznych, czyli profilu funkcjonalnego, parametrów zabudowy i zagospodarowania terenu. Kluczowe ustalenia w zakresie możliwych remontów, wyglądu oraz kompozycji architektonicznej otoczenia będą możliwe na dalszych etapach procesu planowania przestrzennego tj. sporządzania planów miejscowych czy wydawania decyzji o warunkach zabudowy. Ustalenia planu ogólnego nie są sprzeczne z ustalonymi zasadami ochrony i nie będą przyczyną degradacji wartości zabytkowych.

Jednocześnie plan ogólny wyznaczając strefę otwartą zabezpiecza przed zainwestowaniem obszary gminy istotne z punktu widzenia zachowania krajobrazu przyrodniczego – krajobrazy leśne i bagienno-łąkowe. Zmiany krajobrazowe w granicach gminy będą wynikały również z realizacji obszarów uzupełnienia zabudowy (OUZ) oraz nowych terenów dotychczas niezagospodarowanym, głównie w strefie wielofunkcyjnej z zabudową mieszkaniową jednorodziną i strefie zabudowy zagrodowej. W konsekwencji krajobraz przyrodniczy zostanie przekształcony w przyrodniczo-kulturowy i kulturowy, charakterystyczny dla obszarów wiejskich. Może dojść także do dalszej intensyfikacji zabudowy na terenach już zainwestowanych, przy czym nie mogą zostać przekroczone parametry zabudowy i zagospodarowania terenu określone w planie ogólnym.

Realizacja planu ogólnego wpłynie zatem na krajobraz. Przy czym ze względu na charakter dokumentu – przyjętego w randze prawa miejscowego dla całej gminy, zastępując studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego, przyjmowanego w formie polityki, ograniczy chaos przestrzenny i umożliwi utworzenie czytelnych granic krajobrazowych pomiędzy terenami zabudowanymi i pełniącymi głównie rolę systemu przyrodniczego. Prowadzić będzie to do tworzenia jednorodnych, przestrzennie zorganizowanych stref funkcjonalnych zachowujących ład w powiązaniu z sąsiadującą istniejącą zabudową, z zachowaniem zasady zrównoważonego rozwoju i spójności krajobrazowej.

Na województwa lubelskiego nie przyjęto audytu krajobrazowego

W planie ogólnym ochronę krajobrazu osiągnięto poprzez kształtowanie wielofunkcyjnej struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy Baranów, uwzględniającej:

- wyznaczenie w dolinach rzecznych i kompleksach leśnych systemu przyrodniczego, wprowadzając na jego obszarze strefy otwartą, zieleni i rekreacji oraz produkcji rolniczej,
- odtwarzanie powiązań przyrodniczych, poprzez wskazanie stref otwartych w miejscach barier ekologicznych,
- w profilach funkcjonalnych wprowadzenie przeznaczenia terenu, która umożliwia realizację błękitno-zielonej infrastruktury i zbiorników wodnych,
- rozwój zabudowy mieszkaniowej uwzględniający prognozy demograficzne,
- wyznaczenie stref planistycznych kształtującą spójną strukturę funkcjonalno-przestrzenną, pozwalającą na ochronę krajobrazu, środowiska oraz zabytków,
- ograniczenie zainwestowania na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią,
- kształtowanie zwartych kompleksów urbanistycznych, nie rozpraszających zabudowę na tereny otwarte,
- w profilach funkcjonalnych wprowadzenie przeznaczenia terenu, która umożliwia realizację infrastruktury rekreacyjnej, wypoczynkowej, turystycznej i kulturowej,
- ograniczanie do niezbędnego minimum zmianę przeznaczenia gruntów rolnych klas I-III na cele nierolnicze i nieleśne, a także zmianę przeznaczenia gruntów leśnych na cele nieleśne,
- wskazanie obszarów zwartych kompleksów leśnych i rolnych w strefie otwartej,
- zachowanie obszarów cennej bioróżnorodności oraz zieleni naturalnej jako otwartych,
- w profilach funkcjonalnych strefy otwartej wprowadzenie przeznaczenia terenu, które umożliwia ochronę sieci hydrograficznej, w tym obszarów hydrogenicznych,
- wskazanie gminnych standardów urbanistycznych: maksymalnego udziału powierzchni zabudowy i minimalnego udziału powierzchni biologicznie czynnej, dostosowujących planowaną przestrzeń do istniejących warunków klimatycznych,
- w profilach funkcjonalnych wprowadzenie przeznaczenia terenu, które umożliwia zalesianie gruntów oraz ochronę zadrzewień śródpolnych,
- w profilach funkcjonalnych wprowadzenie przeznaczenia terenu, które umożliwia rozwój OZE,
- wyznaczenie strefy otwartej, umożliwiającej prowadzenie gospodarki rolnej i leśnej oraz zachowanie użytków rolnych i leśnych.

8.8. Wpływ na formy ochrony przyrody

Na obszarze gminy Baranów ustanowione są 3 obszarowe formy ochrony przyrody: Specjalny obszar ochrony siedlisk „Dolny Wieprz” (kod: PLH060051), Obszar Chronionego Krajobrazu „Pradolina Wieprza” oraz na niewielkich fragmentach Obszar Chronionego Krajobrazu „Kozi Bór”. W planie ogólnym zostały uwzględnione zakazy i ograniczenia w zainwestowaniu wynikające z aktów ustanawiających formy ochrony przyrody, a także

Plan ogólny gminy Baranów

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody. Oddziaływanie na obszar Natura 2000 przedstawiono w rozdziale 9.

W obrębie Obszaru Chronionego Krajobrazu „Pradolina Wieprza” uwzględniono działania w zakresie czynnej ochrony ekosystemów oraz zakazy wskazane w Rozporządzeniu Nr 38 Wojewody Lubelskiego z dnia 16 lutego 2006 r. w sprawie Obszaru Chronionego Krajobrazu "Pradolina Wieprza". W POG Baranów, wyznaczając strefę zieleni i rekreacji oraz otwartą, a ograniczając do zwartych kompleksów obszary urbanizacji, zachowano drożność istniejących korytarzy ekologicznych, integralność tego obszaru z innymi obszarami przyrodniczymi, walory przyrodnicze, bioróżnorodność oraz walory krajobrazowe obszaru chronionego. Strefy otwarte wyznaczono na obszarach o najwyższych walorach przyrodniczych. Ustanowiony zakaz lokalizowania obiektów budowlanych w pasie szerokości 100 m od linii brzegów rzek, jezior i innych naturalnych zbiorników wodnych, z wyjątkiem urządzeń wodnych oraz obiektów służących prowadzeniu racjonalnej gospodarki rolnej, leśnej lub rybackiej uwzględniono także w POG Baranowa poprzez wskazanie strefy otwartej SO (w strefie tej co do zasady należy wyznaczać tereny wyłączane z zabudowy). Tereny ustalone pod strefę SZ, SJ, SN, SU, SK i SI w pasie 100 m od linii rzek wynikają z obowiązujących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz istniejącej zabudowy, co jest zgodne z § 5 ust. 5 ww. rozporządzenia. Natomiast tereny ustalone pod strefę SR – to stawy hodowlane (urządzenia wodne na potrzeby gospodarki rolnej i rybackiej), które nie podlegają zakazowi.

Obszar Chronionego Krajobrazu „Kozi Bór” obejmuje niewielkie fragmenty terenów (kilku metrowe) na południu gminy Baranów, które ustaloną są głównie pod strefę otwartą SO oraz strefę produkcji rolniczej SR. Ustalenia POG nie są sprzeczne z Uchwałą Nr XII/184/2015 Sejmiku Województwa Lubelskiego z dnia 27 listopada 2015 r. w sprawie Obszaru Chronionego Krajobrazu „Kozi Bór”.

8.9. Wpływ na zasoby naturalne

W obrębie udokumentowanych złóż kopalin w planie ogólnym wyznaczona została strefa górnictwa. Przez zabezpieczenie złóż przed zainwestowaniem innym niż górnicze realizuje się politykę ich ochrony i racjonalnego wykorzystania. Każdorazowo decyzja o podjęciu eksploatacji będzie poprzedzona odpowiednią analizą kosztów dla środowiska i ludności skonfrontowaną z opłacalnością przedsięwzięcia.

Na obszarze gminy zlokalizowany jest górnokredowy GZWP nr 406 Niecka Lubelska, dla którego nie ustanowiono obszarów ochronnych. Gminne studnie głębinowe, wraz z ustanowionymi terenami ochrony bezpośredniej, zostały uwzględnione w planie ogólnym poprzez ich włączenie do stref infrastrukturalnych, zgodnie z ich funkcją. Ustalenia planu ogólnego uwzględniają lokalizację ujęć wody oraz nie kolidują z zapisami zawartymi w przepisach odrębnych zawierającymi zakazy, nakazy i ograniczenia dotyczące stref ochronnych. Ujęcia wody wraz ze strefami ochronnymi będą mogły zatem funkcjonować bez przeszkód. Zabezpieczenie warunków funkcjonowania Głównego Zbiornika Wód Podziemnych pośrednio będzie wynikać z gwarancji realizacji minimalnej powierzchni biologicznie czynnej w danych strefach planistycznych. Strefą otwartą objęte są również tereny ważne z punktu widzenia retencji gruntowej i infiltracji wód powierzchniowych w

kierunku warstw wodonośnych tworzących GZWP. Są to doliny rzeczne, podmokłości i bagna, grunty leśne i rolne.

8.10. Wpływ na dobra materialne

Plan ogólny ma za zadanie określić kierunek rozwoju przestrzennego gminy w korelacji z najważniejszymi uwarunkowaniami: przyrodniczymi, infrastrukturalnymi, ekonomicznymi, kulturowymi itp. Odnosi się również do prognozowanego zapotrzebowania na nową zabudowę biorąc pod uwagę również prognozę demograficzną. W sposób kompleksowy zatem umożliwia kreowanie ładu przestrzennego i przewidywalności w sposobie zagospodarowania. Wpłyne to pozytywnie na dobra materialne.

Jednocześnie plan eliminuje lub ogranicza prawdopodobieństwo wystąpienia zagrożeń dla istniejącego i projektowanego zagospodarowania w zakresie zjawisk naturalnych, w tym w obszarach szczególnego zagrożenia powodzią, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest: wysokie i wynosi 10% oraz średnie i wynosi 1%, a także obszarach, na którym prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest niskie i wynosi 0,2%. Potencjalne straty powodziowe ograniczone zostały do minimum poprzez nie wyznaczanie stref planistycznych, charakteryzujących się największymi stratami. W planie ogólnym w dolinach rzek Wieprz i jego dopływów, w których występuje w większości zagrożenie powodziowe, wskazano w strefę otwartą oraz zieleni i rekreacji, w większości utrzymując istniejące użytkowanie, określone na mapie ryzyka powodziowego. Na obszarze gminy Baranów nie występują obszary osuwania się mas ziemnych.

Jednocześnie profile funkcjonalne dla poszczególnych stref kreujących strukturę funkcjonalno-przestrzenną gminy są tak określone, aby minimalizować konflikty przestrzenne i kreować jak największą wartość także ekonomiczną.

W związku z powyższym stwierdza się, że ustalenia planu ogólnego nie narażają ludność na niebezpieczeństwo związane z naturalnymi zagrożeniami (np. powodzią, osuwiskami), zatem nie przewiduje się znaczącego negatywnego wpływu na dobra materialne.

8.11. Wpływ na zdrowie ludzi i zagrożenie powodziowe

Część obszaru gminy Baranów zlokalizowana jest w obszarach szczególnego zagrożenia powodzią, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest: wysokie i wynosi 10% oraz średnie i wynosi 1%, a także obszarach, na którym prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest niskie i wynosi 0,2%. Plan ogólny jest zgodne z celami zarządzania ryzykiem powodziowym. Ograniczenie negatywnych skutków dla środowiska i zdrowia ludzi osiągnięto poprzez wskazanie w większości w dolinach rzek Wieprz i jego dopływach, strefy otwartej oraz zieleni i rekreacji, w większości utrzymując istniejące użytkowanie terenu lub poszerzając je. Ograniczy to możliwość rozwoju zabudowy w warunkach niekorzystnych pod względem klimatycznym w związku z większym uwilgotnieniem, niekorzystnymi warunkami posadowienia gruntów i czasową przy bezwietrznej pogodzie stagnację zanieczyszczeń w zagłębieniach terenu. Jednocześnie we wszystkich strefach dopuszczone są tereny wód, w ramach, których można realizować infrastrukturę wodną (m.in. zbiorniki wodne, poldery przeciwpowodziowe) podnoszącą retencyjność obszaru.

Zapewnieniu odpowiedniej jakości życia mieszkańców ma służyć zastosowany w planie ogólnym stref, gdzie możliwe do realizacji przedsięwzięcia posiadają podobny profil oddziaływania, co obniża częstotliwość występowania konfliktów przestrzennych. Jednocześnie wyznaczone strefy otwarte i strefy zieleni i rekreacji służą zachowaniu odpowiednich warunków areosanitarnych w skali gminy, przeciwdziałają skutkom zmian klimatycznych i są ważne z punktu widzenia zaspokojenia potrzeb ludności związanych z zachowaniem zdrowia, realizacji wypoczynku w kontakcie z naturą, służą aktywności fizycznej i podnosi atrakcyjność mieszkaniową gminy.

Budowie bezpieczeństwa ekologicznego mieszkańców ma również służyć dopuszczenie do realizacji instalacji OZE. Zmniejszy to zużycie tradycyjnych paliw kopalnianych i zanieczyszczenie powietrza, i może wpłynąć na zwiększenie poziomu niezależności energetycznej.

9. OPIS POTENCJALNIE ZNACZĄCYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO - PRZEWIDYWANE ZNACZĄCE ODDZIAŁYWANIA, W TYM ODDZIAŁYWANIE BEZPOŚREDNIE, POŚREDNIE, WTÓRNE, SKUMULOWANE, KRÓTKOTERMINOWE, ŚREDNIOTERMINOWE I DŁUGOTERMINOWE, STAŁE I CHWILOWE ORAZ POZYTYWNE I NEGATYWNE, NA CELE I PRZEDMIOTY OCHRONY OBSZARU NATURA 2000 ORAZ INTEGRALNOŚĆ TEGO OBSZARU ORAZ NA ŚRODOWISKO

Strefy wyznaczone w POG Baranów w obrębie obszaru Natura 2000 - Specjalnego obszaru ochrony siedlisk „Dolny Wieprz” umożliwiają ochronę siedlisk przyrodniczych oraz gatunków zwierząt i roślin będących przedmiotem ochrony. Ustalenia planu ogólnego nie wpłyną na właściwą ich ochronę oraz środowisko ich życia, gdyż tereny te wskazano pod strefę otwartą SO – z strefy tej wykluczono możliwość realizacji terenów elektrowni wiatrowych, terenów elektrowni słonecznych, terenów elektrowni geotermalnych, terenów elektrowni wodnych, terenów biogazowni. W strefie tej co do zasady należy wyznaczać tereny wyłączone z zabudowy. Siedliska przyrodnicze nie zostaną sfragmentyzowane (utrzymana zostanie ich jednolita struktura). Obszar doliny Wieprza zostanie zachowany jako otwarty, o naturalnym charakterze – w dolinie nie pojawią się nowe obszary zurbanizowane, mogące także prowadzić się do pojawienia się gatunków inwazyjnych i antropogenicznych oraz zmiany stosunków wodnych. Na fragmencie doliny Wieprza wyznaczono także strefę zieleni i rekreacji, w miejscu potencjalnej lokalizacji zbiornika wodnego, pełniącego funkcje przeciwpowodziowe i rekreacyjne. Obszar urbanizacji – niewielkie fragmenty, ograniczają się do istniejących terenów zabudowanych (oczyszczalni ścieków oraz zabudowy zagrodowej). Plan ogólny wpływa na zmniejszenie zagrożeń oraz jest zgodny z działaniami ochronnymi określonymi w planie zadań ochronnych.

Ze względu skalę, zakres i charakter przedsięwzięć przewidzianych w planie ogólnym, nie przewiduje się zatem znaczącego negatywnego wpływu na cele i przedmioty oraz integralność i spójność całej sieci obszarów Natura 2000. Projektowana zabudowa nie wkracza na nowe tereny o bardzo znaczącej aktywności biologicznej. Korytarz ekologiczny doliny Wieprza nie ulegnie fragmentaryzacji ani zawężeniu. Realizacja ustaleń dokumentu nie

Plan ogólny gminy Baranów

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

spowoduje także wzrostu zagrożeń dla obszarów Natura 2000 wymienionych w Standardowych Formularzach Danych (SFD).

Oddziaływania na środowisko przyrodnicze wynikające z ustaleń planu ogólnego przedstawia poniższa tabela z uwzględnieniem ich podziału na charakter, czas trwania, częstotliwość i ocenę.

- oddziaływanie na środowisko

Plan ogólny gminy Baranów
PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

Komponent	Skutki ustaleń planu ogólnego na środowisko	Oddziaływania na środowisko ze względu na:										
		charakter				czas trwania			częstotliwość		ocenę	
		bezpośrednie	pośrednie	wtórne	kumulowane	krótkoterminowe	średnioterminowe	długoterminowe	stałe	chwilowe	pozytywna	negatywna
Powierzchnia ziemi	degradacja pokrywy glebowej											
	zmiana warunków gruntowych											
	zachowanie ukształtowania terenu											
	zmiana ukształtowania terenu											
	możliwość zanieczyszczenia gleby											
Powietrze	pogorszenie klimatu akustycznego											
	powstanie źródeł zapylenia atmosfery											

Plan ogólny gminy Baranów
PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

	pogorszenie czystości powietrza											
	powstanie źródła odorów											
Wody	możliwość zanieczyszczeń wód, w tym gruntowych											
	możliwość zwiększenia retencji											
	wzrost wytwarzania ścieków i poboru wody											
	możliwość obniżenia poziomu wód podziemnych											
	wzrost szybkości spływu powierzchniowego											
	powstanie okresowego leja depresji											
	ograniczenie infiltracji wód deszczowych i											

Plan ogólny gminy Baranów
PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

	retencji gruntowej											
Klimat	pogorszenie klimatu akustycznego i czystości powietrza											
Flora	likwidacja siedlisk flory											
	zmniejszenie powierzchni biologicznie czynnej											
	zachowanie powierzchni biologicznie czynnych											
	likwidacja istniejącej szaty roślinnej											
	powstanie nowych obszarów zieleni urządzonej											
Fauna	likwidacja miejsc bytowania fauny											
	zmniejszenie powierzchni biologicznie czynnej											

Plan ogólny gminy Baranów
PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

	zachowanie powierzchni biologicznie czynnych											
Różnorodność biologiczna	zmniejszenie powierzchni biologicznie czynnej											
	zachowanie powierzchni biologicznie czynnych											
	przerwanie korytarzy migracji fauny											
	realizacja zalesień											
	likwidacja miejsc bytowania flory i fauny											
	zachowanie funkcji i powiązań przyrodniczych oraz szlaków migracyjnych											

Plan ogólny gminy Baranów
PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

	ochrona i zwiększenie różnorodności biologicznej											
Krajobraz	zachowanie krajobrazu przyrodniczego i przyrodniczo-kulturowego											
	przekształcenie krajobrazu otwartego											
Ludzie	powstanie nowego źródła odpadów											
	likwidacja zagrożeń dla środowiska											
	rozwój terenów rekreacyjno-wypoczynkowych											
	ochrona rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej											
	rozwój odnawialnych źródeł energii											

Plan ogólny gminy Baranów
PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

	utrzymanie równowagi przyrodniczej											
	poprawa funkcjonalności układu drogowego gminy											
Zasoby naturalne	racjonalne zagospodarowanie i wykorzystanie złóż kopalin											
Dobra materialne	adaptacja i usankcjonowanie istniejącego sposobu zagospodarowania											
Zabytki	adaptacja i usankcjonowanie istniejącego sposobu zagospodarowania											

10. ROZWIĄZANIA MAJĄCE NA CELU ZAPOBIEGANIE, OGRANICZANIE LUB KOMPENSACJĘ PRZYRODNICZĄ NEGATYWNYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO, MOGĄCYCH BYĆ REZULTATEM PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU, W SZCZEGÓLNOŚCI NA CELE I PRZEDMIOTY OCHRONY OBSZARU NATURA 2000 ORAZ INTEGRALNOŚĆ TEGO OBSZARU

Na podstawie analizy ustaleń przyjętych w planie ogólnym stwierdza się, że nie ma konieczności przeprowadzenia działań z zakresu kompensacji przyrodniczej. Wynika to faktu, iż na podstawie ustaleń dokumentu można realizować politykę w zakresie ochrony gatunkowej (ochrony zwierząt, roślin oraz siedlisk przyrodniczych i objętych ochroną), cennych ekosystemów łąkowych i leśnych oraz ochrony środowiska.

Analiza ustaleń planu ogólnego prowadzi do następujących wniosków z zakresu rozwiązań mających na celu łagodzenie lub ograniczanie negatywnych oddziaływań na środowisko:

- ochronę systemu przyrodniczego gminy poprzez utrzymanie ciągłości i drożności korytarzy ekologicznych oraz zwartości węzłów ekologicznych ujętych w strefę otwartą i strefę zieleni i rekreacji,
- niedopuszczenie do niekontrolowanej zabudowy obszarów cennych przyrodniczo i hydrogenicznych,
- wykształcenie struktury funkcjonalno-przestrzennej cechującej się jak najmniejszą konfliktogennością,
- możliwość rozwoju zaopatrzenia gminy w energię z OZE,
- określenie minimalnego udziału powierzchni biologicznie czynnej,
- wskazanie obszarów uzupełnienia zabudowy w istniejących kompleksach urbanistycznych,
- zabezpieczono możliwość rekultywacji obszarów poeksploatacyjnych,
- wyłączono z obszarów rozwoju zabudowy obszary, które posiadają niekorzystne warunki budowlane lub zagrożone są powodzią,
- ochronę rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej poprzez ich włączenie do stref otwartych,
- zapewniono możliwość realizacji polityki gospodarki odpadami, oczyszczania ścieków i zaopatrzenia mieszkańców w wodę pitną.

11. ROZWIĄZANIA ALTERNATYWNE DO ROZWIĄZAŃ ZAWARTYCH W PROJEKTOWANYM DOKUMENCIE WRAZ Z UZASADNIENIEM ICH WYBORU ORAZ OPIS METOD DOKONANIA OCENY PROWADZĄCEJ DO TEGO WYBORU ALBO WYJAŚNIENIE BRAKU ROZWIĄZAŃ ALTERNATYWNYCH, W TYM WSKAZANIA NAPOTKANYCH TRUDNOŚCI WYNIKAJĄCYCH Z NIEDOSTATKÓW TECHNIKI LUB LUK WE WSPÓŁCZESNEJ WIEDZY

Najczęściej wariantowanie stref funkcjonalnych w planie ogólnym może wynikać z poziomu akceptacji społecznej, skali oddziaływania na środowisko, dostępności do

Plan ogólny gminy Baranów

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

planowanych funkcji, uwarunkowań ekonomicznych i konfliktogenności. Prognoza oddziaływania na środowisko jest dokumentem wspomagającym wybór wariantu optymalnego. Przy sporządzaniu planu ogólnego rozpatrzono dwa warianty:

Wariant zero

Zakłada brak uchwalenia planu ogólnego. W związku z przeprowadzoną reformą planowania przestrzennego brak uchwalenia planu ogólnego do daty granicznej, określonej w ustawie o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym spowoduje brak możliwości wydawania nowych decyzji o warunkach zabudowy oraz sporządzania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. Zahamuje to możliwość przeprowadzania nowych inwestycji w gminie. Ważność zachowają natomiast dotychczasowe decyzje o warunkach zabudowy.

Brak rozwoju przestrzennego może wpłynąć pozytywnie na środowisko przyrodnicze gminy, przyczyniając się do zachowania większych powierzchni bez przekształceń, w stanie niezagospodarowanym. Jednocześnie nie zawsze będzie możliwa restrukturyzacja struktur przestrzennych, które mogą być korzystne dla jakości środowiska lub realizacji przedsięwzięć poprawiających jego stan przez np. wykorzystanie OZE przy zaopatrzeniu gminy w prąd i ciepło, z zakresu gospodarowania odpadami czy związanych z gospodarowaniem wodami (oczyszczaniem, retencją i ochroną przed zjawiskami ekstremalnymi jak podtopienia).

Wariant I

Uchwalenie przedmiotowego planu ogólnego zapewnia przyjęcie całościowych rozwiązań dla struktury przestrzennej gminy, uwzględniając zarówno uwarunkowania przyrodnicze, historyczne jak i społeczno-ekonomiczne. Jednocześnie metodyka tworzenia planu ogólnego jest ściśle określona i uregulowana w rozporządzeniu wykonawczym. Zmiany w projekcie będące w gestii władztwa planistycznego gminy wprowadzane były na bieżąco biorąc pod uwagę wiedzę specjalistyczną i najnowsze trendy rozwojowe dla gmin wiejskich.

Dlatego też nie wskazano rozwiązania alternatywnego, co do zmiany rozwiązań przestrzennych, gdyż wariantowanie odbywało się na etapie analiz, a przedstawione wersja planu ogólnego do prognozowania są wariantem ostatecznym. Ukształtowana struktura funkcjonalno-przestrzenna minimalizuje wystąpienie sytuacji konfliktowych. Jest to wariant optymalny – najkorzystniejszy dla środowiska.

W trakcie sporządzania planu ogólnego i prognozy oddziaływania na środowisko nie napotkano na trudności wynikające z niedostatków techniki lub luk we współczesnej wiedzy.

12. OCENA WARUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

Zgodność ustaleń planu ogólnego z uwarunkowaniami ekofizjograficznymi

Projektowane strefy funkcjonalne są zgodne z uwarunkowaniami ekofizjograficznymi. Zainwestowanie kubaturowe zlokalizowano bowiem na obszarach, gdzie występuje:

- równina i wysoczyzna,
- korzystne warunki geologiczno-inżynierskie,
- brak jest zagrożeń procesami osuwiskowymi i wodami powodziowymi,

Plan ogólny gminy Baranów

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

- niska bioróżnorodność,
- obecność terenów o niskich bądź przeciętnych walorach przyrodniczych w skali gminy.

Zgodność ustaleń planu ogólnego z przepisami prawa dotyczącymi ochrony środowiska

Plan ogólny w pełni uwzględnia ograniczenia w sposobie zagospodarowania obszaru gminy Baranów wynikające z położenia w obrębie Głównego Zbiornika Wód Podziemnych nr 406 Niecka Lubelska, a także występowania udokumentowanych złóż kopalin.

Proporcje pomiędzy strefami o różnych funkcjach

Przy wyznaczaniu stref planistycznych w planie ogólnym ustalono proporcje pozwalające na zachowanie lub przywrócenie równowagi przyrodniczej i prawidłowych warunków życia obszaru gminy, zgodnie z ustawą z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska.

13. PROPOZYCJE DOTYCZĄCE PRZEWIDYWANYCH METOD ANALIZY SKUTKÓW REALIZACJI POSTANOWIEŃ PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU ORAZ CZĘSTOTLIWOŚCI JEJ PRZEPROWADZANIA

Kompleksowa analiza zmian w zagospodarowaniu przestrzennym, aktualności i stopnia realizacji planu ogólnego i planów miejscowych będzie przeprowadzana przez Wójta Gminy Baranów, na podstawie art. 32 ust. 1 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (t.j. Dz. U. z 2026 r. poz. 538). Zgodnie z ww. przepisami analiza taka dokonywana jest co najmniej raz w kadencji i przedkładana Radzie Gminy do akceptacji wraz z wieloletnim programem sporządzania planów miejscowych, obejmującym ewentualne aktualizacje lub zmiany planów obowiązujących. Nie przewiduje się zatem specjalnego monitoringu skutków realizacji planu ogólnego na środowisko.

Skutki realizacji planu ogólnego na środowisko będą podlegały monitoringowi odpowiednich służb ochrony środowiska, służb ochrony przyrody, organów administracji oraz organizacji ekologicznych. Monitoring ten będzie prowadzony na podstawie ustaw i przepisów wykonawczych oraz na wniosek indywidualny w przypadkach awaryjnych lub spornych.

14. INFORMACJE O MOŻLIWYM TRANSGRANICZNYM ODDZIAŁYWANIU NA ŚRODOWISKO

Lokalizacja obszaru gminy Baranów, a także skala i charakter planowanego zagospodarowania – wykluczają jego transgraniczne oddziaływanie na środowisko.

15. ADRESOWANIE PROGNOZY

- do mieszkańców gminy i właścicieli terenu, dla których opracowywany jest plan ogólny, aby mogli wyprzedzająco uświadomić sobie środowiskowe aspekty proponowanego zagospodarowania,

Plan ogólny gminy Baranów

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

- do organizacji społecznych i ekologicznych przy ocenie wpływu planu ogólnego na środowisko przyrodnicze,
- do opracowania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego,
- do strategii i programów działań organów gminy,
- do raportów oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko.

16. ZAŁĄCZNIKI

Załącznik nr 1. Streszczenie w języku niespecjalistycznym.

Załącznik nr 2. Oświadczenie.

Załącznik nr 3. Oddziaływanie na środowisko ustaleń planu ogólnego gminy Baranów.

Załącznik nr 1. Streszczenie w języku niespecjalistycznym

Przedmiotem niniejszego opracowania jest prognoza oddziaływania na środowisko, jakie może wywołać plan ogólny gminy Baranów.

Niniejsza prognoza oddziaływania na środowisko sporządzona została w oparciu o ustawę z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1112 z późn. zm.). Przyjęta metodyka została dostosowana do w/w aktu prawnego oraz specyfiki planu ogólnego.

Celem opracowania prognozy jest analiza i ocena istniejącego stanu środowiska oraz przewidywanych przekształceń różnych komponentów środowiska i uciążliwości, jakie mogą wystąpić na skutek realizacji zapisów planu ogólnego.

Plan ogólny sporządzany jest dla całego obszaru gminy Baranów. W akcie określono następujące strefy planistyczne:

- strefa wielofunkcyjna z zabudową mieszkaniową jednorodziną (SJ),
- strefa wielofunkcyjna z zabudową zagrodową (SZ),
- strefa usługowa (SU),
- strefa gospodarcza (SP),
- strefa produkcji rolniczej (SR),
- strefa infrastrukturalna (SI),
- strefa zieleni i rekreacji (SN),
- strefa cmentarza (SC),
- strefa górnicza (SG),
- strefa otwarta (SO),
- strefa komunikacyjna (SK).

Nie wyznaczono strefy wielofunkcyjnej z zabudową mieszkaniową wielorodzinną (SW) oraz strefy handlu wielkopowierzchniowego (SH).

W każdej strefie planistycznej profil funkcjonalny obejmuje tereny określone w ramach profilu funkcjonalnego podstawowego (obligatoryjny tzw. „ustawowy”) oraz dodatkowy, który został uwzględniony ze względu na rozpoznane uwarunkowania, istniejące zagospodarowanie i potrzeby rozwoju gminy. Charakterystyka stref planistycznych oprócz profilu funkcjonalnego obejmuje także wskaźniki zagospodarowania terenu takie jak:

- maksymalna nadziemna intensywności zabudowy,
- maksymalna wysokość zabudowy,
- maksymalny udział powierzchni zabudowy,
- minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej.

Dla gminy Baranów określone zostały również obszary uzupełnienia zabudowy (OUZ) – stanowiące podstawę prawną wydawania decyzji o warunkach zabudowy. Zostały one

Plan ogólny gminy Baranów

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

określone na podstawie Rozporządzenia Ministra Rozwoju i Technologii z dnia 2 maja 2024 r. w sprawie sposobu wyznaczania obszaru uzupełnienia zabudowy w planie ogólnym gminy. Nie zostały za to określone obszary zabudowy śródmiejskiej (OZS) - zgrupowania intensywnej zabudowy na obszarze śródmieścia, ze względu na brak takiego typu zagospodarowania w gminie.

Zapisy planu ogólnego są zgodne z przepisami na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym.

Ocena warunków przyrodniczych przedstawia się następująco:

w zakresie warunków abiotycznych:

1. Rzeźbę terenu tworzy wysoczyzna morenowa płaska i falista (część południowa i środkowa gminy), równiny sandrowe i wodnolodowcowe (część południowo-wschodnia, zachodnia i wschodnia gminy) oraz pradolina Wieprza (część północna gminy).
2. Materiał litologiczny stanowią utwory pochodzenia lodowcowego i wodnolodowcowego tj. piaski i żwiry wodnolodowcowe oraz gliny zwałowe. W dolinach rzecznych występują m.in. piaski, namuły, mady i torfy.
3. Dolina rzeki Wieprz wraz z dopływami Granica i Bylina pełni pierwszorzędą funkcję hydrologiczną, klimatyczną i ekologiczną.
4. Głównym Zbiornikiem Wód Podziemnych jest Niecka Lubelska.
5. Zwierciadło wody gruntowej w dolinach rzecznych występuje na głębokości 0-2 m p.p.t., zaś na równinach i wysoczyznach głębiej niż 2 m p.p.t.
6. Pokrywą glebową tworzą głównie bielcowe i pseudobielcowe oraz gleby brunatne wyługowane i kwaśne.
7. Najkorzystniejsze warunki wietrzne, solarne i wilgotnościowe mają obszary równin i wysoczyzn. Doliny rzeczne i zagłębienia bezodpływowe cechują się występowaniem niekorzystnych zjawisk klimatycznych.

w zakresie warunków biotycznych:

1. System obszarów i obiektów chronionych tworzą 3 obszarowe formy ochrony przyrody: Specjalny obszar ochrony siedlisk „Dolny Wieprz” (kod: PLH060051), Obszar Chronionego Krajobrazu „Pradolina Wieprza” oraz na niewielkich fragmentach Obszar Chronionego Krajobrazu „Kozi Bór”.
2. Najcenniejsze gatunki flory i fauny oraz siedliska przyrodnicze występują w obrębie systemu przyrodniczego, w szczególności dolinie Wieprza.

W odniesieniu do obszaru gminy Baranów, na podstawie rozpoznanego stanu środowiska i jego powiązań uznano, że najbardziej wrażliwe elementy to m.in.: klimat akustyczny i wibracje, zanieczyszczenie powietrza, susza, pola elektromagnetyczne, procesy urbanizacyjne, jakość wód powierzchniowych, obszary zagrożone powodzią, gospodarka ściekowa oraz grunty zdegradowane i zdewastowane.

W wyniku realizacji planu ogólnego przewiduje się oddziaływanie na środowisko typowe dla

Plan ogólny gminy Baranów

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

obszarów zurbanizowanych, bardzo trudnych lub niemożliwych do wyeliminowania. Przewiduje się, że wszystkie oddziaływania będą miały zasięg lokalny, a plan ogólny przewiduje przez przekształcenia przestrzenne, odpowiednie strefowanie i dobór funkcji dodatkowych ich ograniczenie i złagodzenie. Ze względu na powyższe należy stwierdzić, że w przypadku przestrzegania zapisów planu ogólnego, obowiązującego prawa oraz zaleceń przedstawionych w niniejszej prognozie nie przewiduje się ponadnormatywnych, zagrażających równowadze biologicznej obszarów cennych przyrodniczo, a także obszarów mieszkaniowych i rolniczych, skutków dla środowiska i ludzi.

Ze względu skalę, zakres i charakter przedsięwzięć przewidzianych w planie ogólnym, nie przewiduje się zatem znaczącego negatywnego wpływu na cele i przedmioty oraz integralność i spójność całej sieci obszarów Natura 2000. Projektowana zabudowa nie wkracza na nowe tereny o bardzo znaczącej aktywności biologicznej. Korytarz ekologiczny doliny Wieprza nie ulegnie fragmentaryzacji ani zawężeniu. Realizacja ustaleń dokumentu nie spowoduje także wzrostu zagrożeń dla obszarów Natura 2000 wymienionych w Standardowych Formularzach Danych (SFD).

Kompleksowa analiza zmian w zagospodarowaniu przestrzennym, aktualności i stopnia realizacji planu ogólnego i planów miejscowych będzie przeprowadzana przez Wójta Gminy Baranów, na podstawie art. 32 ust. 1 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (t.j. Dz. U. z 2026 r. poz. 538). Zgodnie z ww. przepisami analiza taka dokonywana jest co najmniej raz w kadencji i przedkładana Radzie Gminy do akceptacji wraz z wieloletnim programem sporządzania planów miejscowych, obejmującym ewentualne aktualizacje lub zmiany planów obowiązujących. Nie przewiduje się zatem specjalnego monitoringu skutków realizacji planu ogólnego na środowisko.

Lokalizacja obszaru gminy Baranów, a także skala i charakter planowanego zagospodarowania – wykluczają jego transgraniczne oddziaływanie na środowisko.

Na podstawie uwarunkowań ekofizjograficznych obszaru gminy Baranów oraz ustaleń poprzednich opracowań planistycznych stwierdza się, że przyjęte w planie ogólnym zagospodarowanie przestrzenne jest optymalne. Realizacja ustaleń zawartych w planie ogólnym nie stanowi istotnych zagrożeń dla stanu środowiska przyrodniczego w skali ponadlokalnej. Przewidywane negatywne skutki w skali lokalnej mieszczą się w formule strat nieuniknionych.

Podsumowując prognozę oddziaływania na środowisko należy stwierdzić, że przyjęte rozwiązania w planie ogólnym w odniesieniu do ochrony środowiska i krajobrazu należy uznać za dostateczne.

Radom, dnia 22.05.2026 r.

Oświadczenie autora prognozy oddziaływania na środowisko

Zgodnie z art. 51 ust. 2 pkt 1 lit. f ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (tekst jednolity: Dz. U. z 2024 r. poz. 1112 z późn. zm.) oświadczam pod rygorem odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych oświadczeń, że spełniam wymagania, o których mowa w art. 74a ust. 2 ww. ustawy.

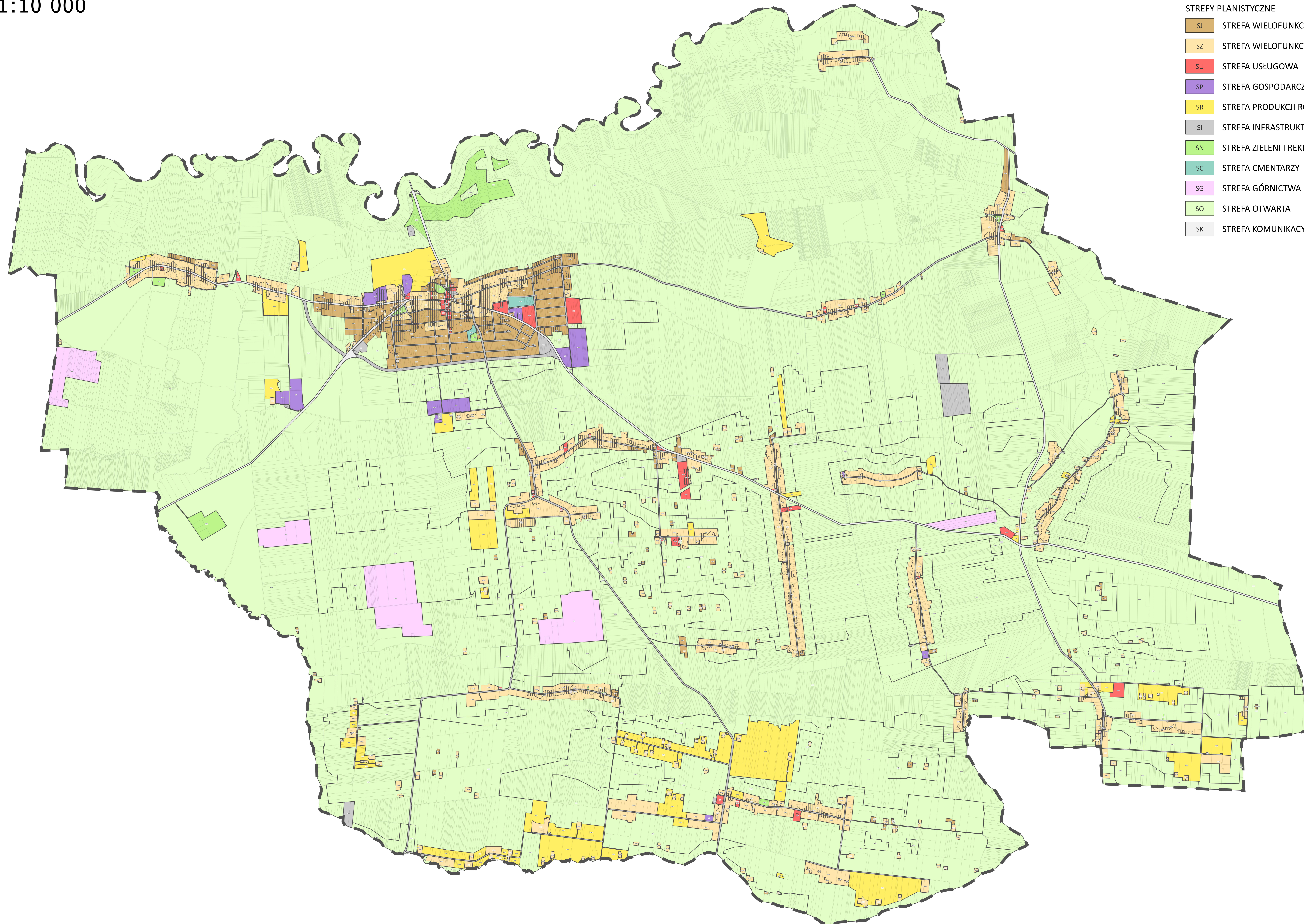
Jestem świadomy odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.

Mariusz Jenciu

.....
(podpis)

PLAN OGÓLNY GMINY BARANÓW

SKALA 1:10 000

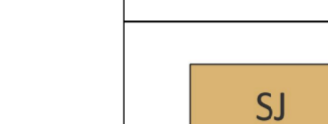
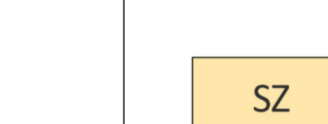

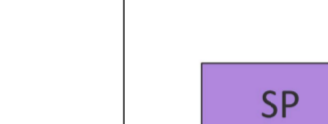
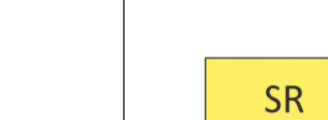
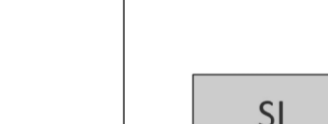
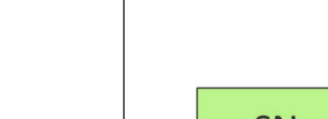

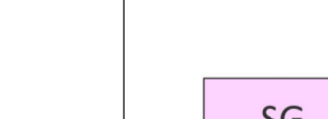
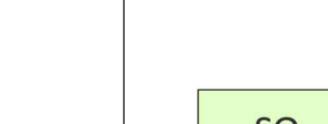
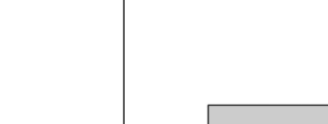
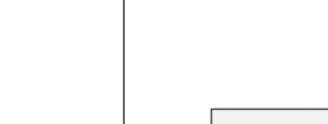
LEGENDA

- GRANICA OPRACOWANIA
- OBSZAR UZUPEŁNIENIA ZABUDOWY
- STREFY PLANISTYCZNE**
- SJ STREFA WIELOFUNKCYJNA Z ZABUDOWĄ MIESZKANIOWĄ JEDNORODZINNĄ
- SZ STREFA WIELOFUNKCYJNA Z ZABUDOWĄ ZAGRODOWĄ
- SU STREFA USŁUGOWA
- SP STREFA GOSPODARCZA
- SR STREFA PRODUKCJI ROLNICZEJ
- SI STREFA INFRASTRUKTURALNA
- SN STREFA ZIELENI I REKREACJI
- SC STREFA CMENTARZY
- SG STREFA GÓRNICWA
- SO STREFA OTWARTA
- SK STREFA KOMUNIKACYJNA

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

Skala 1: 10 000

Oddziaływanie na środowisko ustaleń planu ogólnego gminy Baranów

Prezentacja graficzna	Symbol literowy	Nazwa	Przewidywane przekształcenia środowiska
		Obszar uzupełnienia zabudowy	- możliwość rozwoju i dogęszenia zabudowy w oparciu o decyzje o warunkach zabudowy o funkcji i parametrach zgodnych z profilem funkcjonalnym strefy, w której będzie zlokalizowana
	SJ	Strefa wielofunkcyjna z zabudową mieszkaniową jednorodziną	- częściowa degradacja profili glebowych, - zmiana ukształtowania powierzchni terenu, - zmniejszenie powierzchni biologicznie czynnej poprzez wprowadzenie zabudowy, terenów utwardzonych, - ograniczenie miejsc bytowania flory i fauny (obniżenie bioróżnorodności)
	SZ	Strefa wielofunkcyjna z zabudową zagrodową	- pogorszenie jakości powietrza poprzez powstanie źródeł emisji bytowych, - powstanie hałasu bytowego i przemysłowego, - okresowe obniżenie poziomu wód gruntowych, - wzrost poboru wody i energii elektrycznej, - powstanie nowych źródeł odpadów i ścieków, - ograniczenie infiltracji wód deszczowych i retencji gruntowej, - wzrost szybkości spływu powierzchniowego, - przekształcenie otwartego krajobrazu w zurbanizowany, - zmiana biocenozy - istniejąca roślinność zostanie zastąpiona zielenią urządzoną i izolacyjną
	SU	Strefa usługowa	- częściowa degradacja profili glebowych, - zmiana ukształtowania powierzchni terenu, - zmniejszenie powierzchni biologicznie czynnej poprzez wprowadzenie zabudowy, terenów utwardzonych, - ograniczenie miejsc bytowania flory i fauny (obniżenie bioróżnorodności)
	SP	Strefa gospodarcza	- pogorszenie jakości powietrza poprzez powstanie źródeł emisji gospodarczych, - powstanie hałasu przemysłowego, - okresowe obniżenie poziomu wód gruntowych, - wzrost poboru wody i energii elektrycznej, - powstanie nowych źródeł odpadów i ścieków, - ograniczenie infiltracji wód deszczowych i retencji gruntowej, - wzrost szybkości spływu powierzchniowego, - przekształcenie otwartego krajobrazu w zurbanizowany, - zmiana biocenozy - istniejąca roślinność zostanie zastąpiona zielenią urządzoną i izolacyjną
	SR	Strefa produkcji rolniczej	- częściowa degradacja profili glebowych, - zmiana ukształtowania powierzchni terenu, - zmniejszenie powierzchni biologicznie czynnej poprzez wprowadzenie zabudowy, terenów utwardzonych, - ograniczenie miejsc bytowania flory i fauny (obniżenie bioróżnorodności), - pogorszenie jakości powietrza poprzez powstanie źródeł emisji rolniczych (w tym odorowych), - powstanie hałasu przemysłowego, - okresowe obniżenie poziomu wód gruntowych, - wzrost poboru wody i energii elektrycznej, - powstanie nowych źródeł odpadów i ścieków i ewentualnych źródeł zanieczyszczeń wód gruntowych, - ograniczenie infiltracji wód deszczowych i retencji gruntowej, - wzrost szybkości spływu powierzchniowego, - przekształcenie otwartego krajobrazu w rolniczy, - zmiana biocenozy - istniejąca roślinność zostanie zastąpiona zielenią urządzoną i izolacyjną
	SI	Strefa infrastrukturalna (poza drogami)	- częściowa degradacja profili glebowych, - zmiana ukształtowania powierzchni terenu, - zmniejszenie powierzchni biologicznie czynnej poprzez wprowadzenie zabudowy, terenów utwardzonych, - ograniczenie miejsc bytowania flory i fauny (obniżenie bioróżnorodności), - pogorszenie jakości powietrza poprzez powstanie źródeł emisji odorowych, - powstanie hałasu przemysłowego, - powstanie okresowego lęku depresji, - okresowe obniżenie poziomu wód gruntowych, - prowadzenie racjonalnej gospodarki wodno-ściekowej i odpadami (zmniejszenie zagrożeń środowiska w skali gminy), - ograniczenie infiltracji wód deszczowych i retencji gruntowej, - wzrost szybkości spływu powierzchniowego, - przekształcenie otwartego krajobrazu w zurbanizowany, - zmiana biocenozy - istniejąca roślinność zostanie zastąpiona zielenią urządzoną i izolacyjną
	SN	Strefa zieleni i rekreacji	- adaptacja i usankcjonowanie istniejącego zagospodarowania, rozwój terenów rekreacyjno-wypoczynkowych (w tym nowych form), - zachowanie powierzchni biologicznie czynnej, - ochrona bioróżnorodności, - zachowanie funkcji i powiązań przyrodniczych, - zmiana biocenozy - istniejąca roślinność zostanie zastąpiona zielenią urządzoną
	SC	Strefa cmentarzy	- adaptacja i usankcjonowanie istniejącego zagospodarowania, - częściowa degradacja profili glebowych, - powstanie potencjalnego źródła zanieczyszczeń wód gruntowych i gleb, - częściowe zachowanie powierzchni biologicznie czynnej, - częściowe ograniczenie miejsc bytowania flory i fauny, - zmiana biocenozy - istniejąca roślinność zostanie zastąpiona zielenią urządzoną
	SG	Strefa górnictwa	- racjonalne zagospodarowanie i wykorzystanie złóż kopalin, - powstanie wielkopowierzchniowego wyrobiska poeksploatacyjnego, - powstanie źródeł zapylenia atmosfery, - degradacja profili glebowych, - zmniejszenie powierzchni biologicznie czynnej, - ograniczenie miejsc bytowania flory i fauny (obniżenie bioróżnorodności), - powstanie hałasu przemysłowego i komunikacyjnego od pracy sprzętu górnictwa, - obniżenie poziomu wód podziemnych, - likwidacja istniejącej roślinności
	SO	Strefa otwarta	- ochrona systemu przyrodniczego oraz rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej, - zachowanie powiązań przyrodniczych i szlaków migracyjnych, - zachowanie ukształtowania terenu, - zachowanie powierzchni biologicznie czynnej, - zwiększenie retencji wodnej i gruntowej, - zwiększenie bioróżnorodności i powierzchni zalesień, - rozwój odnawialnych źródeł energii, - utrzymanie równowagi przyrodniczej, - zachowanie cennych ekosystemów roślinnych, - zachowanie krajobrazu przyrodniczego i przyrodniczo-kulturowego
	SI	Strefa infrastrukturalna (drogi)	- degradacja profili glebowych, - zmiana warunków gruntowych (zanieczyszczenie gruntu), - zmiana ukształtowania powierzchni terenu, - zmniejszenie powierzchni biologicznie czynnej poprzez wprowadzenie terenów utwardzonych, - ograniczenie miejsc bytowania flory i fauny (obniżenie bioróżnorodności), - pogorszenie jakości powietrza poprzez powstanie źródeł emisji komunikacyjnych
	SK	Strefa komunikacyjna	- powstanie hałasu komunikacyjnego, - okresowe obniżenie poziomu wód gruntowych, - ograniczenie infiltracji wód deszczowych i retencji gruntowej, - wzrost szybkości spływu powierzchniowego, - przekształcenie otwartego krajobrazu w zurbanizowany, - zmiana biocenozy - istniejąca roślinność zostanie zastąpiona zielenią izolacyjną, - ograniczenie migracji flory i fauny, - poprawa funkcjonalności układu drogowego gminy